

POWIATOWA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
W ZAWIERCIU

Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu zawierciańskiego za 2016 rok

ZAWIERCIE, LUTY 2017 r.

Zatwierdził:
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Zawierciu

Ewelina Sergiel-Błaszczyk

Spis treści

I.	OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ	6
II.	STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU	27
III.	JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA	42
IV.	STAN SANITARNY OBIEKTÓW KOMUNALNYCH I UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	52
V.	OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO NADZOROWANYCH OBIEKTÓW OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH	63
VI.	WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	67
VII.	OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA	74
VIII.	ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	95

„Zdrowie publiczne jest umiejętnością i sztuką zapobiegania chorobom, przedłużania życia oraz promowania zdrowia i sprawności fizycznej poprzez zorganizowane wysiłki społeczności na rzecz higieny środowiska, kontroli chorób zakaźnych, oświaty dotyczącej zasad higieny osobistej, powoływania i sprawnego funkcjonowania służb medycznych i opiekuńczych w celu wczesnego diagnozowania i zapobiegawczego leczenia chorób oraz na rzecz takiego rozwoju mechanizmów społecznych, który zapewni każdemu członkowi społeczności standard życia umożliwiający zachowanie zdrowia.”

C. E. Winslow

Głównym celem zdrowia publicznego jest zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli, poprzez realizację zadań posiadających wymiar zbiorowy lub indywidualny.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Sytuacja demograficzna powiatu zawierciańskiego w 2016 roku

(dane liczbowe z GUS, stan na dzień 30.06.2016 roku)

Powierzchnia powiatu zawierciańskiego – **1 003 km²**

Powiat zawierciański zajmuje 8,16% powierzchni województwa śląskiego.

Liczba ludności w powiecie zawierciańskim – **119 952**

Liczba ludności w powiecie zawierciańskim stanowi 2,6% ludności województwa śląskiego

Liczba ludności w województwie śląskim – **4 564 394**

Liczba ludności w Polsce – **38 426 809**

W skład powiatu zawierciańskiego wchodzi **10 gmin**:

Ludność

2 gminy miejskie:	Miasto Zawiercie	50 504
	Miasto Poręba	8 654
4 gminy miejsko-wiejskie:	Gmina Łazy	16 010
	Miasto	6 965
	Wieś	9 045
	Gmina Ogrodzieniec	9 210
	Miasto	4 302
	Wieś	4 908
	Gmina Pilica	8 718
	Miasto	1 920
	Wieś	6 798
	Gmina Szczekociny	7 932
	Miasto	3 713
	Wieś	4 219
4 gminy wiejskie:	Irządze	2 703
	Kroczyce	6 296
	Włodowice	5 219
	Żarnowiec	4 706
Liczba dzieci do lat 2 w Polsce:		737 547
Liczba dzieci do lat 2 w woj. śląskim:		83 077
Liczba dzieci do lat 2 w powiecie zawierciańskim:		1 915

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

I. Ocena sytuacji epidemiologicznej

1.1 Epidemiologia chorób zakaźnych

1.2 Wstęp

Celem prowadzonego nadzoru epidemiologicznego w powiecie zawierciańskim jest monitorowanie sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych oraz wczesne wykrywanie zagrożeń w celu ich skutecznego zwalczania.

Ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2016 r., poz. 1866) nakłada na lekarzy obowiązek zgłaszania 59 chorób zakaźnych, jednostek i zespołów chorobowych, a na Państwową Inspekcję Sanitarną obowiązek ich rejestracji.

W 2016 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zawierciu zgłoszono 1564 przypadki chorób zakaźnych, zakażeń i zatruc podlegających obowiązkowemu zgłaszaniu (w tym 226 przypadków podejrzeń i zachorowań na grypę), 253 osoby z powodu chorób zakaźnych były hospitalizowane. Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie zawierciańskim w 2016 roku sporządzono na podstawie danych pochodzących z meldunku „Zachorowania na wybrane choroby zakaźne w Polsce” od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. NIZP-PZH, danych uzyskanych z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach oraz prowadzonego nadzoru epidemiologicznego (dochodzenia epidemiologiczne, formularze zgłoszeń zachorowań, sprawozdania, raporty). Należy zaznaczyć, że dane są w trakcie weryfikacji i mogą ulec nieznacznym zmianom. Użyty w opracowaniu termin wskaźnik zapadalności to liczba przypadków zachorowań na 100 000 mieszkańców w odniesieniu do ogólnej populacji.

Zapadalność na wybrane choroby zakaźne w latach 2012-2016 w powiecie zawierciańskim, województwie śląskim i Polsce w roku 2016 została przedstawiona w tabelach nr 5, 6. Jednostki chorobowe, które nie wystąpiły w 2016 roku zostały pominięte.

1.3 Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych

Krztusiec

Krztusiec jest bakteryjną, ostrą i wysoce zakaźną chorobą dróg oddechowych - w wyniku kontaktu z osobą chorą zakażeniu ulega do 90% osób nieuodpornionych.

W porównaniu do lat 2012 – 2015, w roku 2016 w powiecie zawierciańskim odnotowano wzrost liczby zachorowań – stwierdzono 13 przypadków. Cykliczny wzrost zachorowań najprawdopodobniej spowodowany jest zwiększeniem w populacji puli osób wrażliwych na zakażenie. W przypadku krztuśca należy pamiętać, że następuje stopniowa utrata odporności u osób, które wcześniej ją nabyły poprzez szczepienia czy zachorowanie

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

(przeciwciała przeciw krztuścowi utrzymują się przez kilka lat). Co ma potwierdzenie w zarejestrowanych zachorowaniach, które dotyczyły z wyjątkiem 4 miesięcznego dziecka osób w wieku od 10 do 56 lat. Roczna zapadalność na 100 000 mieszkańców wyniosła 10,8 i była niższa niż w Polsce i województwie śląskim. Należy pamiętać, że następuje stopniowa utrata odporności u osób, które wcześniej ją nabyły zarówno w sposób czynny poprzez szczepienie jak i osób, które wcześniej chorowały na krztusiec. Jednocześnie należy wspomnieć, że na poprawę sytuacji zachorowań może wpłynąć decyzja wprowadzenia w Programie Szczepień Ochronnych od 2016 roku dawki przypominającej szczepienia przeciwko krztuścowi w 14 roku życia, jako szczepienia obowiązkowego.

Aktywny nadzór nad OPW

Nadzór nad ostrymi porażeniami wiotkimi został wprowadzony w Polsce w 1990 roku, celem monitorowania sytuacji w zakresie występowania zachorowań na poliomyelitis, a także eradykacji wirusa Polio z populacji.

W Polsce odnotowano 62 przypadki ostrych porażen wiotkich, w województwie śląskim – 7, w powiecie zawierciańskim – nie zarejestrowano w/w zachorowań. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej kontynuują aktywny nadzór polegający na cotygodniowym kontakcie z lekarzami oddziałów szpitalnych, w których mogą być hospitalizowane dzieci, u których stwierdzono ostre porażenie wiotkie.

Odra

Odra jest chorobą objętą przez WHO programem eliminacji zgodnie, z którym wymagane jest utrzymywanie wysokiego poziomu zaszczepienia oraz wykonywanie badań w kierunku obecności przeciwciał odrowych w klasie IgM z częstością określoną na 1/100 000 mieszkańców. Dla powiatu zawierciańskiego oznacza to zbadanie serologiczne 1 przypadku podejrzenia odry rocznie. W roku 2016 nie zgłoszono zachorowań na odrę. W województwie śląskim rozpoznano 1 przypadek zachorowania, w Polsce – 132.

Różyczka

W analizowanym okresie można było zaobserwować znaczącą poprawę sytuacji epidemiologicznej różyczki w odniesieniu do lat 2012 – 2014. W roku 2015 odnotowano 2 przypadki, w roku 2016 odnotowano - 1 przypadek różyczki rozpoznany na podstawie objawów klinicznych. Zachorowanie wystąpiło u mężczyzny w wieku 27 lat, który nie był szczepiony przeciw różyczce.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu **Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016**

W województwie śląskim w analizowanym okresie odnotowano ogółem 154 zachorowania, w Polsce – 1146. Wskaźnik zapadalności w powiecie zawierciańskim wynosił 0,8, w województwie śląskim 3,4, a w Polsce – 2,98.

Choć różyczka jest chorobą o łagodnym przebiegu, a w wielu przypadkach przebiega bezobjawowo, to zakażenie wirusem różyczki kobiety w ciąży może doprowadzić do zakażenia płodu i w konsekwencji do wystąpienia u noworodka groźnego w skutkach zespołu różyczki wrodzonej.

Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)

Od kilku lat liczba zachorowań w powiecie zawierciańskim utrzymuje się na podobnym poziomie. Na podstawie objawów klinicznych rozpoznano 5 przypadków zachorowań - 2 dzieci w wieku 4 lat, 2 dzieci w wieku 5 lat, 1 dziecko 14 lat. Wszystkie osoby były szczepione zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Od końca 2003 r. prowadzone są obowiązkowe powszechne szczepienia ochronne przeciwko śwince, z użyciem szczepionki trójskładnikowej (MMR), obecny schemat szczepień przewiduje 2 dawki szczepionki skojarzonej, podawane w 13-14 miesiącu życia, a następnie w 10 roku życia oraz dawkę uzupełniającą dla osób, które nie otrzymały 2 dawek szczepienia.

W województwie śląskim odnotowano 293 przypadki, a w Polsce 1978. Zapadalność wyniosła 4,2 i była niższa od zapadalności krajowej (5,15) oraz województwa śląskiego (6,4).

Gruźlica

W roku 2016 w powiecie zawierciańskim wykazano 21 przypadków zachorowań na gruźlicę. Zarejestrowano 15 osób z kontaktu z chorym, nie odnotowano zachorowania osób ze styczności. Zachorowania rozpoznano u osób dorosłych, a analiza zachorowań wg płci wykazała, że wśród osób chorych było 12 mężczyzn i 9 kobiet, w tym 6 osób bezrobotnych, 10 emerytów, 5 osób pracujących (8 przypadków zostało potwierdzonych bakteriologicznie).

Obliczony wskaźnik zapadalności za 2016 rok jest niższy od wskaźnika dla województwa śląskiego (20,0) i wynosi 17,5. W chwili obecnej brak jest danych dotyczących zachorowań w Polsce.

Szczepienia BCG są obecnie najpowszechniej stosowaną metodą zwiększenia odporności u ludzi, odporność nabyta przez szczepienia BCG jest częściowa i może być przełamana. Szczepienia BCG chronią przed zachorowaniem dzieci, nie wpływają na zachorowalność dorosłych i tym samym nie wpływają na ogólną sytuację epidemiologiczną. Poprawa

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

warunków życia i pracy, tzw. zdrowy tryb życia, dobre wyżywienie, eliminowanie szkodliwych nałogów zwiększa naturalną odporność ustroju.

Wirusowe zapalenia wątroby typu B przewlekłe i Blżej nieokreślone

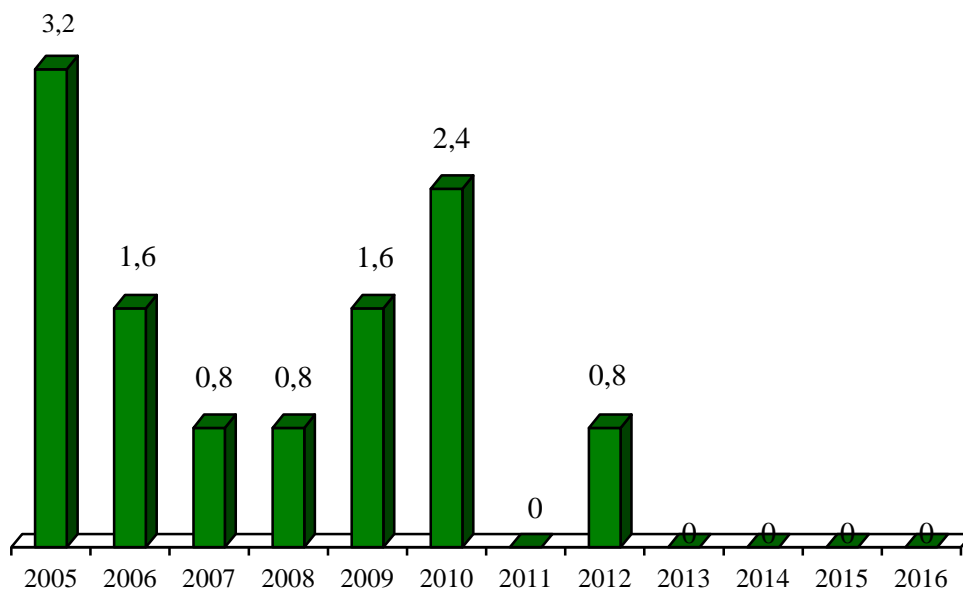
Od stycznia do końca grudnia 2016 roku w powiecie zawierciańskim odnotowano 4 przypadki przewlekłego wzv typu B. Wskaźnik zapadalności w powiecie zawierciańskim wynosił 3,3, w województwie śląskim 13,7, a w Polsce 9,79. Zgłoszone przypadki rozpoznano na podstawie badań laboratoryjnych wykonywanych w ramach:

- diagnostyki przed zabiegiem - 2 osoby,
- diagnostyki objawów - 2 osoby.

Nie odnotowano ostrych i bliżej nieokreślonych zachorowań,.

Poniżej przedstawiono ilość zachorowań na ostre wzv typu B na 100 tys. ludności na terenie nadzorowanym przez PPIS w Zawierciu.

*Wykres 1. Wskaźniki zapadalności na wzv typu B ostre
na terenie powiatu zawierciańskiego w latach 2005-2016*

Wirusowe zapalenia wątroby typu C

W PSSE w Zawierciu, w roku 2016 zarejestrowano 13 zachorowań – w tym 2 przypadki ostrych zachorowań (w roku 2015 – 8 przypadków).

Ze względu na brak szczepień przeciwko HCV, szerzeniu się zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C można zapobiec jedynie w drodze działań nieswoistych, polegających na wdrażaniu i utrzymywaniu wysokich standardów higieniczno-sanitarnych wykonywanych świadczeń zdrowotnych oraz zabiegów o charakterze

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

niemedycznym, przebiegających z naruszeniem ciągłości tkanek, jak również poprzez działania o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym. Państwowa Inspekcja Sanitarna w obliczu narastającego w Polsce problemu występowania wirusowych zapaleń wątroby typu C podejmuje inicjatywy zapobiegawcze.

W 2012 roku rozpoczęto realizację współfinansowanego przez Szwajcarię, w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy oraz Ministra Zdrowia, projektu pn.: „Zapobieganie zakażeniom HCV”. W trakcie realizacji przewidzianego na okres 2013 – 2016 projektu 5 „Edukacja pracowników wybranych zawodów zwiększonego ryzyka transmisji zakażeń krwiopochodnych i ogółu społeczeństwa w zakresie prewencji (HCV, HBV, HIV)”, przeprowadzone zostały szkolenia dla pracowników sektora pozamedycznego. W ramach Projektu 5 została także uruchomiona platforma e-learningowa <http://www.hcv.pzh.gov.pl/Page/platforma-e-learningowa-1>, na której umieszczono materiały informacyjno-edukacyjne na temat HCV w formie multimedialnej. Strona w całości dedykowana programowi „Zapobieganie zakażeniom HCV” jest dostępna pod adresem: www.hcv.pzh.gov.pl

Ospa wietrzna

Liczbę zachorowań na ospę wietrzną w latach 2005-2016, z podziałem na grupy wiekowe na terenie nadzorowanym przez PPIS w Zawierciu przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Liczba zachorowań na ospę wietrzną w latach 2005-2016 z podziałem na grupy wiekowe na terenie powiatu zawierciańskiego

Wiek (ukończone lata)	Liczba zachorowań na ospę wietrzną											
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-4	139	173	81	143	177	266	211	283	263	168	290	368
5-14	410	477	274	302	240	512	291	345	455	323	390	458
15-64	74	99	52	61	57	116	90	74	145	91	73	95
65 i więcej	0	3	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1
Razem	623	752	407	507	474	894	593	702	864	582	753	922

Ospa wietrzna, po zakażeniach dróg oddechowych, jest najczęściej występującą chorobą zakaźną. Cechuje ją występowanie co 2-3 lata epidemicznych wzrostów zachorowań. I tak w 2016 roku obserwujemy nasilenie wystąpienia choroby – 922 przypadki. Ospa wietrzna jest chorobą, której można zapobiegać poprzez szczepienia. W powiecie zawierciańskim przeciwko tej chorobie zaszczepiło się 65 osób. Szczepienia przeciwko ospie wietrznej są szczepieniami zalecanymi. Wyjątek stanowią dzieci z wybranych grup

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu **Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016**

zagrożonych ciężkim przebiegiem choroby i znacznym ryzykiem wystąpienia powikłań oraz dzieci do ukończenia 12 roku życia narażone na zakażenie ze względów środowiskowych, w szczególności przebywające w domach opieki długoterminowej, żłobkach i innych instytucjach opiekuńczych.

Wskaźnik zapadalności w powiecie zawierciańskim na ospę wietrzną wyniósł 768,6 i jest wyższy niż w województwie śląskim (542,9) i Polsce (418,09). Wszystkie osoby, które zachorowały nie były szczepione przeciwko ospie wietrznej.

Neuroinfekcje

W 2016 roku w powiecie zawierciańskim odnotowano 7 przypadków neuroinfekcji: 1 przypadek choroby meningokokowej inwazyjnej, 1 przypadek pneumokokowego zapalenia opon mózgowych, 1 przypadek nieokreślonego wirusowego zapalenia opon mózgowych, 1 przypadek nieokreślonego bakteryjnego zapalenia opon mózgowych, oraz 3 przypadki zapalenia opon mózgowych w przebiegu neuroboreliozy.

Borelioza z Lyme

W 2016 roku zaobserwowano znaczny wzrost zachorowań na boreliozę w stosunku do lat ubiegłych – zarejestrowano 85 przypadków boreliozy. Wszystkie zachorowania sklasyfikowano na podstawie definicji przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego. W 83 przypadkach zachorowanie potwierdzono - 26 przypadków na podstawie objawów klinicznych (rumień), 56 przypadków potwierdzonych objawami klinicznymi i badaniami laboratoryjnymi (obecność przeciwciał), 1 przypadek bez rumienia potwierdzony badaniami laboratoryjnymi. W 2 przypadkach zachorowanie wykazano jako prawdopodobne spełniające kryteria późnej fazy (objawy stawowe) i badania laboratoryjne.

Istotnym czynnikiem mającym wpływ na rozpoznawalność boreliozy i jej zgłaszalność jest diagnostyka laboratoryjna. Ze względu na niespecyficzne i rozciągnięte w czasie objawy, wiele przypadków boreliozy może być zgłaszanych ze znacznym opóźnieniem.

Na występowanie zachorowań w naszym regionie niewątpliwie ma wpływ specyficzny charakter regionu – tereny leśne stanowią 29,5% ogólnej powierzchni powiatu. Z dochodzeń epidemiologicznych przeprowadzonych z osobami chorymi na boreliozę wynika, że w 24 przypadkach wskazanym terenem na którym doszło do ukłucia przez kleszcza był las, w 38 było to obejście wokół domu, w 12 przypadkach działka rekreacyjna, w pozostałych przypadkach brak danych. Zachorowania wystąpiły u: emerytów/rencistów (31), pracowników fizycznych (18), pracowników umysłowych (11), bezrobotnych (13), uczniów/studentów (6), rolników (6).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

W powiecie zawierciańskim wskaźnik zapadalności na 100 tys. ludności (70,9) jest niższy niż w województwie śląskim (71,5), a wyższy niż w Polsce (55,22).

Tabela 2. Analiza zachorowań na boreliozę z Lyme w Polsce, województwie śląskimi powiecie zawierciańskim, w latach 2005–2016

Rok	Polska		województwo śląskie		powiat zawierciański	
	A	B	A	B	A	B
2005	4409	11,6	535	11,4	30	24,1
2006	6694	17,5	908	19,4	32	25,8
2007	7723	20,3	1151	24,7	60	48,5
2008	8255	21,7	1491	32,0	88	71,4
2009	10332	27,1	1766	38,0	59	48,0
2010	9003	23,6	1522	32,8	40	32,6
2011	9170	23,8	1722	37,2	34	27,8
2012	8786	22,8	1640	35,5	30	24,5
2013	12763	33,1	2278	49,4	50	41
2014	13866	36,0	2624	57,1	44	36,2
2015	13624	35,4	2102	45,8	33	27,3
2016	21220	55,2	3264	71,5	85	70,9

A – liczba zachorowań na chorobę zakaźną

B – wskaźnik zapadalności na chorobę zakaźną (zachorowania/100 tys. ludności)

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Liczby zachorowań na boreliozę z Lyme wg grup wiekowych w powiecie zawierciańskim w latach 2005-2016 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3. Liczby zachorowań na boreliozę z Lyme wg grup wiekowych w powiecie zawierciańskim w latach 2005-2016

Wiek (ukończone lata)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-4	2	-	1	1	-	-	-	1	0	0	1	1
5-14	0	3	1	2	3	3	1	2	1	3	3	3
15-64	21	25	46	68	40	29	29	23	35	30	25	63
65 i więcej	7	4	12	17	16	8	4	4	14	11	4	18
Razem	30	32	60	88	59	40	34	30	50	44	33	85

Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień

W 2016 roku w Polsce rozpoczęto szczepienia u 7978 osób w związku ze stycznością i narażeniem na wściekliznę, w województwie śląskim u 815 osób, wśród osób z powiatu zawierciańskiego rozpoczęto szczepienia u 5 osób pokąsanych.

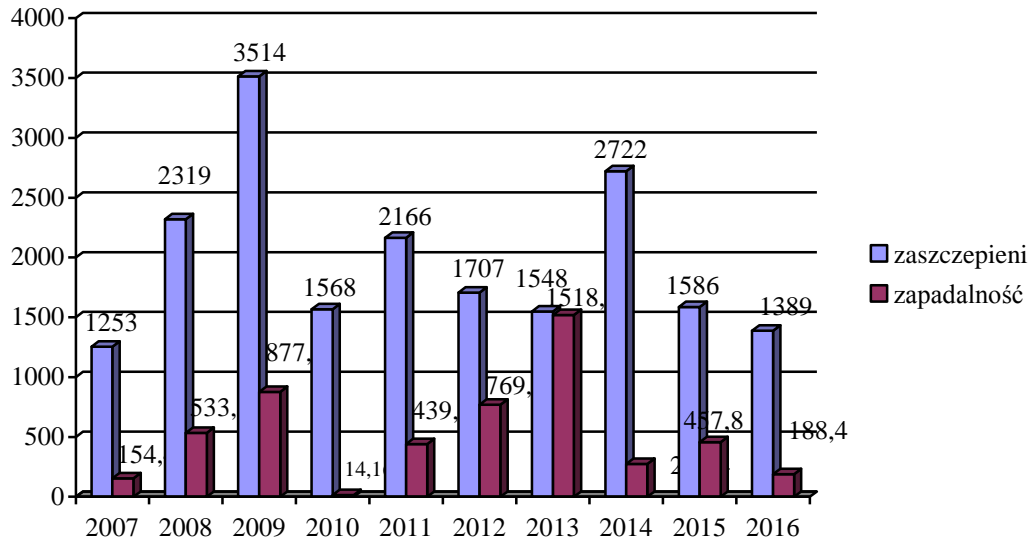
Grypa

Od stycznia do końca grudnia do PSSE w Zawierciu zgłoszono 226 zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę - w tym 1 przypadek grypy wywołanej wirusem A(H1N1v). Dla porównania w roku 2015 zgłoszono 554 przypadki.

Pomimo, iż szczepienia przeciwko grypie są bezpieczną i skuteczną metodą profilaktyki, a szczepionka jest dostępna na rynku, zaszczepiło się jedynie 1389 mieszkańców powiatu zawierciańskiego, (co stanowi 1,2 % populacji powiatu), jest to mniej niż w roku ubiegłym (w 2015 r. zaszczepiło się 1,3 % populacji), i stanowi tylko symboliczny procent ogółu ludności.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Wykres 2. Liczba osób, które zaszczepiły się przeciwko grypie i wskaźnik zapadalności na grypę i zachorowania grypopodobne w powiecie zawierciańskim w latach 2007-2016

Posocznice

W 2016 roku w powiecie zawierciańskim odnotowano 1 posocznicę meningokokową u dziecka w wieku 2 lat.

AIDS i HIV

Gromadzenie, weryfikacja, analiza i upowszechnianie informacji o zakażeniach ludzkim wirusem niedoboru odporności (HIV) i zespołu nabytego niedoboru odporności AIDS należy do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W 2016 roku w Polsce zarejestrowano 1459 zakażeń HIV i 116 zachorowań na AIDS, a w województwie śląskim 167 zakażeń i 12 zachorowań. W powiecie zawierciańskim w roku 2016 zarejestrowano 3 przypadki nowo wykrytych zakażeń HIV.

W powiecie zawierciańskim od 2006 roku odnotowano 9 zakażeń HIV i 1 zachorowanie na AIDS.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Tabela 4. Liczba przypadków zarejestrowanych w okresie 2006-2016 w powiecie zawierciańskim

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
HIV	-	2	-	1	1	-	-	-	-	2	3
AIDS	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

W Polsce obowiązuje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie „Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS” (Dz. U. z dnia 1 marca 2011 r. Nr 44, poz.227). Program zakłada przeciwdziałanie epidemii HIV/ zapobiegania AIDS poprzez działania w pięciu obszarach:

- zapobieganie zakażeniom HIV wśród ogółu społeczeństwa;
- zapobieganie zakażeniom HIV wśród osób o zwiększonym poziomie zachowań ryzykownych;
- wsparcie i opieka zdrowotna dla osób zakażonych HIV i chorych na AIDS,
- współpraca międzynarodowa;
- monitoring.

Corocznie pracownicy pionu oświaty zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej realizują zadania Programu.

1.4 Zakażenia i zatrucia pokarmowe

Salmonelloza - zatrucia pokarmowe

W 2016 roku, w Polsce odnotowano 9687 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami Salmonella, w województwie śląskim – 821 przypadków, w powiecie zawierciańskim – 19. Czynnikiem etiologicznym była w 3 przypadkach – S. Enteritidis; w 15 przypadkach – S. Species; w 1 przypadku – S. Mbandaka.

Wskaźnik zapadalności w powiecie zawierciańskim jest niższy niż w Polsce i województwie śląskim.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe

W powiecie zawierciańskim w 2016 r. zarejestrowano 45 przypadków bakteryjnych zakażeń jelitowych, o trzynastacie przypadków więcej niż w roku 2015. W 43 przypadkach

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu **Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016**

zakażenia wywołane były przez *Clostridium difficile*, w 1 przypadku *Yersinia Rondei* oraz w 1 przypadku czynnik etiologiczny był nieokreślony.

Od 2013 roku obserwujemy wzrost zakażeń żołądkowo-jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile*. *Clostridium difficile* jest w ostatnich latach najczęstszym czynnikiem alarmowym zgłaszanym w ogniskach epidemicznych zakażeń szpitalnych. Na terenie powiatu zawierciańskiego nie odnotowano ognisk zakażeń. Zarejestrowane zachorowania w 79% dotyczyły osób starszych po 60 r.ż., u 53% chorych stwierdzono zachorowanie po stosowaniu długotrwałej antybiotykoterapii. Dodatkowo ważnym czynnikiem ryzyka mającym wpływ na szerzenie się zakażeń były choroby współistniejące pacjentów. Z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych oraz przeprowadzonej analizy wynika, że wykazane przypadki nie były ze sobą powiązane. Należy zaznaczyć, że od 2013 roku badania w kierunku zakażenia *Clostridium difficile* wykonywane są u wszystkich chorych przyjętych z objawami ostrej biegunki, jak i u chorych u których biegunka pojawiła się w trakcie hospitalizacji.

Wskaźnik zapadalności – w powiecie zawierciańskim (37,5) jest wyższy niż w Polsce (33,91), ale niższy niż w województwie śląskim (48,8).

Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe

W 2016 roku do PSSE w Zawierciu zgłoszono 1 przypadek bakteryjnego zatrucia pokarmowego, gdzie czynnik etiologiczny był nieokreślony. W Polsce odnotowano 1035 przypadków, a w województwie śląskim – 497 przypadków – wskaźnik zapadalności jest niższy niż w województwie śląskim i Polsce.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2016 roku do PSSE w Zawierciu zgłoszono 71 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych. W 51 przypadkach czynnikiem etiologicznym były rotawirusy, w 12 przypadkach adenowirusy, w 8 przypadkach czynnik etiologiczny był nieokreślony. Odnotowano mniej zachorowań na 100 tys. ludności niż w kraju i województwie śląskim. Jednak zaobserwowano wzrost zachorowań w powiecie zawierciańskim w stosunku do lat ubiegłych.

Biegunki u dzieci do lat 2

W 2016 r. w Polsce zarejestrowano 35186 przypadków biegunek u dzieci do lat 2, w województwie śląskim – 3809 przypadków zachorowań, a w powiecie zawierciańskim – 65. W 24 przypadkach zachorowania zostały wywołane przez rotawirusy, w 5 przypadkach –

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

adenowirus, 1 przypadku– Yersinia Rondei oraz w 35 przypadkach czynnik etiologiczny był nieokreślony.

Biegunki i zatrucia pokarmowe nadal są istotną przyczyną chorobowości u dzieci do lat 2. Nie zarejestrowano ognisk zachorowań.

Wskaźnik zapadalności jest niższy od wskaźnika zapadalności w Polsce i w województwie śląskim.

Jersinioza pozajelitowa

W analizowanym okresie zarejestrowano 1 przypadek zachorowania u kobiety w wieku 19 lat, rozpoznany na podstawie objawów klinicznych i badań laboratoryjnych.

Bąblowica

W powiecie zawierciańskim odnotowano 1 przypadek zachorowania u kobiety w wieku 30 lat, rozpoznany na podstawie objawów klinicznych i badań laboratoryjnych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

*Tabela 5. Analiza zachorowań na wybrane choroby zakaźne w powiecie zawierciańskim, województwie
śląskim i Polsce w 2016 roku*

Lp	Jednostka chorobowa (symbole wg. „Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych” ICD - 10)		Powiat zawierciański		Województwo śląskie		Polska	
			A	B	A	B	A	B
1.	Salmonelloza - zatrucie pokarmowe (A02.0)		19	15,8	821	18,0	9687	25,21
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	wywołane przez Clostridium difficile (A04.7)	43	35,8	1424	31,2	8736	22,73
3.		inne określone (A04.8)	1	0,8	185	4,0	953	2,48
4.		nieokreślone(A04.9)	1	0,8	216	4,7	1711	4,45
5.	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe - nieokreślone (A05.9)		1	0,8	496	10,9	956	2,49
6.	Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy (A08.0)	51	42,5	2180	47,8	21250	55,30
7.		inne określone (A08.2-3)	12	10,0	230	5,0	3315	8,63
8.		nieokreślone (A08.4)	8	6,7	3161	69,2	16555	43,08
9.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu – ogółem (A09)	ogółem	77	64,2	4523	99,1	60283	156,88
10.	Biegunki u dzieci do lat 2 (A04, A05, A08, A09)		65	339,4*	3809	458,5*	35186	477,1*
11.	Jersinioza pozajelitowa (A28.2)		1	0,8	5	0,1	42	0,11
12.	Krzusiec (A37)		13	10,8	634	13,9	6856	17,84
13.	Płonica /szkarlatyna/ (A38)		17	14,2	3635	79,6	20365	53,00
14.	Choroba meningokokowa, inwazyjna	zapalenie opon mózgu. i/ lub mózgu (A39.0; A39.8/G05.0)	1	0,8	6	0,1	87	0,23
15.		posocznica (A39.1-4)	1	0,8	13	0,3	115	0,30
16.	Choroba wywołana przez Streptococcus pyogenes, inwazyjna- róża (A46)		25	20,8	919	20,1	5492	14,29
17.	Borelioza z Lyme (A69.2)		85	70,9	3264	71,5	21220	55,22
18.	Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień (Z20.3/Z24.2;Z28)		5	4,2	815	17,8	7978	20,76
19.	Wirusowe zapalenie opon mózgu- inne określone i nieokreśl. (A87.1-9; B02.1)		1	0,8	80	1,7	882	2,30
20.	Ospa wietrzna (B01)		922	768,6	24782	542,9	160660	418,09
21.	Różyczka (B06)		1	0,8	154	3,4	1146	2,98
22.	Wirusowe zapalenie wątroby	typu B – przewlekłe i BNO (B18.0-1)	4	3,3	626	13,7	3763	9,79
23.		typu C wg definicji przypadku – 2014 r. /B17.1; B18.2/	13	10,8	587	12,9	4277	11,13
24.	Nowowykryte zakażenia HIV (Z21)		3	2,5	167	3,6	1459	3,80
25.	Świnka /nagminne zapalenie przyusznicy/ (B26)		5	4,2	293	6,4	1978	5,15
26.	Bąblowica (B67)		1	0,8	3	0,1	63	0,16
27.	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna	zapalenie opon mózgu. i/ lub mózgu (B95.3/G04.2; G00.1)	1	0,8	16	0,3	168	0,44
29.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	w innych chorobach objętych MZ-56 (G01; G04.2;G05.0)	3	2,5	25	0,5	262	0,68
30.		inne, nieokreślone (G 00.9; G04.2)	1	0,8	28	0,6	264	0,69
31.	Gruźlica (A15-A19)		21	17,5	914	20,0	b.d	b.d

A - Liczba zachorowań na chorobę zakaźną

B - Wskaźnik zapadalności na chorobę zakaźną (zachorowania/ 100 tys. ludności)

B*- Wskaźnik zapadalności na biegunki u dzieci do lat 2 (zachorowania/10 tys. dzieci do lat 2)

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

*Tabela 6. Liczby zachorowań i zapadalności na wybrane choroby zakaźne
w powiecie zawierciańskim w latach 2012-2016*

L.p.	Jednostka chorobowa	2016		2015		2014		2013		2012	
		A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
1.	Salmonelozy – ogółem	19	15,8	14	11,6	11	9,1	8	6,5	12	9,8
2.	Inne bakter. zakażenia jelit. ogółem	45	37,5	30	24,8	27	22,2	31	25,4	2	1,6
3.	Inne bakter. zatr. pokarm. - ogółem	1	0,8	3	2,5	2	1,6	1	0,8	-	-
4.	Wirusowe zakaż. jelitowe - ogółem	71	59,2	54	44,6	32	26,4	37	30,3	37	30,2
5.	Biegunki u dzieci do lat 2*	65	339,4	44	223,1*	26	127,6*	37	172,8*	32	144,7*
6.	Krztusiec	13	10,8	2	1,6	2	1,6	1	0,8	6	4,9
7.	Szkarlatyna	17	14,2	28	23,1	30	24,7	32	26,2	18	14,7
8.	Zapalenia opon mózgu. i/lub mózgu	7	5,8	3	2,5	10	8,2	2	1,6	3	2,4
9.	Róża	25	20,8	19	15,7	20	16,5	23	18,8	18	14,7
10.	Borelioza z Lyme	85	70,9	33	27,3	44	36,2	50	41	30	24,5
11.	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	5	4,2	7	5,8	9	7,4	6	4,9	15	12,2
12.	Ospa wietrzna	922	768,6	753	622,2	582	479,6	864	708,4	702	573,0
13.	Różyczka	1	0,8	2	1,6	17	14,0	154	126,3	15	12,2
14.	Wzw typu B – ostre	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,8
15.	Wzw typu B - przewlekłe i BNO	4	3,3	6	4,9	6	4,9	7	5,7	-	-
16.	Wzw typu C	13	10,8	8	6,6	13	10,7	14	11,4	9	7,4
17.	AIDS	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,8
18.	Nowo wykryte zakażenia HIV	3	2,5	2	1,6	-	-	-	-	-	-
19.	Świnka	5	4,2	4	3,3	7	5,8	8	6,5	7	5,7
20.	Grypa i podejrz. grypy-ogółem**	226	188,4	554	457,8	333	274,4	1852	1518,6**	943	769,8**
21.	Gruźlica	21	17,5	20	16,5	31	25,5	30	24,6	14	11,4

A - liczba zachorowań na chorobę zakaźną

B - wskaźnik zapadalności na chorobę zakaźną (zachorowania/100tys. ludności).

B* - wskaźnik zapadalności na biegunki u dzieci do lat 2 (zachorowania/10tys.dzieci do lat 2)

** - dane wg sprawozdań o zachorowaniach i podejrzaniach zachorowań na grypę

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Tabela 7. Wybrane choroby zakaźne w powiecie zawierciańskim w 2016 roku

Jednostka chorobowa		Gminy miejskie		Gminy miejsko-wiejskie				Gminy wiejskie				RAZEM
		Zawiercie	Poręba	Ogrodzie- niec	Łazy	Pilica	Szcze- kociny	Żarnowiec	Kroczyce	Włodowice	Irządze	
Salmoneloza - zatrucia pokarmowe	A	8	-	1	-	2	1	1	3	3	-	19
	B	15.8	-	10.8	-	22.9	12.6	21.2	47.6	57.5	-	15.8
Szkarlatyna	A	7	-	1	3	3	1	-	1	1	-	17
	B	13.9	-	10.8	18.7	34.4	12.6	-	15.9	19.2	-	14.2
Gruźlica	A	11	2	3	1	-	1	1	-	2	-	21
	B	21.8	23.1	32.6	6.21	-	12.6	21.2	-	38.3	-	17.5
Zapalenie opon mózgu i mózgu (ogółem)	A	2	1	-	1	-	1	1	1	-	-	7
	B	4.0	11.5	-	10.8	-	12.6	21.2	15.9	-	-	5.8
Róża	A	17	1	2	3	1	-	1	-	-	-	25
	B	33.7	11.5	21.7	18.7	11.5	-	21.2	-	-	-	20.8
Borelioza z Lyme	A	32	7	4	15	4	2	9	4	8	-	85
	B	63.4	80.9	43.4	93.7	45.9	25.2	191.2	63.5	153.3	-	70.9
Ospa wietrzna	A	376	128	41	89	85	19	77	28	63	16	922
	B	744.5	1479.1	445.2	555.9	975.0	239.5	1636.2	444.7	1207.1	591.9	768.6
Różyczka	A	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
	B	2.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0.8
WZW typu B przewlekłe i BNO	A	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4
	B	5.9	-	10.8	-	-	-	-	-	-	-	3.3
WZW typu C	A	8	2	-	3	-	-	-	-	-	-	13
	B	15.8	23.1	-	18.7	-	-	-	-	-	-	10.8
Świnka	A	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-	5
	B	5.9	-	10.8	-	11.5	-	-	-	-	-	4.2
Styczność i narażenie na wścieklizne/potrzeba szczepień	A	1	-	1	-	-	1	1	1	-	-	5
	B	2.0	-	10.8	-	-	12.6	21.2	15.9	-	-	4.2

A – liczba zachorowań na chorobę zakaźną

B – wskaźnik zapadalności na chorobę zakaźną (zachorowania/100tys. ludności)

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

2. Nadzór sanitarny nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

Na terenie powiatu zawierciańskiego w 2016 r. nadzorem sanitarnym objęto 189 podmiotów działalności leczniczej w 211 obiektach (136 praktyk zawodowych i 75 zakładów opieki zdrowotnej). Przeprowadzono kontrole sanitarne w 141 podmiotach prowadzących działalność leczniczą (w tym, w 86 gabinetach prywatnych i 55 zakładach opieki zdrowotnej) tj. 75 % zewidencjonowanych podmiotów, przeprowadzając 287 kontroli. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad podmiotami świadczącymi usługi medyczne, dokonano oceny procedur dezynfekcyjnych w zakresie prawidłowości doboru i stosowania środków dezynfekcyjnych, a także procedur sterylizacyjnych z uwzględnieniem przyjętych rozwiązań zaopatrzenia w materiały sterylne. W podmiotach leczniczych funkcjonowało 80 urządzeń sterylizacyjnych (30 w zakładach opieki zdrowotnej, 50 w praktykach zawodowych). W w/w zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości. Dostępność środków ochrony osobistej oraz zabezpieczenie w środki dezynfekcyjne w skontrolowanych placówkach w zakresie ilościowym i asortymentowym oceniono, jako wystarczające.

W 13 obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego kontrolowanych pomieszczeń, przechowywania wyrobów medycznych i sprzętu medycznego sterylne oraz sposobu postępowania z odpadami medycznymi. W wyniku stwierdzonych uchybień nałożono 4 grzywny w drodze mandatu karnego, wydano 4 decyzje administracyjne oraz doraźne zalecenia pokontrolne. W sześciu obiektach uchybienia zostały usunięte natychmiast w czasie trwania kontroli, w siedmiu obiektach przeprowadzono kontrole sprawdzające, w czasie których stwierdzono wykonanie wydanych zaleceń pokontrolnych.

Podmioty lecznicze spełniają wymagania obowiązującego Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 czerwca 2012 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2012 r., poz. 739), za wyjątkiem jednego zakładu, który posiada program dostosowania pozytywnie zaopiniowany przez PPIS w Zawierciu. Do końca maja 2016 r., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zawierciu wydał 9 decyzji stwierdzających spełnienie wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia nowopowstałych podmiotów wykonujących działalność leczniczą. Zgodnie z Ustawą z dnia 10 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o działalności leczniczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2016 poz. 960), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny nie wydaje, w drodze decyzji administracyjnej, opinii potwierdzającej spełnienie warunków wykonywania działalności leczniczej.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Szpital Powiatowy w Zawierciu i Zakład Lecznictwa Ambulatoryjnego w Zawierciu są objęte nadzorem przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zawierciu w 2016 roku prowadził nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i kontrolował stan sanitarny urządzenia wodociągowego znajdującego się na terenie szpitala.

3. Deratyzacja

W celu zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych właściciele nieruchomości na terenach miast i gmin przeprowadzali powszechne akcje deratyzacyjne. Terminy i częstotliwość deratyzacji jest określona w Regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach. Na terenie powiatu przeprowadzono 8 powszechnych akcji deratyzacyjnych w okresie jesiennym. W ubiegłym roku do PSSE w Zawierciu wpłynęła 1 interwencja dotycząca bytowania gryzoni, która została przekazana zgodnie z kompetencjami do Urzędu Miejskiego w Zawierciu.

4. Szczepienia ochronne

Obowiązek poddawania się szczepieniom ma charakter powszechny i podlegają mu osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

Obowiązkiem szczepień ochronnych objętych jest 13 chorób zakaźnych, są to: błonica, gruźlica, inwazyjne zakażenie *Haemophilus influenzae* typu b, inwazyjne zakażenia *Streptococcus pneumoniae*, krztusiec, nagminne zakażenie przyusznic (świnka), odra, ospa wietrzna, ostre nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis), różyczka, tężec, wirusowe zapalenie wątroby typu B oraz wścieklizna. W odniesieniu do każdej z tych chorób określono osoby lub grupy osób obowiązane do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym oraz wiek i inne okoliczności stanowiące przesłankę do nałożenia obowiązku szczepień ochronnych na te osoby. Uzupełnieniem ww. regulacji prawnych jest ogłaszany corocznie przez Głównego Inspektora Sanitarnego w drodze komunikatu Program Szczepień Ochronnych przeznaczony dla lekarzy i pielęgniarek będących realizatorami obowiązkowych szczepień ochronnych.

Na terenie powiatu zawierciańskiego obowiązkowe szczepienia ochronne wykonywano w 37 punktach szczepień (28 placówkach nadzorowanych przez PPIS w Zawierciu oraz w 2 placówkach będących pod nadzorem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego – Szpital Powiatowy, ZLA).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Populacja objęta obowiązkowym Programem Szczepień Ochronnych w roku 2016 liczyła 20 564 dzieci i młodzieży.

Na podstawie posiadanych danych od świadczeniodawców – rocznego sprawozdania ze szczepień ochronnych – dokonano analizy stanu zaszczepienia dzieci i młodzieży w powiecie zawierciańskim w 2016 r. Wykonanie szczepień ochronnych przeciwko chorobom zakaźnym przebiegało prawidłowo. Poziom zaszczepienia dzieci w poszczególnych rocznikach jest dobry, utrzymujący się na bezpiecznym poziomie 99 %, porównywalny do poziomu zaszczepienia dzieci w roku 2015.

W ramach nadzoru nad szczepieniami w 2016 r. przeprowadzono 70 kontroli.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia, z dnia 21 grudnia 2010 roku, w sprawie niepożądanych odczynów poszczepiennych oraz kryteriów ich rozpoznawania, do PSSE w Zawierciu zgłoszono 6 łagodnych niepożądanych odczynów poszczepiennych. Dwoje dzieci było hospitalizowanych przez okres 2 i 13 dni. Wszystkie osoby, u których wystąpiły niepożądane odczyny poszczepienne powróciły w pełni do zdrowia.

**Tabela 8. Wykaz niepożądanych odczynów poszczepiennych zgłoszonych do PSSE
w Zawierciu w 2016**

WYKAZ NIEPOŻĄDANYCH ODCZYNÓW POSZCZEPIENNYCH ZGŁOSZONYCH DO PSSE W 2015 R.				
Lp.	Data zgłoszenia do PSSE	Liczba zgłoszonych przypadków NOP	Nazwa szczepionki, seria, data ważności, producent	Uwagi
1	10.02.2016	1	BCG, nr. serii: 00614, d.w. 10.2016, Biomed Lublin	odczyn łagodny
2	16.02.2016	2	Tetraxim, nr. serii: K0150-2, d.w. 03.2016, Sanofi Pasteur	odczyn łagodny
3	14.03.2016	1	Infanrix IPV+Hib, nr. serii: A20CB309A, d.w. 09.2017, Glaxo Smith Klein	odczyn łagodny
4	11.04.2016	1	Hepavax Gene, nr. serii: 1433013, d.w. 04.2017., Biomed Kraków	odczyn łagodny
5	27.08.2016	1	MMR Vax Pro, nr. serii: L042612, d.w.10.2017, MSD	odczyn łagodny

Poza obowiązkowym kalendarzem szczepień ochronnych istotną rolę w profilaktyce chorób zakaźnych odgrywają tzw. szczepienia zalecane. W roku 2016 ww. preparatami zaszczepiło się 4020 osób, spośród których najliczniejszą grupę stanowiły

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

osoby zaszczepione przeciwko WZW B - 1252 osoby oraz przeciwko grypie - 1389 osób.

Problem stanowią osoby uchylające się od obowiązku szczepień ochronnych. Na koniec 2015 roku liczba opiekunów prawnych, którzy nie poddali szczepieniom dzieci wynosiła 119 osób, na koniec roku 2016 od obowiązku uchylało się 118 osób.

Jako uchylające się od obowiązku szczepień ochronnych wykazano wyłącznie te osoby, które zobowiązane do poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym zostały zgłoszone przez lekarzy, jako osoby uchylające się i spełniały jednocześnie 4 kryteria:

- zostały powiadomione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej o konieczności poddania się obowiązkowemu szczepieniu ochronnemu w określonym terminie,
- nie zgłosiły się do lekarza w celu przeprowadzenia badania kwalifikacyjnego do szczepienia i do samego szczepienia,
- nie przedstawiły zaświadczenia o wcześniejszym poddaniu się szczepieniu w ramach szczepień zalecanych,
- nie stwierdzono u nich przeciwwskazań zdrowotnych do szczepień lub wskazań do czasowego odroczenia ich przeprowadzenia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zawierciu, jako organ administracji rządowej sprawujący nadzór nad realizacją szczepień ochronnych, jest uprawniony do żądania w drodze egzekucji administracyjnej wykonania obowiązku szczepień. Organem egzekucyjnym właściwym w sprawie prowadzenia egzekucji obowiązku szczepień jest wojewoda, do którego kierowane są wnioski. Skierowanie wniosku do wojewody o egzekucję administracyjną obowiązku szczepień jest poprzedzone wystosowaniem do osoby uchylającej się upomnienia zawierającego wezwanie do wykonania obowiązku szczepień ochronnych z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej, następnie sporządzeniem tzw. tytułu wykonawczego.

Prowadzone działania propagujące wiedzę o znaczeniu szczepień w zapobieganiu chorobom zakaźnym przekonały 70 opiekunów, którzy uchylali się od obowiązku szczepień do poddania szczepienia dzieci szczepieniom. Jednocześnie w roku 2016 do PSSE w Zawierciu, przez świadczeniodawców, zostało zgłoszonych 69 nowych osób uchylających się od szczepień. Do końca 2016 roku skierowano 2 wnioski o ukaranie do Wojewody Śląskiego.

Ponadto należy podkreślić, iż wśród liczby wykazanych osób uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych są również osoby, które były wykazane w latach poprzednich i nadal nie dopełniły tego obowiązku.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Reasumując, w powiecie zawierciańskim dotychczas nie odnotowano znaczącego spadku uodpornienia przeciw chorobom zakaźnym i poziom wyszczepialności należy uznać za zadawalający. Niemniej należy obserwować i rzetelnie monitorować sytuację dot. niedopełniania obowiązku szczepień, bowiem ma to istotny wpływ na osiągnięcie odporności zbiorowskiej w populacji. Wymaga to szczególnego zaangażowania i mobilizacji wszystkich jednostek biorących udział w realizacji Programu Szczepień Ochronnych.

5. Światowe Dni Młodzieży

W ramach przygotowań do obchodów XXXI Światowych Dni Młodzieży – Kraków 2016, podjęto działania mające na celu uzyskanie podwyższonej gotowości w odniesieniu do zagrożeń bezpieczeństwa zdrowotnego w obszarze chorób zakaźnych. W przebiegu zabezpieczenia Światowych Dni Młodzieży w obszarze kompetencji PPIS w Zawierciu realizowane działania, przebiegały sprawnie i bezproblemowo, nie odnotowano zdarzeń zagrażających zdrowiu publicznemu.

6. Ćwiczenia Anakonda

W związku z odbywającymi się na terenie Polski ćwiczeniami obronnymi sił zbrojnych Anakonda-16, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zawierciu uczestniczył w ćwiczeniach realizując wyznaczone zadania, które zostały wykonane zgodnie z obowiązującymi procedurami.

7. Wnioski

1. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w 2016 r. była dobra i nie stanowiła zagrożenia zdrowotnego dla mieszkańców powiatu zawierciańskiego.
2. Podobnie jak w roku ubiegłym, zachorowania na grypę i podejrzenia zachorowań na grypę oraz ospę wietrzną miały największy udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych chorób i zakażeń na terenie powiatu.
3. Wśród chorób objętych obowiązkową profilaktyką swoistą ujętą w Programie Szczepień Ochronnych w 2016 r. nie zarejestrowano zachorowań na błonicę, tężec, poliomyelitis, odrę.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Nie zarejestrowano również zachorowań na choroby zakaźne importowane do Polski z innych krajów.

4. Wykonanie szczepień ochronnych przeciwko chorobom zakaźnym przebiegało prawidłowo. Nie odnotowano znaczącego spadku uodpornienia przeciw chorobom zakaźnym i poziom wyszczepialności jest zadawalający.

5. Kontynuowany jest nadzór nad spełnieniem przez lekarzy obowiązku zgłaszania organom PIS przypadków uchylania się od obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym przez osoby prawnie do tego zobowiązane i działania propagujące wiedzę o znaczeniu szczepień w zapobieganiu chorobom zakaźnym.

6. Dokonana analiza wykazała, że w powiecie zawierciańskim w badanym okresie wystąpiły wyższe wskaźniki zapadalności na ospę wietrzną, różę w porównaniu do wskaźników zapadalności w województwie śląskim i w Polsce, boreliozę z Lyme w stosunku do wskaźnika zapadalności w Polsce oraz zakażeń wywołanych przez *Clostridium difficile* w porównaniu z województwem śląskim.

7. Wyższe współczynniki zapadalności w stosunku do roku poprzedniego w powiecie zawierciańskim zaobserwowano w przypadku takich jednostek chorobowych jak: borelioza z Lyme, ospa wietrzna salmonelozy, bakteryjne i wirusowe zakażenia jelitowe, biegunki u dzieci do lat 2, krztusiec i róża.

II. Stan sanitarny obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

1. Ocena stanu sanitarnego – ogólna

W roku 2016 r. w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności znajdowało się 1390 zakładów, w tym 14 miejsc produkcji i obrotu przedmiotami użytku i 6 miejsc produkcji i obrotu produktami kosmetycznymi.

Skontrolowano 670 zakładów, we wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 1107 kontroli sanitarnych, w tym 7 kontroli w miejscach produkcji i obrotu przedmiotami użytku i 5 kontroli w miejscach produkcji i obrotu produktami kosmetycznymi.

Przeprowadzono 430 kontroli kompleksowych z wykorzystaniem obowiązujących arkuszy oceny zakładu (w tym 1 w miejscu obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, 3 kontrole w miejscach obrotu produktami kosmetycznymi), 362 kontrole doraźne (w tym 96 kontroli interwencyjnych) oraz 315 kontroli sprawdzających.

Wydano 1043 decyzje administracyjne: 467 decyzji merytorycznych i 576 płatniczych.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 387 próbek: pobrano 358 próbek żywności, w tym 343 próbki żywności krajowej i z krajów UE, 15 próbek z importu oraz 12 próbek sanitarnych, 8 próbek wyrobów do kontaktu z żywnością i 9 próbek produktów kosmetycznych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 4 zakłady nie odpowiadały obowiązującym wymaganiom. Stanowi to 0,93 % w stosunku do wszystkich obiektów ocenionych na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego. Przyczyny stwierdzonych niezgodności to:

- obecność żywych szkodników oraz zły bieżący stan sanitarny w piekarni – 1 przypadek,
- brak dezynfekcji naczyń od konsumentów w lokalach gastronomicznych – 3 przypadki.

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego w 2016 r. wydano:

- 298 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym 7 decyzji nakazujących wycofanie środków spożywczych z obrotu;
- 30 upomnień;
- 1 tytuł wykonawczy;
- 7 postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia;
- 1 wniosek do WSSE w Katowicach o nałożenie kary pieniężnej przez SPWIS. Wniosek wystawiono w wyniku stwierdzenia prowadzenia działalności w lokalu gastronomicznym bez wydanej decyzji zatwierdzającej przez PPIS w Zawierciu.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości ukarano 174 grzywnami w drodze mandatu karnego na kwotę 34 200,00 zł.

Tabela 1. Liczba i rodzaj zakładów objętych nadzorem w latach 2015 i 2016

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba obiektów		Kierunek Zmian (+/-)
	2015	2016	
Obiekty ogółem	1396	1387	-
Zakłady produkcji żywności	114	114	BZ
Obiekty obrotu żywnością	913	907	-
w tym: środki transportu	68	69	+
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	262	252	-
w tym: zakłady małej gastronomii	140	123	-
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	92	94	+
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	1	BZ
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	14	12	-
Zakłady produkujące, konfekcjonujące kosmetyki	1	1	BZ
Obiekty obrotu kosmetykami	5	5	BZ

Tabela 2. Stan sanitarny zakładów ogółem w latach 2015-2016

Rok	Liczba obiektów zarejestrowanych	Skontrolowano obiektów	%	Ocenionych na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego	%	Obiekty uznane za złe	%	Liczba kontroli i rekontroli	Wskaźnik częstości kontroli
2015	1402	731	52,1	471	33,6	7	1,48	1075	0,77
2016	1390	670	48,2	430	30,93	4	0,93	1107	0,79

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Tabela 3. Działania represyjne w latach 2015-2016

Rok	Decyzje adm.	Mandaty	Kwota	Kwota średnia	Próby zbadane	Próby kwest.	%
2015	859	117	22 450 PLN	192 PLN	332	0	0
2016	1043	174	34 200 PLN	196 PLN	387	11	2,8

Obiekty produkcji żywności

W roku 2016 zarejestrowanych było 114 zakładów produkcyjnych, z czego skontrolowano 72 zakłady. Zatwierdzono 13 tego typu obiektów.

Stan sanitarno-techniczny zakładów oceniano na podstawie obowiązujących arkuszy oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/ materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Jeden zakład produkcji został oceniony jako niezgodny z wymogami, była to piekarnia - ze względu na obecność szkodników i zły bieżący stan sanitarny zakładu.

Stan techniczny zakładów produkcji żywności jest zróżnicowany, od obiektów zmodernizowanych, dobrze wyposażonych, po zakłady o gorszym stanie technicznym.

Najczęściej stwierdzane podczas kontroli uchybienia to m.in.:

- zły stan techniczny pomieszczeń produkcyjnych i sprzętu (zawilgocone, zagrzybione ściany i sufity pomieszczeń produkcyjnych, zniszczone powierzchnie podłóg, skorodowany sprzęt produkcyjny);
- niewłaściwy bieżący stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i sprzętu (brak czystości i porządku).

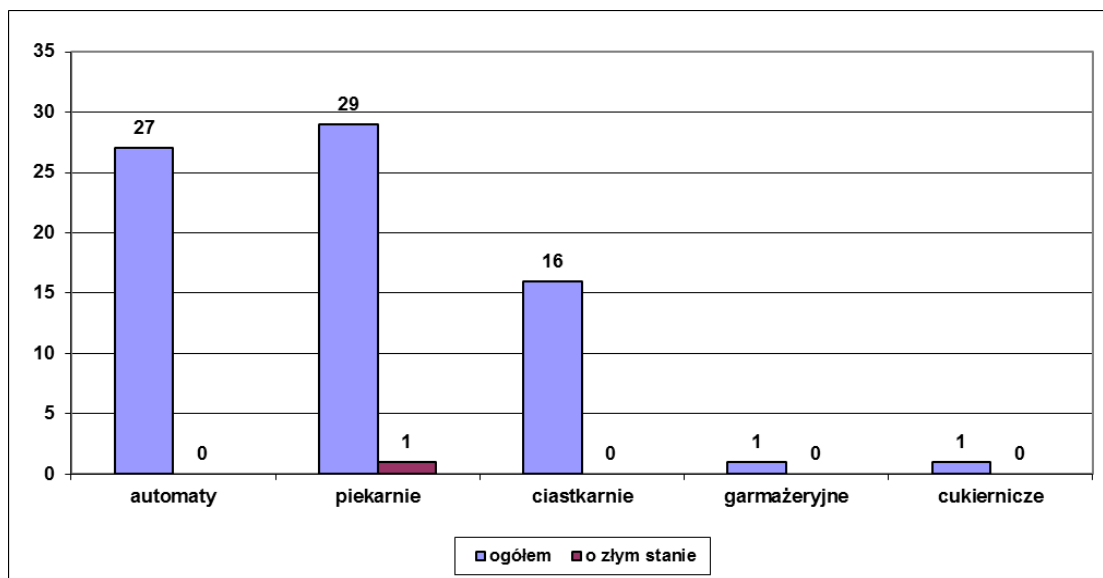
W 2016 r. w celu poprawy stanu higieniczno-sanitarnego wydano 46 decyzji administracyjnych i nałożono 21 grzywien w drodze mandatu karnego na kwotę 5 350,00 zł. Pobrano 66 próbek żywności do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych, w tym w piekarniach pobrano 12 próbek sanitarnych, z czego 3 próbki były kwestionowane.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

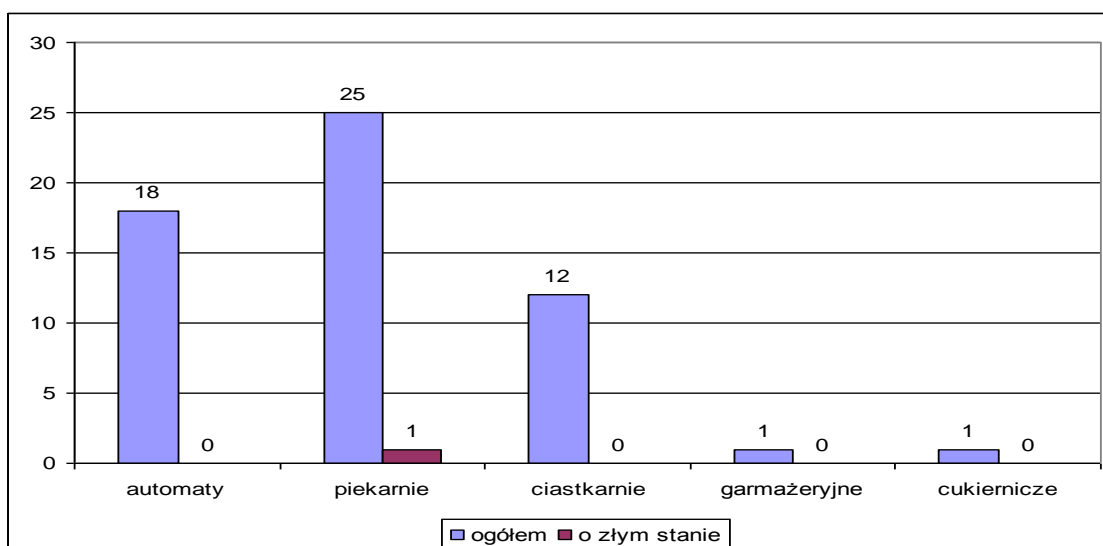
Tabela 4. Stan sanitarny zakładów produkujących żywność w roku 2015 i 2016

Lp.	Obiekty	Liczba obiektów skontrolowanych w 2015 roku			Liczba obiektów skontrolowanych w 2016 roku		
		Ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych	Ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
1.	Wytwórnice Lodów	1	-	-	1	-	-
2.	Automaty do lodów	27	-	-	18	-	-
3.	Piekarnie	29	1	3,45	25	1	4
4.	Ciastkarnie	16	-	-	12	-	-
5.	Wytwórnice wyrobów cukierniczych	1	-	-	1	-	-
6.	Przetwórnice Owocowo-warzywne	1	-	-	3	-	-
7.	Wytwórnice napojów bezalkoholowych	3	-	-	1	-	-
8.	Browary	2	-	-	1	-	-
9.	Wytwórnice używek	-	-	-	-	-	-
10.	Zakłady Garmażeryjne	1	-	-	1	-	-
11.	Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	-	-	-	-	-	-
12.	Wytwórnice makaronów	-	-	-	-	-	-
13.	Wytwórnice koncentratów spożywczych	1	-	-	-	-	-
14.	Wytwórnice suplementów diety	1	-	-	1	-	-
15.	Inne wytwórnice żywności	8	-	-	5	-	-
16.	Wytwórnice substancji dodatkových	1	-	-	2	-	-
	Obiekty ogółem	92	1	1,08	71	1	1,40

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Wykres 1. Zestawienie stanu sanitarnego wybranych zakładów produkujących żywność w 2015 r.

Wykres 2. Zestawienie stanu sanitarnego wybranych zakładów produkujących żywność w 2016 r.

Obiekty obrotu żywnością

W roku 2016 skontrolowano 421 zakładów obrotu żywnością spośród 907 prowadzących działalność handlową na terenie powiatu zawierciańskiego, zatwierdzono 95. Wszystkie zakłady uzyskały ocenę „zgodny z wymaganiami”.

W miejscach obrotu środkami spożywczymi, za stwierdzone uchybienia, nałożono na osoby odpowiedzialne 113 mandatów karnych na kwotę 20 250,00 PLN. Wydano 185 decyzji administracyjnych, w tym 6 decyzji wycofania z obrotu żywności nie odpowiadającej wymogom.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Najczęściej występujące nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego to:

- niewłaściwy stan techniczny wyposażenia i sprzętu (skorodowany sprzęt, uszkodzone osłony witryn chłodniczych);
- niewłaściwy stan powierzchni ścian, sufitów i podłóg (brudne powierzchnie, zawilgocenia, ubytki w podłodze).

Nieprawidłowości natury bieżącej to głównie:

- brak czystości i porządku pomieszczeń i wyposażenia;
- brak zabezpieczenia żywności nieopakowanej przed zanieczyszczeniem;
- brak higieny podczas podawania i/lub pakowania żywności;
- brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego żywności łatwo psującej się;
- brak pełnej dokumentacji GHP/HACCP.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań laboratoryjnych 308 próbek żywności, wśród których 8 zostało zdyskwalifikowanych.

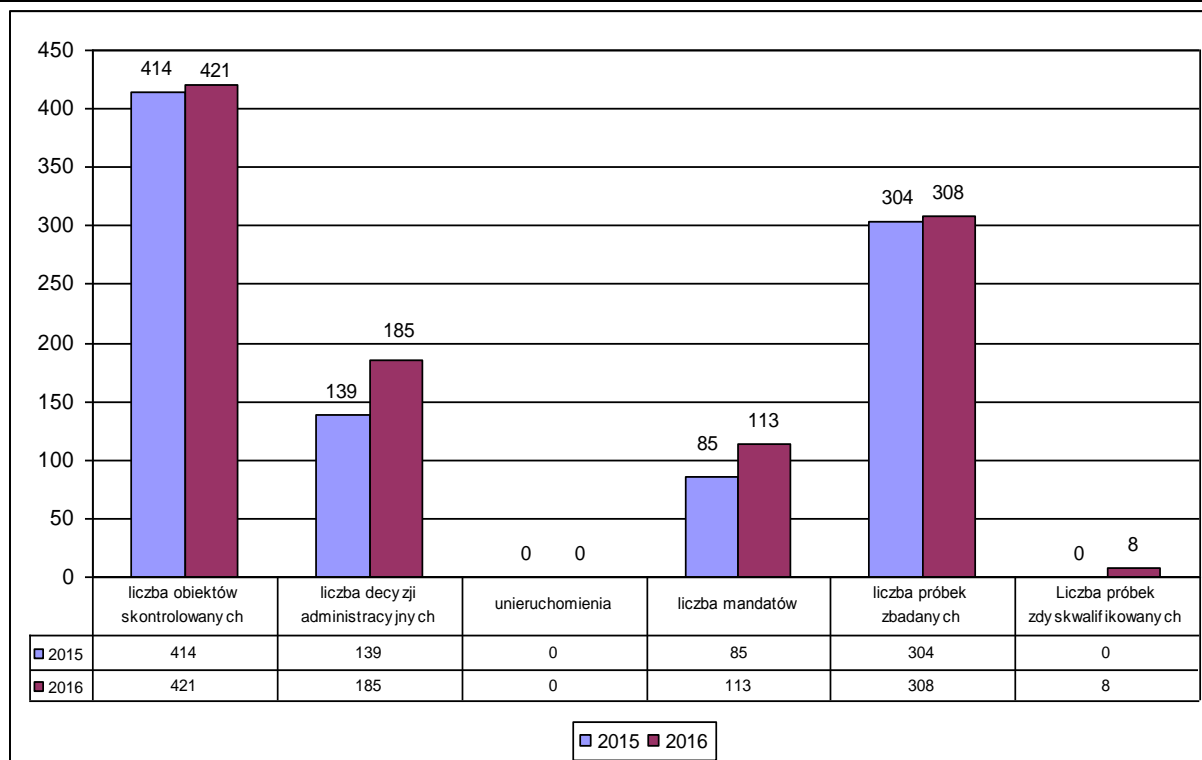
Tabela 5. Porównanie stanu sanitarnego obiektów obrotu żywnością w latach 2015 – 2016

Obiekty	Liczba obiektów skontrolowanych w 2015 roku			Liczba obiektów skontrolowanych w 2016 roku		
	Ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych	Ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
Sklepy Spożywcze	347	1	0,29	321	-	-
Kioski Spożywcze	9	-	-	27	-	-
Magazyny Hurtowe	17	-	-	28	-	-
Obiekty ruchome i tymczasowe	22	1	4,5	24	-	-
Środki transportu	11	-	-	7	-	-
Inne obiekty Obrotu	8	-	-	14	-	-
Obiekty ogółem	414	2	0,48%	421	0	0

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Tabela 6. Działania kontrolne i represyjne w obiektach obrotu żywnością w latach 2015 – 2016

Liczba obiektów			Liczba kontroli i rekontroli	Działalność represyjna				Próby	
Rok	Ogółem	Skontrolowanych		wydano decyzji administracyjnych	Unieruchomienia	Mandaty	kwota	Pobrane	Zdyskwalifikowane
2015	913	414	645	139	0	85	14950	304	0
2016	907	421	703	185	0	113	20250	308	8

Wykres 3. Działania kontrolne w obiektach obrotu żywnością w latach 2015-2016

Zakłady żywienia zbiorowego ogółem

W 2016 roku skontrolowano 167 zakładów żywienia zbiorowego, w tym 115 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego i 52 typu zamkniętego. W obiektach tych przeprowadzono ogółem 263 kontrole. Trzy zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego oceniono jako „niezgodny z wymaganiami” ze względu na brak warunków do dezynfekcji naczyń stołowych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Skierowano 1 wniosek o ukaranie do WSSE w wyniku stwierdzenia prowadzenia działalności bez zgody PPIS w Zawierciu.

Tabela 7. Ocena stanu sanitarnego obiektów żywienia zbiorowego w latach 2015 - 2016

Lp.	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów skontrolowanych w 2015 roku			Liczba obiektów skontrolowanych w 2016 roku		
		Ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych	ogółem	o złym stanie sanitarnym	% obiektów złych
1.	Zakłady żywienia zbiorowego - typ otwarty	163	4	2,45	115	3	2,60
2.	Zakłady małej gastronomii /w tym/	89	3	3,37	41	-	-
3.	Zakłady zbiorowego żywienia - typ zamknięty	50	-	-	52	-	-
	Obiekty ogółem	213	4	1,88 %	167	3	1,8

Tabela 8. Działania kontrolne w obiektach żywienia zbiorowego otwartego w latach 2015-2016

rok	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów		Liczba kontroli i rekontroli	Działalność represyjna				Liczba próbek	
		zarejestrowanych	skontrolowanych		administracyjnych	w tym unieruchomienia	mandaty	kwota	pobranych	zdyskwalifikowanych
2015	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	262	163	218	49	0	24	5650	5	0
	<i>W tym: zakłady małej gastronomii</i>	140	89	122	30	0	15	3250	5	0
2016	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	252	115	200	59	0	38	8200	10	0
	<i>W tym zakłady małej gastronomii</i>	123	42	70	23	0	14	2300	0	0

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Tabela 9. Działania kontrolne w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego
w latach 2015-2016

rok	Rodzaj obiektów	Liczba obiektów		Liczba kontroli i rekontroli	Działalność represyjna				Liczba próbek	
		zarejestrowanych	skontrolowanych		administracyjnych	w tym unieruchomienia	mandaty	kwota PLN	pobranych	zdyskwalifikowanych
2015	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	92	50	60	3	0	2	350	0	0
2016	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	97	52	63	8	0	2	400	0	0

Najczęstsze uchybienia w zakładach żywienia zbiorowego :

- niewłaściwy stan techniczny ścian i sufitów pomieszczeń;
- niewłaściwy stan techniczny sprzętu stykającego się z żywnością;
- brudne urządzenia i sprzęt;
- brak segregacji surowców, półproduktów i wyrobów gotowych w urządzeniach chłodniczych i zamrażających;
- brak porządku i czystości w zakładzie.

W zakładach żywienia zbiorowego nałożono 40 grzywien w drodze mandatu karnego na kwotę 8 600,00 zł.

W ramach nadzoru w obiektach żywienia zbiorowego typu otwartego w 2016 r. pobrano 10 próbek żywności do badań laboratoryjnych.

Podczas kontroli w zakładach żywienia dzieci i młodzieży pobierano jadłospisy dekadowe do oceny teoretycznej. Oceniono 8 tego rodzaju jadłospisów pobranych w 7 stołówkach szkolnych i w 1 stołówce przedszkolnej.

Analiza jadłospisów dekadowych pobranych w kuchni przedszkolnej wykazała przekroczenia wartości energetycznej, białka, tłuszczu, składników mineralnych (fosfor, magnez, żelazo) oraz witamin z grupy B i witaminy C. Osobie odpowiedzialnej za żywienie udzielono instruktażu dotyczącego zasad prawidłowego układania jadłospisów dekadowych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Zaplanowano ponowny pobór jadalnośpisów do oceny teoretycznej oraz do oceny laboratoryjnej w I kwartale 2017 r. z zakładu, w którym stwierdzono nieprawidłowości.

Podczas kontroli w zakładach żywienia dzieci i młodzieży oceniano przestrzeganie wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. W 2016 r. przeprowadzono 38 kontroli w w/w zakładach podczas których oceniano wdrożenie w/w rozporządzenia (w tym w 6 sklepikach i bufetach szkolnych, 29 stołówkach szkolnych i przedszkolnych oraz 3 w miejscach wypoczynku zimowego). Nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2016 roku pobrano do badań laboratoryjnych 343 próbki krajowe i z krajów UE, środków spożywczych z różnego rodzaju obiektów żywienia – żywnościowych. Zakres badań obejmował parametry mikrobiologiczne, chemiczne, organoleptyczne, obecność zanieczyszczeń, w tym szkodników i ich pozostałości oraz obecność ciał obcych.

Przebadano ogółem:

- pod względem mikrobiologicznym – 233 próbki
- pod względem chemicznym – 59 próbek
- pod względem organoleptycznym – 47 próbek
- pod względem oznakowania – 254 próbki
- pod względem obecności zanieczyszczeń – 1 próbkę.

W 2016 roku pod względem znakowania oceniono 254 próbki krajowe i z krajów UE, wszystkie były zgodne z wymaganiami.

W ramach akcji „mklik próchniczek” w 8 piekarniach pobrano 12 próbek do badań sanitarnych w kierunku zanieczyszczeń biologicznych. W 3 próbkach stwierdzono obecność szkodników zbożowo-mącznych. Wydano decyzje administracyjne w celu doprowadzenia pomieszczeń piekarni do prawidłowego stanu sanitarnego, w tym przeprowadzenia skutecznej dezynsekcji. Ponownie pobrane próbki potwierdziły skuteczność podjętych działań.

Pozostałe próbki zdyskwalifikowane to: 5 próbek lodów, 1 próbka makaronu, 2 próbki ciast z kremem nie poddanym obróbce termicznej.

Ogółem zdyskwalifikowano 11 próbek żywności.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Przebadano 15 próbek żywności z importu, w tym;

- pod względem mikrobiologicznym – 5 próbek
- pod względem chemicznym – 10 próbek
- pod względem organoleptycznym – 4 próbki
- pod względem oznakowania – 13 próbek.

Próbki spełniały wymogi obowiązujących przepisów.

Tabela 10. Jakość zdrowotna środków spożywczych w latach 2015-2016

rok	Próbki zbadane*	Próbki zdyskwalifikowane*	W tym					
			krajowe		UE		Import	
			zbadane	zdyskwalifikowane %	zbadane	zdyskwalifikowane %	zbadane	zdyskwalifikowane %
2015	321	0	291	0	16	0	14	0
2016	387	11	346	3,18	26	0	15	0

Nadzór nad importem/exportem

W 2016 r. nie wydawano świadectw jakości zdrowotnej żywności pochodzącej z importu jak również nie kontrolowano żywności przeznaczonej na eksport.

3. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF)

W ramach systemu RASFF dokonywana jest ocena ryzyka zagrożenia zdrowia w wyniku pojawienia się na rynku produktów szkodliwych dla zdrowia – żywności i przedmiotów użytku przeznaczonych do kontaktu z żywnością. System RAPEX dotyczy produktów kosmetycznych. W 2016 r. otrzymano 23 powiadomienia w ramach systemu RASFF (12 alarmowych i 11 informacyjnych) i 1 w ramach systemu RAPEX (dot. preparatów do upiększania oczu – liner czarny i brązowy). Powiadomienia RASFF najczęściej dotyczyły produktów, w których stwierdzono obecność bakterii z gr. Salmonella (ser, jaja, mięso), niedozwolonych substancji w suplementach diety, przekroczenia poziomu WWA w herbacie i czekoladzie. W pojedynczych przypadkach stwierdzono obecność zanieczyszczeń fizycznych (w batonach) oraz alergenów (w ciastkach).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Przeprowadzono 34 kontrole podczas których nie stwierdzono obecności produktów niebezpiecznych na terenie powiatu zawierciańskiego.

Tabela 11. Zestawienie powiadomień typu RASFF w 2016 r

Kategorie produktów	Powiadomienia alarmowe	Powiadomienia informacyjne
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	3	
Jaja	1	
Mleko i przetwory mleczne	1	
Herbata	1	
Wody mineralne i napoje bezalkoholowe	1	2
Mięso i przetwory mięsne	1	
Wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością		1
Suplementy diety	4	8

4. Nadzór nad wyrobami i materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W 2016 roku przeprowadzono 1 kontrolę w wytwórni materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 6 w miejscach obrotu przedmiotami użytku.

Pobrano 8 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w tym 1 próbkę wyrobów kryształowych, 1 próbkę wyrobów szklanych i 2 próbki wyrobów ceramicznych do badań w kierunku migracji metali szkodliwych dla zdrowia oraz 4 próbki opakowań z tworzyw sztucznych do badań chemicznych. W pobranych próbkach oceniano również oznakowanie produktów. Wszystkie pobrane próbki były zgodne z wymogami.

Tabela 12. Nadzór nad zakładami produkującymi i wprowadzającymi do obrotu materiały i wyroby do kontaktu z żywnością w latach 2015-2016

Wytwórnie i miejsca obrotu	Liczba obiektów		Liczba kontroli i rekontroli	Działalność represyjna				Liczba próbek	
	zarejestrowanych	Skontrolowanych		Decyzje administracyjne	w tym: unieruchomienia	mandaty	kwota	Pobranych	zdyskwalifikowanych
2015	13	7	9	0	0	0	0	4	0
2016	14	5	7	0	0	0	0	8	0

5. Nadzór nad kosmetykami

Na terenie powiatu zawierciańskiego w 2016 r. prowadził działalność 1 zakład produkujący i konfekcjonujący produkty kosmetyczne (działalność została zlikwidowana z dniem 30.04.2016 r.) i 5 zakładów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne. Wśród nich były 2 hurtownie i 3 sklepy. W 2016 r. skontrolowano zakład produkcyjny i 4 miejsca obrotu produktami kosmetycznymi. Ogółem przeprowadzono 5 kontroli w w/w zakładach.

W miejscach obrotu pobrano 9 próbek produktów kosmetycznych do badań mikrobiologicznych i chemicznych oraz oceny oznakowania.

Próbki spełniały wymogi prawa w badanym zakresie.

6. Interwencje

W 2016 r. wpłynęły 53 wnioski o interwencję (w większości anonimowe), w wyniku czego przeprowadzono 49 kontroli interwencyjnych. 2 sprawy zostały przekazane do rozpatrzenia wg kompetencji do PPIS w Myszkowie i PPIS w Olkuszu, 2 obiekty zaprzestały działalności (1 ze względu na zakończenie sezonu letniego, w 1 obiekcie zlikwidowano działalność). Przeprowadzone kontrole w 27 przypadkach tj. 55 % potwierdziły zasadność zarzutów. Nałożono 24 mandaty karne na kwotę 5 350,00 zł. Wydano 23 decyzje nakazujące, w tym 3 decyzje wycofania środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub dacie min. trwałości.

W wyniku jednej z interwencji dot. obecności zanieczyszczeń fizycznych w zakupionym przez klienta makaronie „Zacierka”, pobrano 1 próbkę do badań laboratoryjnych celowanych, która wykazała obecność zanieczyszczeń ferromagnetycznych w badanym produkcie. Nawiązano współpracę z PPIS w Częstochowie, który nadzoruje zakład produkujący w/w makaron. Kwestionowany makaron, w wyniku działań przedstawicieli PPIS w Zawierciu, został wycofany z lokalnego rynku.

Najczęstszą przyczyną składanych interwencji był zły bieżący stan higieniczny pomieszczeń obiektów żywnościowo-żywnościowych, brak higieny podczas sprzedaży środków spożywczych oraz sprzedaż żywności przeterminowanej. Wszystkie zgłaszane interwencje zostały rozpatrzone rzetelnie i terminowo. Przeprowadzone ponowne kontrole wykazały poprawę stwierdzonego wcześniej stanu.

Po dokonaniu analizy rodzaju interwencji ustalono, że zakłady, w których stwierdzono uchybienia zostaną objęte wzmożonym nadzorem.

7. Działania ukierunkowane problemowo

W 2016 r. prowadzono następujące akcje:

- „Kontrola zakładów prowadzących działalność w miejscowościach wypoczynkowych i przy trasach turystycznych”
- „Zabezpieczenie żywności nieopakowanej przed zanieczyszczeniem”
- „Przechowywanie żywności mrożonej i wymagającej chłodzenia”
- „Realizacja Rozporządzenia MRiRW z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz.U. z 2015 , poz. 29)
- „Realizacja Rozporządzenia Komisji (WE) Nr 2073/2005 z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie kryteriów mikrobiologicznych dotyczących środków spożywczych, w zakresie badań swoich wyrobów, pod kątem ich zgodności z kryteriami mikrobiologicznymi określonymi w załączniku I do w/w rozporządzenia. ”
- „Realizacja Rozporządzeń Ministra Zdrowia w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży oraz zasad żywienia w jednostkach systemu oświaty”
- „Bezpieczne ferie zimowe 2016 r”
- „Bezpieczne wakacje 2016 r”
- „Mklik próchniczek”
- „Stosowanie szpikulców do cenówek”
- „Ocena oznakowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego dla dzieci do lat 3 i przedmiotów do karmienia niemowląt oraz działań reklamowych prowadzonych przez ich producentów i dystrybutorów”.

Akcje te były w większości kontynuacją działań rozpoczętych w poprzednich latach, jak również wynikały z poleceń Głównego Inspektora Sanitarnego w ciągu roku.

Wszystkie w/w elementy kontroli były odnotowywane w protokołach kontroli tematycznych oraz w protokołach kontroli kompleksowych.

8. Wnioski

Stan obiektów żywieniowo-żywnościowych na terenie powiatu zawierciańskiego kształtuje się podobnie jak w latach wcześniejszych. Co prawda liczba obiektów ocenionych jako „niezgodny z wymaganiami” była mniejsza niż w roku ubiegłym, lecz spory wzrost nałożonych mandatów oraz wydanych decyzji represyjnych świadczy o wciąż utrzymującym

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

się nieprawidłowym bieżącym stanie sanitarnym kontrolowanych zakładów. Nadal nie przestrzega się zasad higieny czy też wprowadza do obrotu żywność po upływie daty

minimalnej trwałości/terminu przydatności do spożycia. Nie wszyscy przedsiębiorcy stosują się do obowiązku wdrażania procedur opartych na podstawie zasad HACCP.

Jest to najczęściej widoczne w małych obiektach, w których właściciele zaprzestają prowadzenia odpowiedniej dokumentacji mimo, że wcześniej takową posiadali. Trudność przedsiębiorcom sprawia dostosowanie się do regulacji prawnych w sprawie znakowania produktów z uwzględnieniem alergenów, stosowanie dodatków do żywności oraz badania właścicielskie. Biorąc powyższe pod uwagę, w bieżącym roku nadal niezbędne jest połączenie działalności kontrolnej z akcją edukacyjną.

Kontrole będą przeprowadzane z częstotliwością wynikającą z oceny ryzyka, ustalonego na podstawie arkuszy oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/ materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, jak również uwzględniającą składane interwencje, zaplanowane akcje czy też działania ukierunkowane problemowo.

III. Jakość wody przeznaczonej do spożycia

Woda jest niezbędna do utrzymania życia i powinna być dostępna dla konsumentów w odpowiedniej ilości i o właściwej jakości. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zaopatrzenie w wodę jest zadaniem własnym gminy.

W celu stwierdzenia, że woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego prowadzone są badania wody metodami i w zakresie określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Ponadto nadzór, nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowany jest na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo Wodne oraz ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Przytoczone zapisy dotyczą zarówno bieżącego nadzoru sanitarnego prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej jak i wewnętrznej kontroli jakości wody prowadzonej przez administratorów ujęć i sieci wodociągowych.

W celu określenia czy spożywana woda jest czysta i bezpieczna dla zdrowia ludzkiego pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zawierciu systematycznie pobierają próbki wody do badań i dokonują oceny jej jakości.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia powinna odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Badania jakości wody do spożycia mogą być wykonywane przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości badań zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Na terenie powiatu zawierciańskiego woda przeznaczana do spożycia produkowana jest przez 60 wodociągów o różnej wydajności:

- produkcja < 100 m³/d – 21 urzędzeń zaopatrujących 14 654 osoby*;
- produkcja 100 – 1000 m³/d – 21 urzędzeń zaopatrujących 38 434 osoby*;
- produkcja 1000 - 10000 m³/d – 5 urzędzeń zaopatrujących 66 515 osób*;
- inne podmioty zaopatrujące w wodę – 13 urzędzeń zaopatrujących 2018 osób*.

* podana liczba jest wartością szacunkową uzyskaną od administratorów ujęć i sieci wodociągowych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Trzy wodociągi zaopatrywane były przez ujęcia znajdujące się poza nadzorowanym terenem, tj.:

1. Stacja Uzdatniania Wody Olkusz – zaopatrywana miejscowość Skałbania, gm. Łazy (liczba ludności ok. 70 mieszkańców). Jest to woda pochodząca z odwodnienia kopalni „Olkusz – Pomorzany” Zakładu Górniczo – Hutniczego „Bolesław”. Woda pochodząca z odwodnienia korytarzy kopalni pompowana jest na powierzchnię szybem „Bronisław”, skąd trafia do stacji uzdatniania gdzie poddawana jest procesowi stałej dezynfekcji lampami UV oraz dodatkowo, okresowo dezynfekowana jest chlorem gazowym. Administratorem SUW Olkusz jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z.o.o. w Olkuszu,

2. Sieć wodociągowa w Drużykowej zaopatrywana jest przez ujęcie w Dąbrówce, gm. Moskorzew – zaopatrywana miejscowość Drużykowa, gm. Szczekociny (liczba ludności ok. 300 mieszkańców),

3. Sieć wodociągowa w miejscowości Chruszczobród, gm. Łazy (liczba ludności ok. 1900 mieszkańców) zaopatrywana jest w wodę z ujęcia głębinowego TR – 3 w Dąbrowie Górniczej Trzebieszawicach. Administratorem ujęcia jest Zakład Usług Wodnych i Kanalizacyjnych w Siewierzu.

Woda pochodząca z ujęć w Wiesiołce, Hutkach Kankach, Niegowonicach oraz na ujęciu Spółdzielczej Agrofirmy w Szczekocinach poddawana jest procesowi uzdatniania, polegającemu na oczyszczaniu wody z ponadnormatywnej zawartości jonów żelaza oraz doprowadzeniu jakości wody do obowiązujących norm pod względem barwy i zapachu. Stała dezynfekcja wody za pomocą podchlorynu sodu prowadzona jest na ujęciach: Zawiercie, ul. Stary Rynek; Zawiercie Kosowska Niwa, ul. Nowowiejska; Lgota Murowana; Siedliszowice; Przyłubsko.

Woda do spożycia, rozprowadzana jest siecią wodociągową o łącznej długości 998,35 km. Przyjmując, iż na terenie powiatu zawierciańskiego z wody wodociągowej korzysta 121621 osób (dane szacunkowe za rok 2015 uzyskane od administratorów i właścicieli ujęć sieci wodociągowych zlokalizowanych na terenie powiatu zawierciańskiego służących do zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia) natomiast średnia produkcja wody dla całego powiatu wynosi 21 986,2 m³/dobę, to średnie zużycie wody na jednego mieszkańca wynosi 0,18 m³/d.

Ważną kwestią jest stopień zwodociągowania poszczególnych gmin powiatu zawierciańskiego. W 100% zwodociągowanie są gminy: Zawiercie, Poręba, Włodowice, Ogrodzieniec, Pilica. Gmina Łazy zwodociągowania jest w 99,8% (około 15 osób korzysta z wody z własnych studni).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

W gminie Kroczyce z wody z własnych studni korzysta około 25 osób – procent zwodociągowania wynosi 99,8%. Procent zwodociągowania gminy Irządze wynosi 98,2% (około 100 osób korzysta z własnych studni). W gminie Szczekociny ludność zaopatrywana w wodę wodociągową w części miejskiej wynosi niespełna 50%, natomiast procent zwodociągowania części wiejskiej wynosi ok. 80%. Pozostała ludność w gminie Szczekociny korzysta z wody z własnych studni oraz z uruchomionych na sieci wodociągowej całodobowych punktów czerpania wody. Punkty usytuowane są w Szczekocinach przy ulicach: Paderewskiego, Polnej i Krakowskiej.

W 2016 roku pobierano próbki wody do badań w związku z:

- prowadzonym przez PSSE w Zawierciu monitoringiem jakości wody;
- interwencjami mieszkańców;
- sprawdzaniem stopnia zasiedlenia instalacji wody ciepłej przez bakterie Legionella sp.;
- wewnętrzną kontrolą jakości wody przez podmioty zajmujące się produkcją i dystrybucją wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano:

- 401 próbek wody do badań fizykochemicznych;
- 364 próbek wody do badań mikrobiologicznych,

W ramach wewnętrznej kontroli jakości wody pobrano:

- 376 próbek wody do badań fizykochemicznych;
- 263 próbki wody do badań mikrobiologicznych.

Ogółem w 2016 r. pobrano 777 próbek wody do badań fizykochemicznych, z czego kwestionowano 22 próbki oraz 627 próbek wody do badań mikrobiologicznych, z których kwestionowano 28.

Przekroczenie parametrów określonych w rozporządzeniu wymaga każdorazowo dokonania oceny zagrożeń i oszacowania ryzyka wystąpienia potencjalnych zdarzeń niebezpiecznych dla zdrowia konsumentów w związku ze stwierdzonym przekroczeniem.

W 2016 r. w związku z przekroczeniami mikrobiologicznymi (bakterie grupy coli) wydano:

- decyzję oraz komunikat stwierdzający brak przydatności wody do spożycia przez ludzi pochodzącej z ujęcia i sieci wodociągowej Spółdzielczej Agrofirmy Szczekociny;
- komunikat o braku przydatności wody do spożycia pochodzącej z sieci wodociągowej w Zdowie;

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

- komunikat o braku przydatności wody do spożycia pochodzącej z sieci wodociągowej w Łanach Wielkich.

Komunikaty zamieszczane były na stronie internetowej PSSE w Zawierciu i przekazywane do właściwego burmistrza i wójta, Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz WSSE w Katowicach. W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami gminy były zobowiązane do dostarczania mieszkańcom wody przeznaczonej do spożycia o dobrej jakości, do czasu uzyskania pozytywnych wyników badania próbek wody. Strony podejmowały działania naprawcze zmierzające do wyeliminowania przekroczeń mikrobiologicznych. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pracownicy PSSE w Zawierciu pobierali próbki wody do badań kontrolnych, które nie wykazywały przekroczeń. Na podstawie wyników badań PPIS w Zawierciu wydał komunikaty stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Ponadto w 10 obiektach użyteczności publicznej, tj. 2 obiektach hotelarskich, 1 żłobku, 1 szpitalu, 3 domach opieki, 2 domach dziecka i 1 zakładzie poprawczym pobrano 48 próbek wody ciepłej na obecność bakterii Legionella sp. Kwestionowano 5 próbek wody z 2 obiektów. W 1 obiekcie Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zawierciu stwierdził skolonizowanie, przez bakterie Legionella Sp., instalacji wewnętrznej ciepłej wody w stopniu wysokim. W związku z powyższym PPIS w Zawierciu wydał decyzję zakazującą wykorzystania wody ciepłej do pryszniców oraz nakazał wdrożenie procedur postępowania zgodnych z obowiązującymi przepisami. Po przeprowadzeniu działań naprawczych ponowne badania wody w kierunku bakterii Legionella sp. w obu obiektach nie wykazały przekroczeń.

W związku ze zgłoszeniem podejrzenia skażenia wody związkami rtęci w studni w miejscowości Chruszczobród, ul. Powiatowa 76 (studnia gospodarcza wykorzystywana jako szambo) przedstawiciele PPIS w Zawierciu pobrali 4 próbki wody: 2 ze studni – ul. Powiatowa 76, 1 próbkę wody wodociągowej z budynku mieszkalnego i 1 ze studni gospodarczej na sąsiedniej posesji. Badania potwierdziły obecność rtęci w 2 próbkach wody pobranych ze studni w Chruszczobrodzie, ul. Powiatowa 76. W związku z zaistniałą sytuacją PPIS w Zawierciu prowadzi wzmożony nadzór nad jakością wody z sieci wodociągowej. Do końca 2016 r. pobrano 14 próbek wody z sieci wodociągowej w Chruszczobrodzie w 1 próbce odnotowano przekroczenie. Wyniki badań kontrolnych wykazały przydatność wody do spożycia. W 2017 r. nadal planowany jest pobór próbek wody na zawartość rtęci z sieci wodociągowej w Chruszczobrodzie.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zawierciu w dniu 2 kwietnia 2014 r. przyznał Gminie Włodowice zgodę na odstąpienie od dopuszczalnych wartości stężeń ołowiu

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

dla wody pochodzącej z ujęcia w Parkoszowicach, ul. Rudnicka – studnia 4 (130), które zaopatruje sieć wodociągową w miejscowościach: Parkoszowice, Włodowice, Góra Włodowska, Morsko, Rudniki, Skalka, Kopaniny zachowując najwyższe dopuszczalne stężenie ołowiu nie przekraczające 50 µg/l do dnia 31 marca 2015 r., podtrzymaną w dniu 27 marca 2015 r. zgodą Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w terminie do dnia 01.10.2016 r. W związku wydaną zgodą na odstępstwo w 2016 r. w ramach nadzoru sanitarnego oraz wewnętrznej kontroli jakości wody pobrano 195 próbek wody do badań. Kwestionowano 2 próbki, w których wartości ołowiu nie przekraczały poziomu uznanego jako dopuszczalny, w wydanych zgodach na odstępstwo. Pozostałe wyniki badań wykazały przydatność wody do spożycia i na tej podstawie uznano decyzję za wykonaną.

Zgodnie z przedstawionymi przez Wójta Gminy Włodowice dokumentami zasilanie sieci wodociągowej w opisanych powyżej miejscowościach do końca 2018 r. odbywać się będzie z ujęcia w Parkoszowicach, ul. Rudnicka – studnie 3 (129), 2 (128), którego administratorem jest Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Zawierciu. Nadal prowadzony jest wzmożony nadzór nad jakością wody pochodzącej z opisywanego powyżej terenu.

PPIS w Zawierciu w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2015 r , poz. 1989) wydał ocenę o przydatności wody do spożycia w 2016 r. na terenie gmin Zawiercie, Łazy, Poręba, Ogrodzieniec, Pilica, Irządze, Kroczyce, Szczekociny, Żarnowiec i Włodowice.

Analiza przekroczeń parametrów fizykochemicznych

Ryzyko zdrowotne spowodowane związkami chemicznymi zawartymi w wodzie do spożycia różni się od zagrożenia spowodowanego zanieczyszczeniami pochodzenia mikrobiologicznego ze względu na fakt, iż zanieczyszczenia chemiczne na ogół nie wywołują natychmiastowych skutków. Ewentualne zagrożenie zdrowotne spowodowane spożywaniem wody o ponadnormatywnej zawartości parametrów fizykochemicznych może wystąpić w wyniku długotrwałego jej spożywania, natomiast nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia. O walorach smakowych i jakościowych wody decyduje jej skład. Zakres badanych parametrów fizykochemicznych jest bardzo szeroki i obejmuje zarówno wskaźniki organoleptyczne takie jak: barwa, smak, zapach jak i parametry chemiczne między innymi określaną jest zawartość: azotanów, chlorków, siarczanów, poszczególnych metali

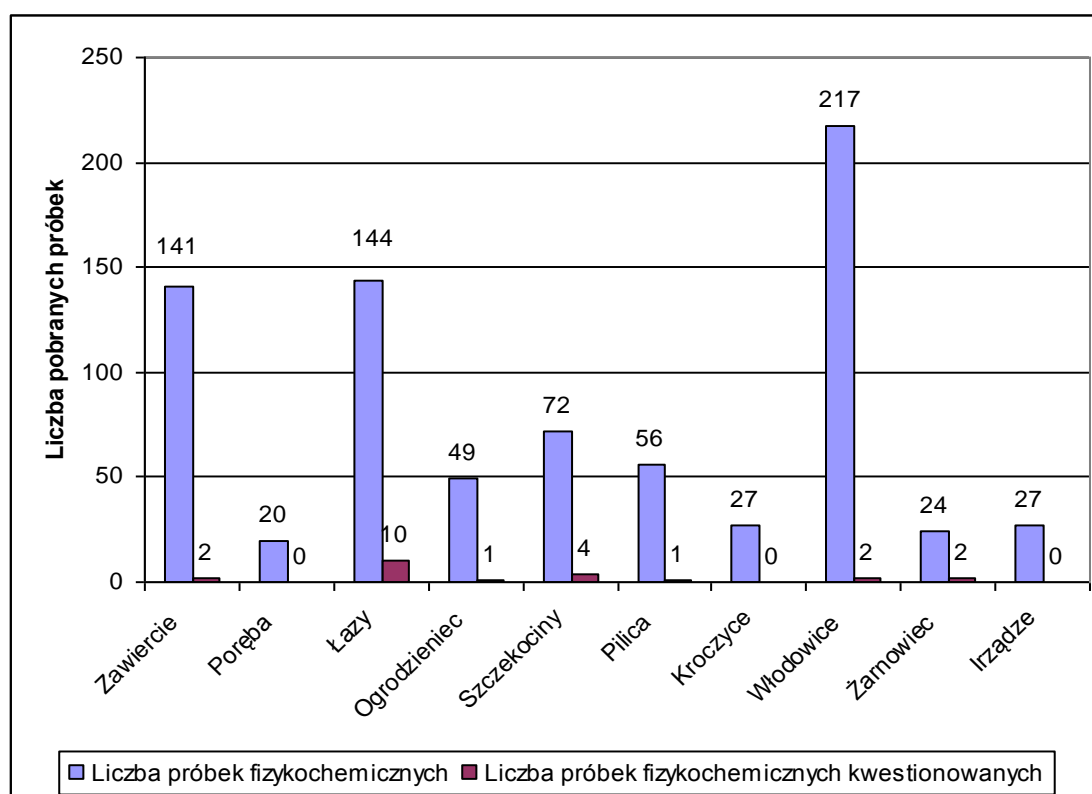
Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

w wodzie, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, trihalometanów, pestycydów itp.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem administratorzy ujęć zostali zobligowani do wykonania badań wody pod kątem substancji promieniotwórczych (tj.: radon, tryt, dawka orientacyjna). Na przeprowadzenie badań został ustalony okres 24 miesiące od dnia wejścia w życie powyższego rozporządzenia tzn. muszą one zostać wykonane do dnia 28 listopada 2017 r. Dotychczas przeprowadzone badania nie wykazały żadnych przekroczeń.

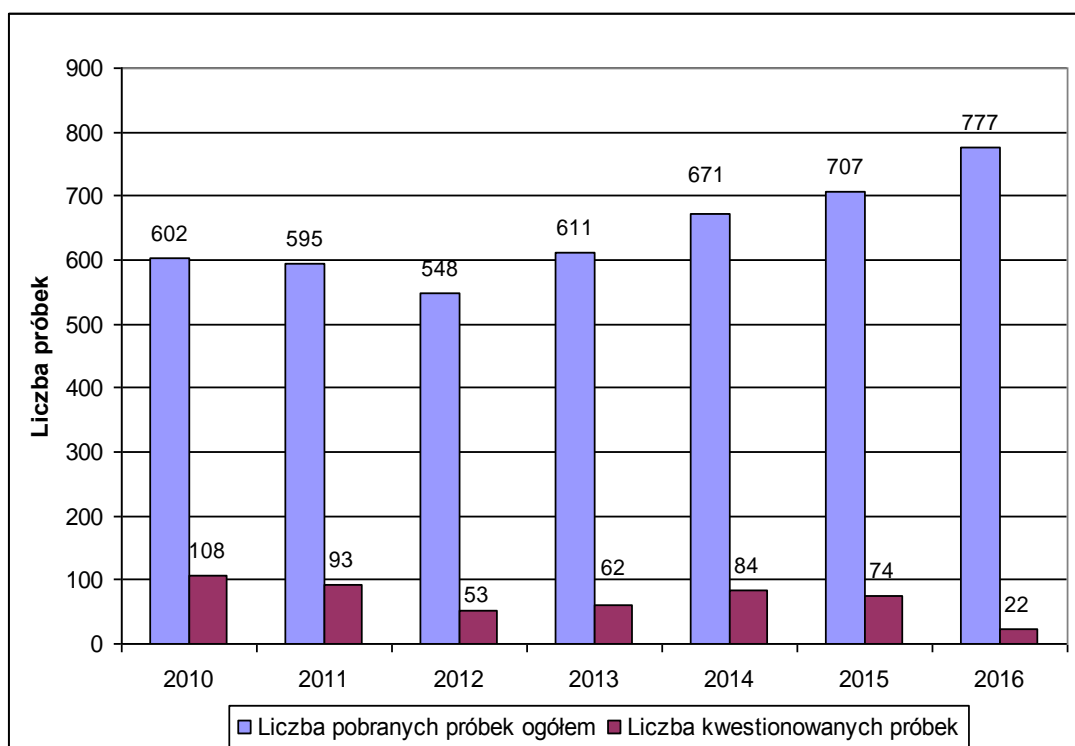
Konsument głównie ocenia jakość wody oraz to czy jest ona zdrowa i bezpieczna do spożycia na podstawie jej barwy i zapachu, jednakże fakt, że woda jest mętna, zabarwiona bądź posiada wyczuwalny zapach, nie daje podstawy do stwierdzenia, że jest ona „niezdrowa”. Właściwie wszystkie zanieczyszczenia mające bezpośredni i istotny wpływ na zdrowie (obecność mikroorganizmów chorobotwórczych, toksyczne związki metali i substancje rakotwórcze) są niewidoczne gołym okiem, a woda płynąc z kranu może być wizualnie kryształowo czysta. Dlatego, nie jest istotne jak woda wygląda, ale czy nie zawiera substancji szkodliwych dla zdrowia. Stwierdzenie tego faktu jest podstawowym, elementarnym działaniem organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej kontrolujących jakość wody, a w przypadku przekroczeń wartości oceny ryzyka i oszacowania skutków zdrowotnych dla konsumenta.

Wykres 1. Porównanie liczby pobranych próbek wody do badań fizykochemicznych do liczby próbek kwestionowanych w 2016 roku w poszczególnych gminach powiatu zawierciańskiego

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Wykres 2. Porównanie liczby pobranych próbek wody do badań fizykochemicznych do liczby próbek kwestionowanych w latach 2010-2016 na terenie powiatu zawierciańskiego

Analizując wykres 1 można stwierdzić, że w wodach gmin powiatu zawierciańskiego odnotowano stosunkowo niewiele przekroczeń w porównaniu do całkowitej liczby pobranych próbek. Zanieczyszczenia fizykochemiczne dotyczyły ponadnormatywnej zawartości żelaza, stanu organoleptycznego wody, tzn.: ponadnormatywnej mętności i nieakceptowalnego zapachu. Odnotowywano także pojedyncze przekroczenia zawartości ołowiu, azotanów, rtęci. Analizując wykres 2, który obrazuje jak na przestrzeni lat kształtował się stosunek liczby próbek pobranych do liczby próbek kwestionowanych można stwierdzić, że jakość wody na terenie powiatu zawierciańskiego uległa poprawie.

Duża liczba pobranych próbek wody do badań fizykochemicznych w gminie Włodowice związana jest z udzieloną w dniu 27 marca 2015 r. przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego drugą zgodą na odstępstwo w zakresie zawartości ołowiu w terminie do dnia 01.10.2016 r. Powyższa zgoda obligowała stronę do comiesięcznego przedstawiania wyników badań kontrolnych próbek wody pobranych z punktów zlokalizowanych w miejscowościach: Włodowice, Parkoszowice, Góra Włodowska, Morsko, Rudniki, Skałka, Kopaniny.

Ponadto z comiesięczną częstotliwością pobierane były próbki wody do badań na zawartość ołowiu w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego PPIS w Zawierciu. Ogółem kwestionowano 2 próbki, w których wartości ołowiu nie przekraczały poziomu uznanego jako dopuszczalny,

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

w wydanych zgodach na odstępstwo. Pozostałe wyniki badań wykazały przydatność wody do spożycia i na tej podstawie uznano decyzję za wykonaną.

Analiza przekroczeń parametrów mikrobiologicznych

Woda jest niezbędna do utrzymania życia, powinna być właściwej jakości i powinna być dostępna w odpowiedniej ilości dla wszystkich konsumentów. W celu stwierdzenia, że woda jest bezpieczna dla zdrowia ludzkiego badania wody prowadzone są metodami i w zakresie określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.

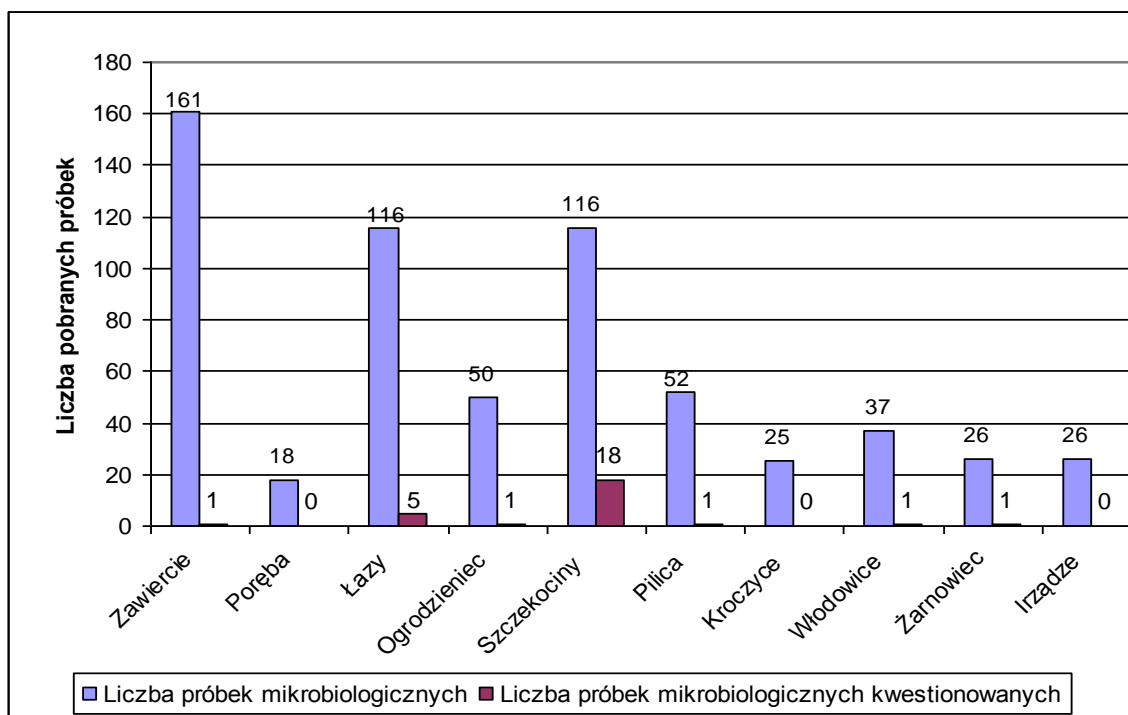
Zanieczyszczenie źródeł wody powoduje występowanie charakterystycznych mikroorganizmów w wodzie, w tym często chorobotwórczych. Ponieważ nie ma możliwości zbadania obecności wszystkich rodzajów mikroorganizmów, które potencjalnie mogą występować w wodzie, jedyną skuteczną metodą jest częste badanie wody na obecność organizmów wskaźnikowych zanieczyszczenia kałowego. Zgodnie z obowiązującymi przepisami w wodzie przeznaczonej do spożycia badane są następujące parametry mikrobiologiczne: bakterie grupy coli, *Escherichia coli*, Enterokoki (paciorkowce kałowe) oraz ogólna liczba mikroorganizmów w $22^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}\text{C}$ po 72 h. Występowanie w wodzie mikroorganizmów takich jak: *Escherichia coli* i Enterokoki bytujące zwykle w odchodach ludzi i zwierząt stałocieplnych wskazują na zanieczyszczenia typu kałowego.

Stanowią one swoisty wskaźnik zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody i ich obecność w wodzie wiąże się z koniecznością podjęcia natychmiastowych działań naprawczych.

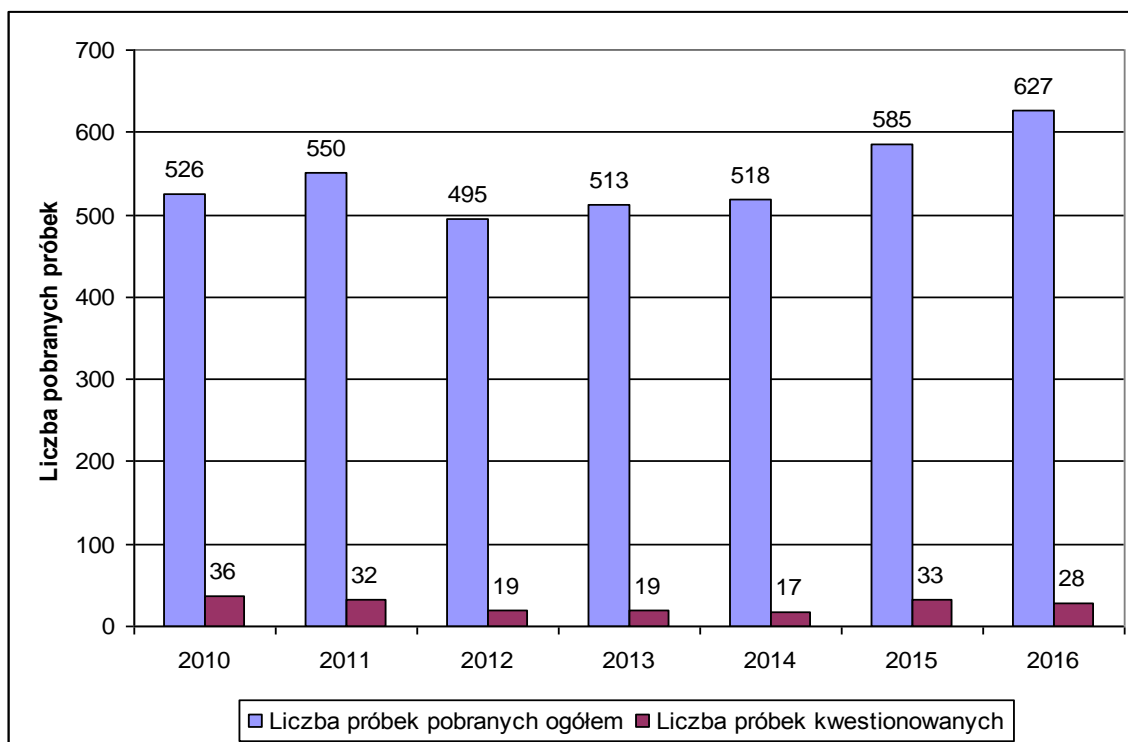
Od tych parametrów nie może być żadnych odstępstw.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Wykres 3. Porównanie liczby pobranych próbek wody do badań mikrobiologicznych do liczby próbek kwestionowanych w 2016 roku w poszczególnych gminach powiatu zawierciańskiego

Wykres 4. Porównanie liczby pobranych próbek wody do badań mikrobiologicznych do liczby próbek kwestionowanych w latach 2010-2016 na terenie powiatu zawierciańskiego

Charakterystykę jakości wody pod względem mikrobiologicznym przedstawiają wykresy 3 i 4. W opisywanym okresie sprawozdawczym pobrano łącznie 627 próbek wody

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

do badań mikrobiologicznych z czego kwestionowano 28 próbek. Większość stwierdzanych przekroczeń dotyczyło bakterii grupy coli. Pozostałe przekroczenia dotyczyły bakterii Legionella sp. oraz Escherichia coli.

Bakterie grupy coli uznane zostały za odpowiedni wskaźnik mikrobiologiczny jakości wody do picia ze względu na łatwość wykrywania i oznaczania w wodzie. Bakterie grupy coli nie powinny występować w dostarczanej wodzie. Bakterie te szerzą się drogą pokarmową poprzez skażoną wodę pitną lub produkty spożywcze.

Stwierdzenie ich obecności w wodzie sugeruje:

- nieodpowiednie jej uzdatnienie,
- wtórne zanieczyszczenie,
- nadmierną zawartość substancji odżywczych w uzdatnionej wodzie.

Ze względu na te przekroczenia wydawane były komunikaty stwierdzające brak przydatności wody do spożycia przez ludzi (Łany Wielkie i Zdów).

Duża liczba pobranych próbek wody do badań mikrobiologicznych jak i próbek kwestionowanych w gminie Szczekociny związana jest z decyzją stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi (Spółdzielnia Agrofirma Szczekociny). Do momentu uzyskania pozytywnych wyników badań, przekroczenia odnotowano w 14 próbkach.

We wszystkich opisywanych powyżej przypadkach powtórne badania wykazały przydatność wody do spożycia.

Wykres 4 obrazuje jak na przestrzeni lat kształtował się stosunek liczby próbek pobranych do liczby próbek kwestionowanych. Na podstawie powyższej oceny można stwierdzić, że mieszkańcy powiatu zawierciańskiego w zdecydowanej większości korzystają z wody, o jakości odpowiadającej wymaganiom stawianym przez obowiązujące akty prawne.

Podsumowanie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

Bezpieczeństwo zdrowotne wody wymaga:

1. współpracy i udziału wielu podmiotów: organów PIS, organów samorządowych, przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych;
2. objęcia skuteczną kontrolą wewnętrzną wszystkich ujęć wody do spożycia, także indywidualnych, w celu zapobiegania zagrożeniom zdrowotnym i minimalizowania ich skutków;

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

3. stosowania systemu wielobarierowości polegającego na:
 - a. skutecznej ochronie ujęć wody,
 - b. właściwym projektowaniu, budowaniu i eksploataowaniu sieci i instalacji wodociągowych,
 - c. stworzeniu systemu nadzorowania materiałów i wyrobów stosowanych do kontaktu z wodą do spożycia.
4. zapewnienia właściwego funkcjonowania instalacji wewnętrznych w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego tak, aby nie były przyczyną wtórnego zanieczyszczenia i pogorszenia jakości wody oraz nałożenie na właścicieli instalacji obowiązku okresowej kontroli jakości rozprowadzanej wody,
5. utworzenia systemu gwarantującego bezpieczeństwo zdrowotne wody poprzez stosowanie dobrych praktyk (opracowanie wytycznych, procedur postępowania).

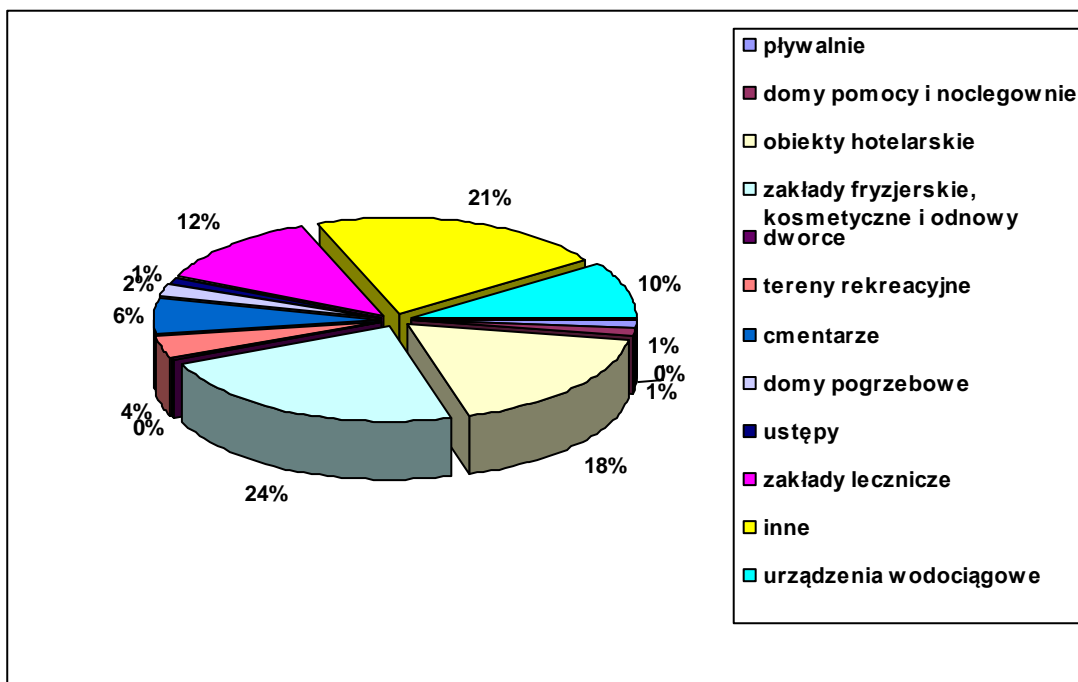
Powyższe działania mają charakter zadań długoterminowych i przyczynią się do wzrostu bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

IV. Stan sanitarny obiektów komunalnych i użyteczności publicznej

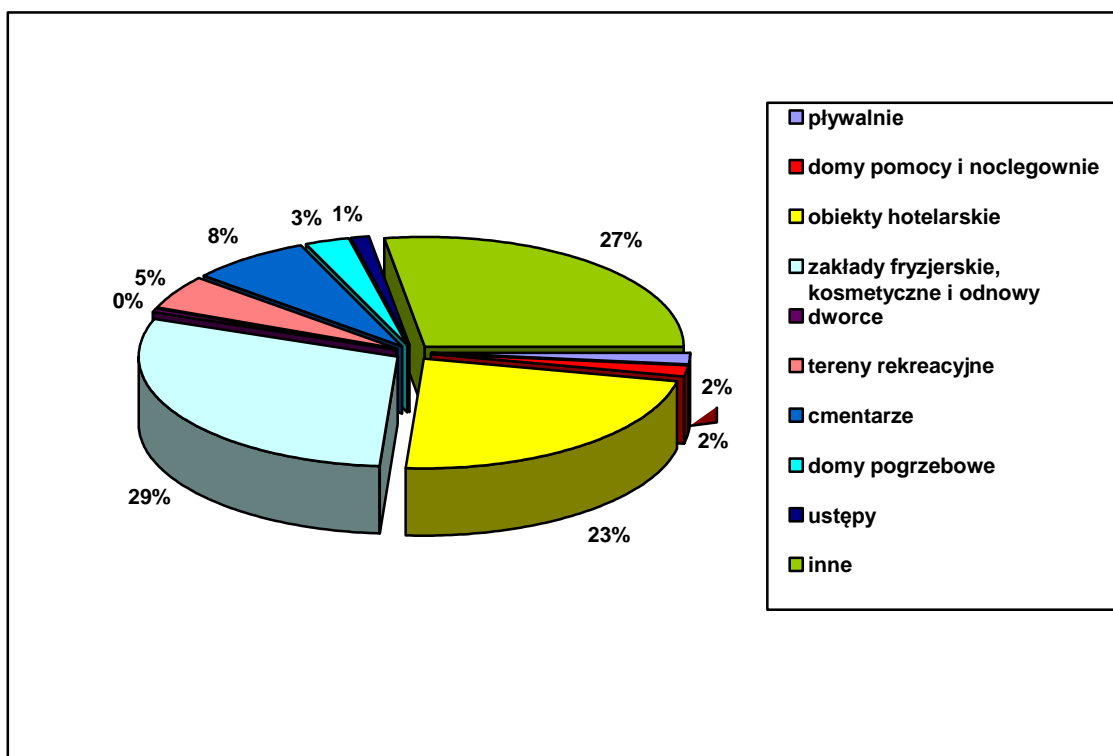
W trosce o zdrowie mieszkańców oraz osób czasowo przebywających na terenie powiatu zawierciańskiego, przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zawierciu kontrolowali przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Bieżącym nadzorem sanitarnym w zakresie higieny komunalnej objętych było 491 obiektów użyteczności publicznej, 78 placówek działalności leczniczej oraz 60 urządzeń wodociągowych. W roku 2016 ogółem przeprowadzono 403 kontrole sanitarne i 572 kontrole jakości wody, w tym 278 kontroli w 259 obiektach użyteczności publicznej. Wydano 36 decyzji merytorycznych (w tym 7 nakazujących usunięcie uchybień) oraz 81 decyzji płatniczych, nałożono 7 mandatów na kwotę 900,00 zł, wydano 1 postanowienie w sprawie imprezy masowej i 11 w sprawie sprowadzenia zwłok oraz 31 opinii sanitarnych dot. spełnienia wymagań higieniczno-zdrowotnych w obiektach komunalnych i projektów uchwał w sprawie regulaminów utrzymania czystości w gminach.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Wykres 5. Zestawienie grup i ilości obiektów nadzorowanych w 2016 roku w zakresie higieny komunalnej

Wykres 6. Zestawienie grup i ilości obiektów użyteczności publicznej nadzorowanych w 2016 roku w zakresie higieny komunalnej

W obiektach użyteczności publicznej, do których należą obiekty wczasowo-turystyczne (hotele, obiekty hotelarskie nie posiadające kategoryzacji, gospodarstwa agroturystyczne, ośrodki wypoczynkowe), zakłady usługowe (fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

i tatuażu), domy pomocy społecznej, pływalnie, ustępy publiczne, dworce kolejowe, obiekty sportowe, tereny rekreacyjne, ośrodki kultury, apteki, punkty apteczne, sklepy medyczne i zielarskie, parkingi, stacje paliw, targowiska, przystanki autobusowe i kolejowe oraz środki transportu publicznego, cmentarze, zakłady pogrzebowe i domy przedpogrzebowe. (Skontrolowano stan higieniczno - sanitarny ok.53% zewidencjonowanych obiektów użyteczności publicznej).

Hotele i inne obiekty hotelarskie

Skontrolowano 9 hoteli i 33 inne nie skategoryzowane obiekty świadczące usługi noclegowe (37.5% obiektów), przeprowadzono 47 kontroli sanitarnych. Podstawowymi elementami uwzględnianymi przy ocenie stanu sanitarnego tych obiektów było: zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia, zaopatrzenie w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne, bieżący stan higieniczno-sanitarny pomieszczeń mieszkalnych i sanitariatów oraz terenu wokół obiektów. Większość skontrolowanych obiektów jest zaopatrywana w wodę z wodociągów publicznych. Pranie bielizny najczęściej zlecane jest podmiotom zewnętrznym. Standard świadczonych usług w obiektach posiadających kategoryzację znacznie się różnił od standardu w zajazdach, pokojach noclegowych i gospodarstwach agroturystycznych. Stan sanitarno – porządkowy skontrolowanych hoteli nie budził zastrzeżeń. W skontrolowanych kwaterach prywatnych również nie stwierdzono uchybień sanitarnych.

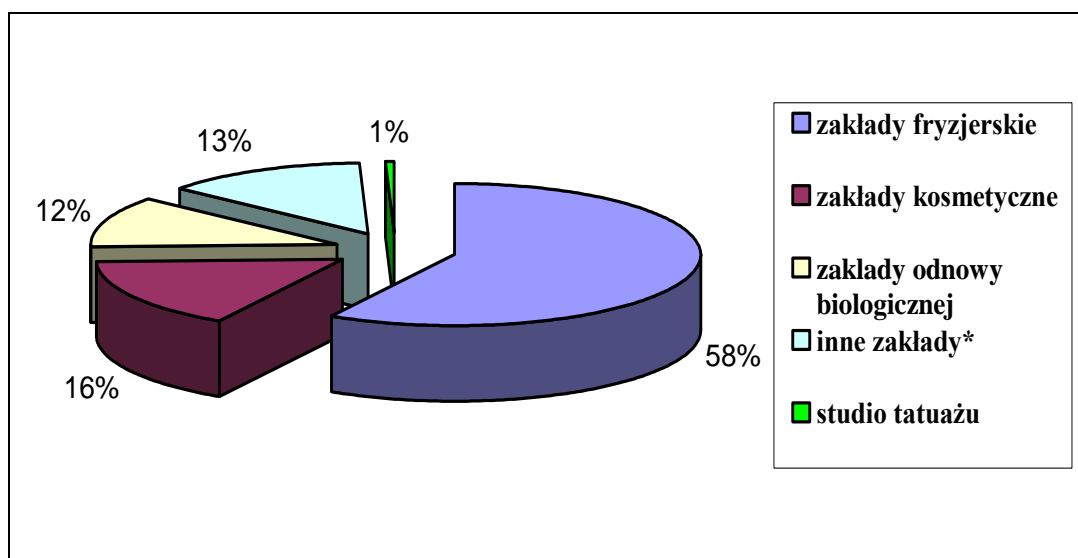
W 2016 roku Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Zawierciu uczestniczyła w zabezpieczeniu sanitarnym obchodów XXXI Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016 poprzez wzmożony nadzór na warunkami higienicznymi w hotelach i innych obiektach świadczących usługi noclegowe, na dworcach i w toaletach publicznych, a także poprzez zbieranie informacji o planowanych wydarzeniach plenerowych na terenie powiatu zawierciańskiego, kwestiach zabezpieczenia odpowiedniej ilości toalet przenośnych podczas wydarzeń plenerowych, dostępu do bieżącej wody o odpowiedniej jakości oraz postępowania z odpadami.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej są najbardziej liczną grupą obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym. Jednocześnie w grupie tych obiektów obserwuje się bardzo dużą rotację, ciągle zmienia się liczba zewidencjonowanych zakładów. Na dzień 31.12.2016 r. w ewidencji było 145 zakładów.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Wykres 7. Rodzaje obiektów świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

*inne zakłady – zakłady w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług

Na terenie województwa śląskiego kontynuowano realizację Kampanii Społecznej „Mam świadomość jak być zdrowym” skierowanej do właścicieli i pracowników salonów urody, której celem jest zwiększenie bezpieczeństwa epidemicznego mieszkańców poprzez podniesienie wiedzy na temat zakażeń krwiopochodnych, przestrzegania zasad higieny oraz procedur dekontaminacji narzędzi i sprzętu. W ramach Etapu I Kampanii w kwietniu 2016 roku Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Zawierciu zorganizowała pod patronatem Starosty Powiatowego w Zawierciu szkolenie dla adresatów kampanii. W szkoleniu uczestniczyły 32 osoby z 28 zakładów z terenu powiatu zawierciańskiego.

Do II Etapu Kampanii przystąpiło 28 zakładów (16 zakładów fryzjerskich, 6 zakładów kosmetycznych, 4 zakłady świadczące więcej niż jedną usługę i 2 zakłady odnowy biologicznej). Zgodę na przeprowadzenie wizytacji w ramach Etapu II wyraziło 21 zakładów. Przeprowadzono 21 wizytacji połączonych z wypełnieniem Ankiety oceny zakładu, w wyniku wizytacji 10 zakładów uzyskało pozytywną ocenę.

Zakłady pozytywnie ocenione:

1. Studio fryzur „KAMELEON” Zawiercie ul. Paderewskiego 25, Aneta Gomułka
2. Salon Fryzjerski Męsko – Damski Ogrodzieniec ul. 1 Maja 30, Agnieszka Moś
3. salon fryzjerski Damsko – Męski „ANETA” Zawiercie ul. Matejki 12, Aniela Czapla
4. Zakład Fryzjerski „STUDIO 13” Zawiercie ul. Łośnicka 13, Anna Podedworna
5. Salon Fryzjerski „LOOK” Zawiercie ul. Porębska 8, Martyna Przybyło
6. Salon kosmetyczny „LOOK” Zawiercie ul. Porębska 8, Paulina Sutor

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

7. Gabinet Kosmetyczny „SENSUAL” Zawiercie ul. Szeroka 4, Urszula Guzik
8. Pracownia Kreowania Wizerunku „ESTETIC” Zawiercie ul. Marszałkowska 26,
Anna Sękala
9. Instytut Zdrowia i Urody „CLLEO” Zawiercie ul. Rolnicza, Aneta Polewczak
10. Pracownia fryzur Zawiercie ul. Mickiewicza 11c, Nadia Surowiec

Zakłady fryzjerskie, które uzyskały pozytywną ocenę, posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania w zakresie zapobiegania szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. W przypadku zatrudnienia pracowników wdrożone są przepisy rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, pracownicy posiadają odpowiednie pomieszczenia socjalne i sanitarne oraz aktualne badania lekarskie. Pracodawcy dokonali oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy. Natomiast zakłady kosmetyczne, które uzyskały zaświadczenia o pozytywnie zrealizowanym Etapie II Kampanii Społecznej są wyposażone w urządzenia do sterylizacji parowej sprzętu wielokrotnego użycia raz prowadzona jest odpowiednia dokumentacja procesu sterylizacji. Stanowiska pracy do mycia i dezynfekcji oraz sterylizacji sprzętu są odpowiednio wyposażone. W dniu 14 grudnia 2016 r. właścicielom zakładów, które pozytywnie zrealizowały założenia II Etapu Kampanii Społecznej „Mam świadomość jak być zdrowym” zostały wręczone zaświadczenia z hologramami i naklejki z logiem Kampanii.

Dokumentacja fotograficzna z uroczystego wręczenia zaświadczeń o pozytywnym zrealizowaniu założeń II Etapu Kampanii Społecznej „Mam świadomość jak być zdrowym” w powiecie zawierciańskim w grudniu 2016 roku

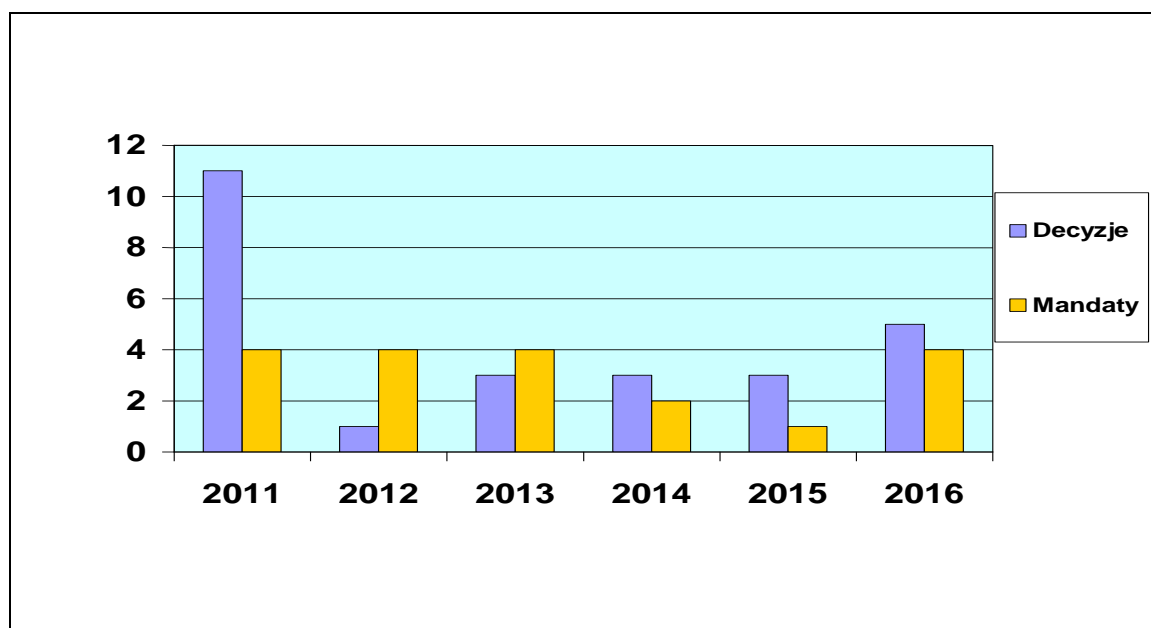

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2016 roku skontrolowano 42 zakłady fryzjerskie, 13 kosmetycznych, 7 odnowy biologicznej i 6 zakładów, w których świadczone są więcej niż jedna usługa. Ogółem skontrolowano (47%) zewidencjonowanych zakładów. Wydano 5 decyzji nakazujących usunięcie uchybień, nałożono 4 mandaty na kwotę 500,00 zł. Decyzje administracyjne nakazywały opracować i wdrożyć procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami w zakładach świadczących usługę fryzjerskie i kosmetyczne, zapewnić zmywalne powierzchnie podłóg w salonie kosmetycznym – 4 decyzje zostały wykonane, termin wykonania jednej decyzji upływie 31.03.2017 r. Mandaty nakładano za niezachowanie czystości oraz brak opracowanych i wdrożonych procedur zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym. Kontrole sprawdzające wykazały, że stan sanitarny obiektów uległ poprawie a zalecenia zostały wykonane.

Wykres 8. Działania represyjne w zakładach fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej

Stan sanitarny zakładów fryzjerskich, kosmetycznych i odnowy biologicznej utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat. Nieznacznie wzrosła liczba przypadków

nieprzestrzegania czystości i porządku w zakładach i nieprzestrzegania procedur zapobiegania zakażeniom.

Domy pomocy społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę, noclegownie dla bezdomnych i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Skontrolowano stan sanitarny 3 domów pomocy społecznej dziennego pobytu, 1 noclegowni dla bezdomnych, 2 hosteli dla osób w trudnej sytuacji życiowej i 1 placówki zapewniającej całodobową opiekę dla osób w podeszłym wieku. Domy pomocy społecznej dziennego pobytu świadczą usługi w zakresie terapii zajęciowej i rehabilitacji. Podopieczni otrzymują posiłki, zapewniona jest również opieka medyczna, natomiast domy dla osób w wieku podeszłym świadczą kompleksowe usługi w zakresie opieki, terapii zajęciowej i rehabilitacji. W jednej z placówek całodobowych stwierdzono obecność bakterii *Legionella* sp. w próbce wody ciepłej, w związku z czym wydano decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności, zakazującą korzystania z wody ciepłej do prysznica, do czasu doprowadzenia jej jakości do wymagań określonych obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia i nakazującą podjęcie działań zmierzających do redukcji liczby bakterii. Decyzja została uznana za wykonaną po przeprowadzeniu badania próbek wody w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, które potwierdziły jej przydatność. Za zły stan sanitarno – porządkowy hostelu dla osób w trudnej sytuacji życiowej nałożono mandat wys. 100,00 zł - kontrola sprawdzająca wykazała poprawę w tym zakresie. Noclegownia świadczy pomoc osobom bezdomnym zapewniając schronienie i wyżywienie, w trakcie kontroli sanitarnej nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości w placówce.

Na terenie powiatu zawierciańskiego funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Zawierciu przy ul. Rzemieślniczej będący pod pierwszo-instancyjnym nadzorem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w 2016 roku skontrolowany przez PPIS w Zawierciu tylko w zakresie badania ciepłej wody na obecność bakterii *Legionella* sp.

Tereny rekreacyjne, obiekty sportowe i ośrodki kultury

Przed rozpoczęciem i w trakcie sezonu letniego nadzorowano stan sanitarno-porządkowy obiektów znajdujących się na trasach wzmożonego ruchu turystycznego. Stan sanitarno-porządkowy miejsc udostępnionych do zwiedzania na Zamku Ogródzienickim w Podzamczu oceniono jako dobry. Skontrolowano również stan sanitarny takich obiektów jak: place zabaw dla dzieci, parki miejskie oraz otoczenie zbiorników wodnych wykorzystywanych do kąpieli i rekreacji oraz parkingi i stacje paliw. Place zabaw dla dzieci były prawidłowo przygotowane do sezonu, a urządzenia przeznaczone do zabawy i rekreacji były odnowione. Piasek w piaskownicach był wymieniony na nowy przed sezonem oraz w trakcie sezonu.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

W miejscach o dużym natężeniu ruchu usytuowane były kosze na śmieci, odpady były usuwane na bieżąco przez wyspecjalizowane podmioty. W wielu miejscach umieszczono tablice informacyjne z regulaminem korzystania z obiektu. Przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych. Skontrolowano także stan sanitarny 4 obiektów sportowych i 4 kulturalno-rozrywkowych, uchybień nie stwierdzono. Hale sportowe były utrzymywane w czystości, urządzenia sanitarne były sprawne, czyste i dezynfekowane, otoczenie budynków i obiekty zewnętrzne były utrzymane w należyтым stanie porządkowym.

Inne obiekty komunalne i użyteczności publicznej

W 2016 roku nadzorowano stan sanitarno-porządkowy i sanitarno-techniczny dworców i przystanków kolejowych, aptek, punktów aptecznych, sklepów zielarskich i medycznych, cmentarzy i domów pogrzebowych, pralni, toalet publicznych oraz targowisk. Skontrolowano 86 obiektów, przeprowadzono 96 kontroli. Uchybienia stwierdzono w jednej z toalet publicznych, nałożono mandat i wydano zalecenia. Kontrola sprawdzająca wykazała poprawę stanu sanitarnego obiektu.

Kontrolowano również stan sanitarny środków transportu: 6 autobusów komunikacji miejskiej, 2 pociągów Kolei Śląskich, 3 samochodów do przewozu chorych, 1 do przewozu bielizny oraz 19 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Na wniosek przedsiębiorców pogrzebowych wydano 4 pozytywne opinie sanitarne o spełnieniu wymagań sanitarnych do prowadzenia działalności w zakresie przewozu zwłok i szczątków ludzkich. We wszystkich skontrolowanych środkach transportu gospodarka odpadami prowadzona była prawidłowo, zaopatrzenie w środki higieny i preparaty dezynfekcyjne było wystarczające. Wody powierzchniowe wykorzystywane do kąpiel i rekreacji

Na terenie powiatu zawierciańskiego w sezonie letnim 2016 r. funkcjonowały dwa miejsca wykorzystywane do kąpiel:

- miejsce wykorzystywane do kąpiel we Włodowicach,
- miejsce wykorzystywane do kąpiel w Pilicy.

Administratorzy obiektów wykonali po dwa badania jakości wody wraz z wizualną oceną wody – jedno badanie przed rozpoczęciem sezonu i jedno w trakcie sezonu. Wszystkie badania wykazywały przydatność wody do kąpiel. Każdorazowo po otrzymaniu wyniku badania wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zawierciu wydawał bieżącą ocenę jakości wody, którą przesyłano do administratora miejsca wykorzystywanego do kąpiel oraz do właściwego terytorialnie prezydenta, wójta lub burmistrza.

W trakcie sezonu przeprowadzono także kontrole stanu sanitarnego miejsc wykorzystywanych do kąpiel. Plaże przy miejscach wyznaczonych do kąpiel były czyste,

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

wyposażone w kosze na śmieci i toalety. Miejsca wykorzystywane do kąpielii były oznakowane tablicami zawierającymi wszelkie informacje zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 28 kwietnia 2011r. w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpielii (Dz.U. z 2011 r. Nr 91, poz. 527) wraz z aktualną oceną jakości wody. W trakcie kontroli dokonano wizualnej oceny wody w miejscu wykorzystywanym do kąpielii – oceny wykazały przydatność wody do kąpielii.

W trakcie sezonu letniego 2016 nie przeprowadzono kontroli urzędowych w związku z sytuacjami mogącymi powodować pogorszenie jakości wody w miejscu wykorzystywanym do kąpielii (art. 163, ust.2 ustawy Prawo Wodne, Dz.U. z 2015, poz. 469 ze zm.).

Aktualne dane dotyczące jakości wody w miejscach wykorzystywanych do kąpielii zamieszczane były na stronach internetowych:

- PSSE w Zawierciu (<http://psse-zawiercie.internetdsl.pl>);
- WSSE w Katowicach (<http://www.higienawody.wsse.katowice.pl>).

Pływalnie kryte i odkryte

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych pływalnią można nazwać obiekt kryty lub odkryty, z wodą przepływową, przeznaczony do pływania lub kąpielii, posiadający co najmniej jedną nieckę basenową, z trwałym brzegiem i dnem, wyposażony w urządzenia sanitarne, szatnie i natryski. Ponieważ część obiektów występujących na terenie powiatu zawierciańskiego nie spełnia wymagań powyższej definicji, obiekty podzielono na pływalnie kryte i odkryte oraz baseny kryte i odkryte.

Na terenie powiatu zawierciańskiego w sezonie letnim 2016 funkcjonowała 1 pływalnia odkryta tj. pływalnia odkryta przy Hotelu Villa Verde w Zawierciu, ul. Mrzygłodzka 273.

Pozostałe obiekty zostały zakwalifikowane jako baseny odkryte i były to:

1. Basen odkryty przy Ośrodku Szkoleniowo – Wypoczynkowym „Morsko Plus” Zawiercie ul. Zamkowa 70
2. Basen odkryty OSiR w Zawierciu, ul. Sienkiewicza 1
3. Basen odkryty OSiR w Zawierciu - Blanowicach
4. Basen odkryty w Porębie, ul. Zakładowa 13
5. Basen odkryty w Kroczykach, ul. Batalionów Chłopskich.

Na terenie powiatu funkcjonują także następujące pływalnie kryte:

1. Pływalnia kryta OSiR w Zawierciu, ul. Pomorska 61

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

2. Pływalnia kryta Park Wodny Jura w Łazach, ul. Topolowa 1
 3. Pływalnia kryta przy Hotelu Villa Verde w Zawierciu ul. Mrzygłodzka 273
 4. Pływalnia kryta przy Hotelu Fajkier w Lgocie Murowanej 37a
 5. Pływalnia kryta przy Hotelu Centuria w Ogrodzieńcu ul. Centuria 1
 6. Pływalnia kryta przy Hotelu Poziom 511 w Podzamczu ul. Bonerów 33
 7. Pływalnia kryta przy Hotelu Zawiercie w Zawierciu ul. Wierzbowa 6.
- Obiekt przy Gimnazjum nr 1 w Zawierciu został zakwalifikowany jako basen kryty.

Pływalnie i baseny, z uwagi na związane z korzystaniem z nich ryzyko zakażeń, wymagają szczególnego nadzoru sanitarnego, który obejmuje sprawowanie kontroli nad jakością wody w nieszczęśliwej basenowej oraz warunkami higienicznymi panującymi w obiekcie, włączając w to poczekalnię, szatnie, pomieszczenia sanitarne i natryski oraz halę basenową.

Obecnie nadzór nad pływalniami krytymi i odkrytymi prowadzony jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakie powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016).

Od dnia wejścia w życie rozporządzenia tj. od dnia 2 grudnia 2015 r. zarządzający pływalniami mieli 6 miesięcy na dostosowanie obiektów do wymagań określonych w rozporządzeniu. Zgodnie z rozporządzeniem, PPIS w Zawierciu dokonuje zbiorczej rocznej oceny, czy woda na pływalni odpowiada wymaganiom – pierwsza ocena zostanie wydana po pełnym roku od momentu obowiązywania rozporządzenia tj. w czerwcu 2017 r. W okresie od stycznia do końca maja 2016 r. badania wody wykonywane były z częstotliwością 1 raz w miesiącu, naprzemiennie w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego PPIS w Zawierciu oraz wewnętrznej kontroli jakości wody.

Obecnie badania wykonywane są przez administratorów obiektów zgodnie z zatwierdzonymi przez PPIS w Zawierciu harmonogramami pobierania próbek wody a wyniki przekazywane są do PPIS w Zawierciu.

Podsumowanie

W omawianym okresie, podobnie jak w latach ubiegłych, nie stwierdzono występowania zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych dla mieszkańców powiatu korzystających z urządzeń i obiektów użyteczności publicznej oraz dla osób wypoczywających lub czasowo przebywających na terenie powiatu zawierciańskiego.

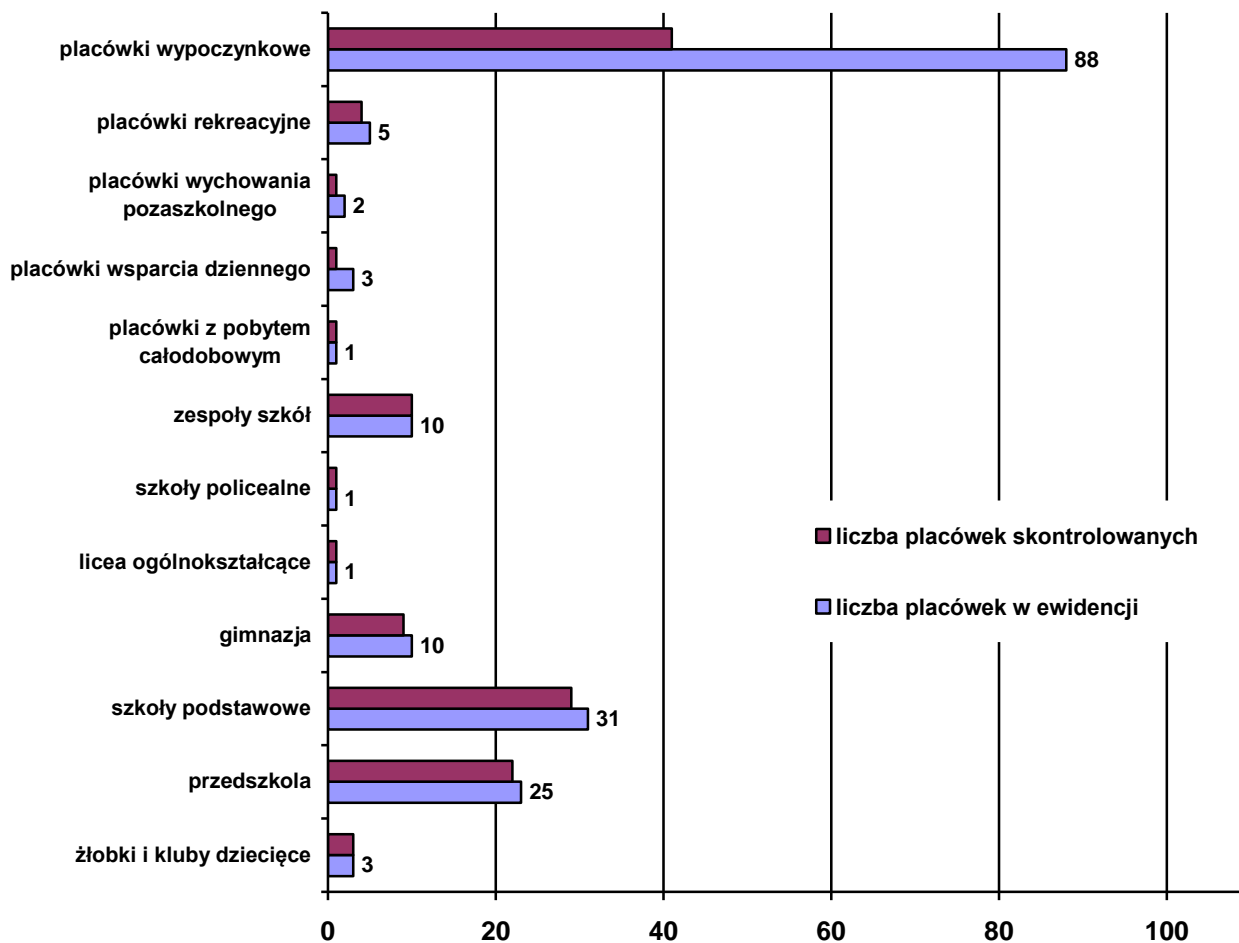
Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zawierciu wpłynęły 23 interwencje mieszkańców powiatu zawierciańskiego, które dotyczyły na przykład: złej jakości wody przeznaczonej do spożycia, niewłaściwego stanu sanitarnego zakładów

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

świadczących usługi fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, brudnych siedzeń w pociągach i toalet publicznych na dworcu oraz niewłaściwego stanu sanitarnego piwnic w budynkach wielorodzinnych. W ramach przeprowadzono 18 kontroli, nałożono 6 mandatów na kwotę 600,00 zł, natomiast sprawy nie należące do kompetencji PPIS w Zawierciu przekazano właściwym organom.

V. Ocena stanu bezpieczeństwa sanitarnego nadzorowanych obiektów oświatowo - wychowawczych

W 2016 roku bieżącym nadzorem sanitarnym objętych było 91 stałych placówek oświatowo – wychowawczych oraz 88 placówek wypoczynkowych. Skontrolowano 80 placówek stałych i 41 wypoczynkowych.

Przeprowadzono ogółem 158 kontroli, w tym 41 kontroli placówek wypoczynkowych, wydano 3 opinie sanitarne, oraz 5 decyzji płatniczych.

Przedmiotem czynności kontrolnych w placówkach nauczania wychowania i wypoczynku była ocena warunków sanitarno – technicznych obiektów oraz terenów rekreacyjnych w tym:

- infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzieży,
- przechowywanie i stosowanie niebezpiecznych substancji chemicznych ich mieszanin w placówkach,
- dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

- sytuacja w zakresie posiadania przez placówki certyfikatów zgodności z Polska Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy,
- higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych,
- dożywiania dzieci i młodzieży,
- zapewnienie uczniom możliwości pozostawienia w szkołach części podręczników i przyborów szkolnych,
- warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami,
- ocena organizacji i przebiegu akcji wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Kontrole przeprowadzone w 2016 roku wykazały, że wszystkie budynki posiadają wewnętrzną instalację wodną i kanalizacyjną oraz urządzenia sanitarne, wszystkie budynki przystosowane są do działalności oświatowo – wychowawczej, są w dobrym stanie technicznym i sanitarnym oraz posiadają dostęp do ciepłej wody.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nadmiernego zagęszczenia w klasach.

W ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego kontrolowano zapewnienie uczniom możliwości pozostawiania w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. Skontrolowane szkoły zapewniły możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych w szkołach.

W 2016 roku rozpatrzono 2 interwencje dotyczące niekonwencjonalnego ustawienia ławek w klasach I –III w Szkole Podstawowej Nr 4 w Zawierciu oraz niewłaściwego mycia indywidualnych butelek do karmienia niemowląt w żłobku Miejskim w Zawierciu.

Przeprowadzone kontrole wykazały bezzasadność zarzutów.

Uruchomiono w nowym obiekcie po remoncie generalnym Niepubliczne Przedszkole NIBYLANDIA w Zawierciu, Niepubliczny Punkt Przedszkolny KATILANDIA.

Zlikwidowana została Szkoła Podstawowa Nr 3 w Porębie, natomiast w Szkole Podstawowej w Dzwono – Sierbowicach uruchomiono blok żywieniowy.

Dla dwóch zespołów szkół w gminie Szczekociny zmienił się organ prowadzący.

Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie kształtowania prawidłowych nawyków higieny jamy ustnej u dzieci w wieku przedszkolnym zwracano szczególną uwagę na zapewnienie prawidłowych warunków do przechowywania indywidualnych szczoteczek i kubków.

We wszystkich skontrolowanych przedszkolach dzieci po każdym posiłku szczotkują zęby.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Ogólna liczba przedszkoli w ewidencji	25
Liczba przedszkoli skontrolowanych	21
Liczba dzieci w skontrolowanych przedszkolach	1808
Liczba przedszkoli zapewniających warunki do mycia zębów	21
Liczba dzieci w przedszkolach zapewniających warunki do mycia zębów	1808
Liczba dzieci myjących zęby w przedszkolach zapewniających warunki do mycia zębów	1808
Liczba przedszkoli które zapewniają przybory do mycia zębów	0
Liczba przedszkoli w których rodzice zapewniają przybory do mycia zębów	21

Skontrolowano 55 pracowni komputerowych w 46 placówkach. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

We wszystkich skontrolowanych placówkach opiekę medyczną nad uczniami sprawuje pielęgniarka bądź higienistka szkolna. W kontrolowanych gabinetach nie stwierdzono nieprawidłowości. W żadnym zakładzie nauczania uczniowie nie mogą skorzystać z opieki lekarza, zaledwie w 1 placówce uczniowie mogą korzystać z usług stomatologa. W zakresie dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii, w 2016 roku dokonano pomiarów mebli szkolnych i wzrostu 126 uczniów w 13 oddziałach 2 szkół podstawowych, 360 przedszkolaków w 24 oddziałach 5 przedszkoli oraz 201 dzieci w 8 oddziałach 2 zespołów szkół. Analiza dostosowania mebli wykazała, że 10 stanowisk przedszkolaków w 2 oddziałach 1 przedszkola z powodu braku odpowiednich rozmiarów stolików i krzeseł używało mebli niezgodnie z wymogami ergonomii. Brakujące rozmiary zostały dokupione i wszystkie stanowiska były dostosowane do wzrostu dzieci. Stoły i krzesła, z których korzystają uczniowie i dzieci w większości badanych placówek są zestawione i oznakowane według normy PN-EN 1729-1 „Meble i stoły dla instytucji edukacyjnych cz.1 wymiary funkcjonalne, oraz cz. 2 Wymagania bezpieczeństwa i metody badań”.

W 2016 roku dokonano analizy tygodniowego rozkładu zajęć 368 oddziałów szkół.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że zostały uwzględnione zasady higieny pracy umysłowej w zakresie:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

- zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina,
- różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny.

Z ciepłych posiłków wydawanych w szkołach w 2016 roku korzystało ogółem 4936 uczniów w tym 1129 uczniów spożywało posiłki wyłącznie jednodaniowe. Owoce i warzywa spożywane były przez 2982 uczniów klas I-III. Natomiast mleko otrzymywało 5324 uczniów szkół podstawowych.

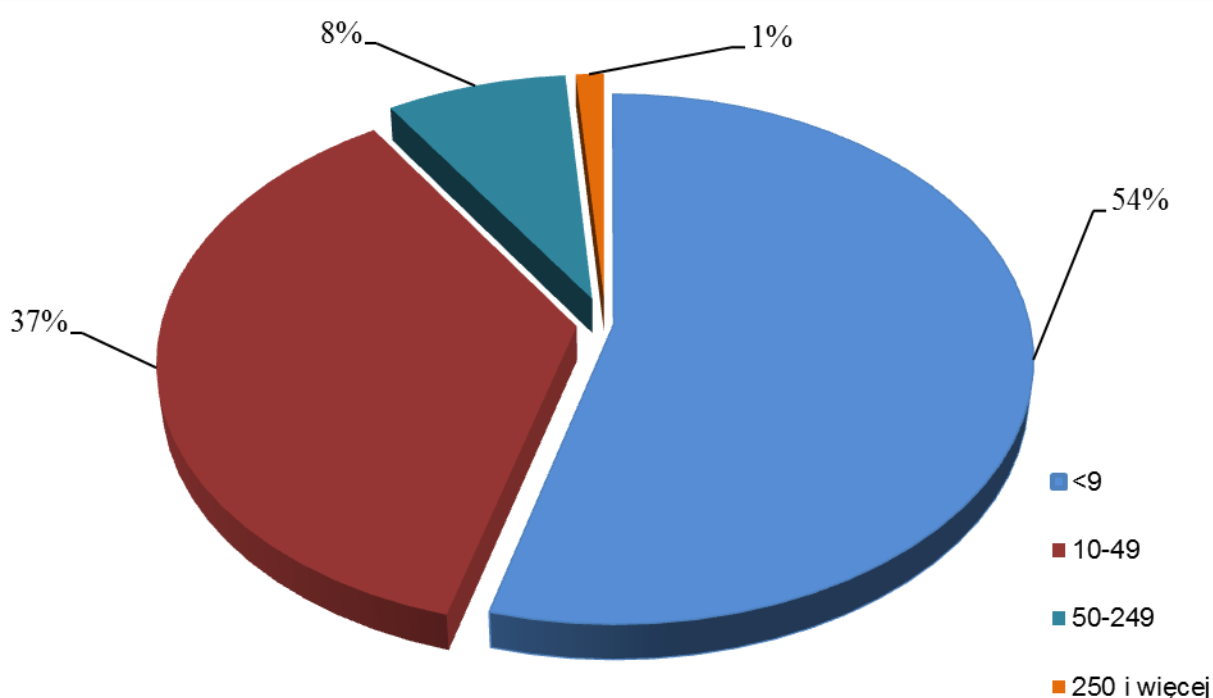
Zimowy wypoczynek zorganizowano w 15 placówkach dla 651 uczestników. Letni wypoczynek zorganizowano w 73 placówkach dla 3458 uczestników. Podczas wypoczynku skontrolowano 41 placówek, przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

W ramach akcji „Bezpieczne Ferie 2016” i „Bezpieczne Wakacje 2016” przedstawiciel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zawierciu uczestniczył 4 razy, wraz z przedstawicielami Powiatowej Komisji Bezpieczeństwa i Porządku Starostwa Powiatowego w Zawierciu w kontrolach placówek wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu. Podsumowując okres zimowego i letniego wypoczynku należy stwierdzić, że wypoczynek dzieci i młodzieży był dobrze przygotowany, warunki sanitarno-higieniczne w obiektach przeznaczonych do akcji zimowej i letniej nie budziły zastrzeżeń.

VI. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy

W 2016 roku pod nadzorem sekcji higieny pracy pozostawało 400 zakładów pracy, w których zatrudnionych było ok. 11012 pracowników. W ewidencji sekcji przeważały zakłady małe zatrudniające do 50 pracowników – 368 zakłady, co stanowiło prawie 91 % wszystkich nadzorowanych zakładów. W grupie zakładów dużych zatrudniających powyżej 250 pracowników pozostawało pod nadzorem 5 zakładów pracy.

Rysunek 1. Struktura zatrudnienia w nadzorowanych zakładach pracy

Bieżący nadzór nad zakładami pracy

Ogółem w minionym roku przeprowadzono 184 kontrole sanitarnych, którym poddano 133 zakłady pracy zatrudniające łącznie ponad 4,4 tys. pracowników. Analiza najczęściej identyfikowanych nieprawidłowości wskazuje, że pracodawcy:

- nie prowadzą zgodnie z obowiązującą częstotliwością badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- nie zapewniają pomieszczeń socjalnych o wymaganym standardzie oraz nie utrzymują ich w należytej czystości,

w mniejszym stopniu niedociągnięcia dotyczyły:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

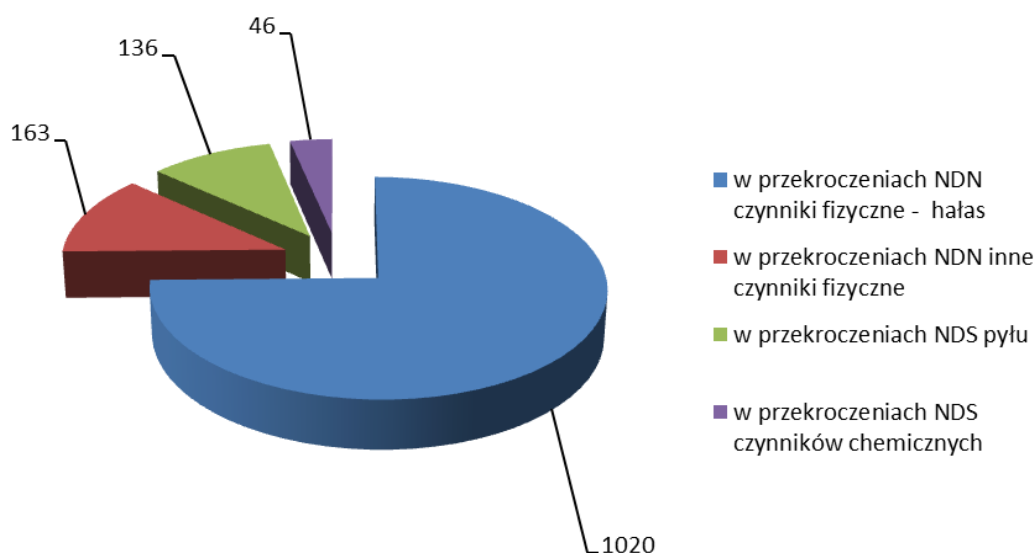
- dokumentacji dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy, nie zapewnienia pracownikom sprzętu ochrony indywidualnej oraz uchybień w zakresie:
 - stosowania substancji i mieszanin niebezpiecznych,
 - prowadzenia prac w kontakcie z szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

Narażenie na czynniki szkodliwe.

Przekroczenia normatywów higienicznych w 2016 roku stwierdzono w 18 zakładach. W zakładach pozostających pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy w narażeniu na działanie szkodliwych czynników dla zdrowia pracuje ok. 9 % ogółu zatrudnionych, z czego:

- w przekroczeniach NDN (hałas, wibracja, mikroklimat gorący) – 1183 osób,
- w przekroczeniach NDS pyłu – 136 osób,
- w przekroczeniach NDS czynników chemicznych – 46 osób.

Rysunek 2. Struktura narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia.

Część z ww. osób zatrudniona była w warunkach narażenia na więcej niż jeden czynnik szkodliwy.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Największy odsetek pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, gdzie stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych stanowi w naszym powiecie branża produkcji metali.

Celem poprawy warunków pracy wydano 72 decyzje merytoryczne, w których zobowiązano pracodawców do wykonania ogółem 165 nakazów.

Obok kontroli kompleksowych realizowane były również kontrole tematyczne, w ramach których oceniano warunki pracy i narażenie zawodowe pracowników zatrudnionych w zakładach przemysłu tworzyw sztucznych – zrealizowano 8 kontroli. W wyniku podjętych działań stwierdzono, że jeden z pracodawców nie zapewniał pracownikom obuwia roboczego. Wśród istotnych zagrożeń zdrowotnych w branży przetwórstwa tworzyw sztucznych należy wskazać hałas. W 2 zakładach stwierdzono przekroczenie NDS hałasu, przy czym w warunkach narażenia (ponadnormatywny hałas) zatrudnionych było 8 pracowników.

W minionym roku kontynuowano nadzór nad warunkami pracy osób zatrudnionych przy usuwaniu wyrobów azbestowo cementowych z obiektów budowlanych.

Skontrolowano 6 podmiotów realizujących ww. prace na terenie powiatu zawierciańskiego. Kontrole nie wykazały istotnych naruszeń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Poza warunkami pracy sekcja higieny pracy realizowała nadzór w zakresie wprowadzania do obrotu i stosowania substancji i mieszanin niebezpiecznych przeprowadzono 31 kontroli głównie pod kątem stosowania produktów chemicznych w działalności zawodowej, które doprowadziły do wydania 3 decyzji w których zawarto 8 nakazów dotyczących usunięcia nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie.

W ramach nadzoru nad produktami biobójczymi w 2016 roku w trakcie podejmowanych działań w 1 sklepie stwierdzono, że oferowany konsumentom produkt nie powinien znajdować się w obrocie z uwagi na brak wymaganego pozwolenia. W wyniku podjętych działań produkt został wyłączony z obrotu.

W 2016 roku pracownicy sekcji higieny pracy współuczestniczyli w realizacji II edycji kampanii społecznej „Mam świadomość jak być zdrowym” skierowanej do właścicieli i pracowników gabinetów pielęgnacyjnych i kosmetycznych w powiecie zawierciańskim.

W ramach I etapu przeprowadzono szkolenie dla pracodawców i pracowników, którego tematyką były zagrożenia czynnikami biologicznymi i chemicznymi w branży usług kosmetycznych.

W II etapie prowadzono wizytację placówek, które zadeklarowały udział w kampanii „Mam świadomość jak być zdrowym” w ramach wizytacji opracowywano indywidualne ankiety kwalifikacyjne.

Przeciwdziałanie produkcji oraz wprowadzaniu do obrotu środków zastępczych.

W 2016 r na terenie powiatu zawierciańskiego nie stwierdzono czynnie działających punktów handlu dopalaczami. Lokal przy ul. Zegadłowicza 13 w Zawierciu, w którym w 2015 r. firma PJK DEVELOPMENT Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu prowadziła sprzedaż środków zastępczych pozostaje nieczynny, co potwierdziły okresowe wizytacje tego obiektu. W 2016 r. kontynuowano czynności administracyjne wobec ww. podmiotu. Wydano 4 decyzje administracyjne dotyczące egzekwowania zakazów wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomani oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w tym wydano decyzję nakładającą na podmiot karę pieniężną w wysokości 20 000,00 zł za wprowadzanie do obrotu produktu zawierającego niedozwoloną substancję AB-CHMINAKA.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zawierciu podejmował wspólnie z funkcjonariuszami Wydziału Kryminalnego Komendy Powiatowej Policji w Zawierciu okresowe działania, których celem było egzekwowanie zakazu produkcji oraz sprzedaży środków zastępczych. W okresie minionego roku na terenie Zawiercia uczestniczono w 3 akcjach, w ramach których skontrolowano wytypowane salony gier pod kątem prowadzenia działalności zabronionej przepisami polegającej na wprowadzaniu do obrotu zakazanych substancji. W trakcie wspólnych czynności nie stwierdzono wprowadzania do obrotu niedozwolonych substancji, środków zastępczych.

Realizowano również działania w ramach postępowań prowadzonych przez innych państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych dotyczących handlu środkami zastępczymi. W ramach ww. działań prowadzono przesłuchania stron, wobec których istniało przypuszczenie, że mogły uczestniczyć bądź być odpowiedzialne za handel „dopalaczami”. Ogółem przesłuchano 2 osoby w 2 sprawach.

W ramach współpracy z Komisariatem Policji w Łazach w związku z przekazanymi dokumentami podjęto czynności administracyjne w sprawie 1 osoby podejrzanej o handel środkami zastępczymi. W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Zawierciu w związku z przekazanymi dokumentami podjęto czynności administracyjne w sprawie 2 osób podejrzanych o handel środkami zastępczymi.

2. Choroby zawodowe, ocena narażenia zawodowego

Skutkiem negatywnego oddziaływania środowiska pracy na zdrowie zatrudnionych, zwłaszcza w warunkach, w których stwierdzane są przekroczenia dopuszczalnych normatywów higienicznych, jest występowanie chorób zawodowych. W 2016 roku do

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zawierciu wpłynęło 29 zgłoszeń podejrzeń o chorobę zawodową, o 17 zgłoszeń mniej niż w roku ubiegłym.

W wyniku przeprowadzonych postępowań administracyjnych wydano 12 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, 30 decyzji o braku podstaw do jej stwierdzenia oraz 2 decyzje umarzające postępowanie w sprawie choroby zawodowej.

W ramach prowadzonych postępowań wyjaśniających mających na celu zebranie materiału dowodowego odnośnie narażenia zawodowego i przebiegu zatrudnienia sporządzono 23 karty oceny narażenia zawodowego i 23 protokoły przesłuchania stron.

Ogólna ilość stwierdzonych w 2016 r. przypadków choroby zawodowej nie odbiega znacząco od tej z poprzedniego roku.

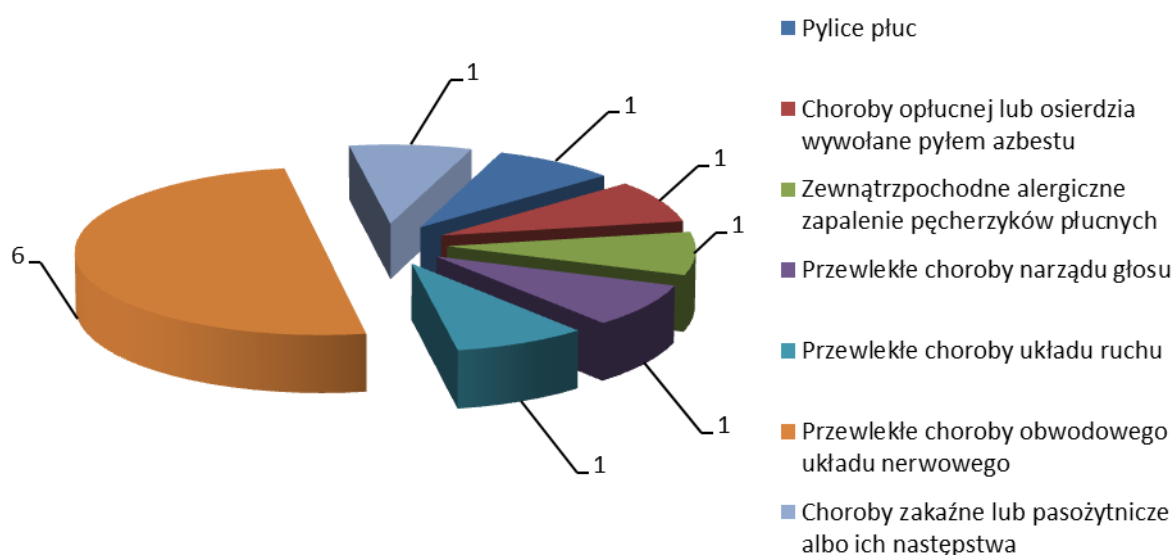
Zestawienie. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w powiecie zawierciańskim w latach 2012-2016 wg jednostek chorobowych

Jednostka chorobowa	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
1) Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa	-	-	-	-	-
2) Gorączka metaliczna	-	-	-	-	-
3) Pylice płuc	3	1	2	2	1
4) Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	2	-	-	-	1
5) Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli	1	-	-	-	-
6) Astma oskrzelowa	-	1	-	-	-
7) Zewnętrzne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	-	-	-	-	1
8) Ostre uogólnione reakcje alergiczne	-	-	-	-	-
9) Byssinoza	-	-	-	-	-
10) Beryloza	-	-	-	-	-
11) Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych	-	-	-	-	-
12) Alergiczny nieżyt nosa	-	-	-	-	-
13) Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym	-	-	-	-	-
14) Przedziurawienie przegrody nosa	-	-	-	-	-
15) Przewlekłe choroby narządu głosu	-	-	-	-	1
16) Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	-	-	-	-	-
17) Nowotwory złośliwe	1	-	3	2	-
18) Choroby skóry	1	-	1	-	-
19) Przewlekłe choroby układu ruchu	-	1	-	-	1
20) Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	1	4	4	4	6
21) Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem	-	2	-	1	-
22) Zespół wibracyjny	-	-	-	-	-
23) Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego	-	-	-	-	-
24) Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia	-	-	-	-	-
25) Choroby układu wzrokowego	1	-	1	-	-
26) Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	1	2	1	1	1
Ogółem:	11	11	12	10	12

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

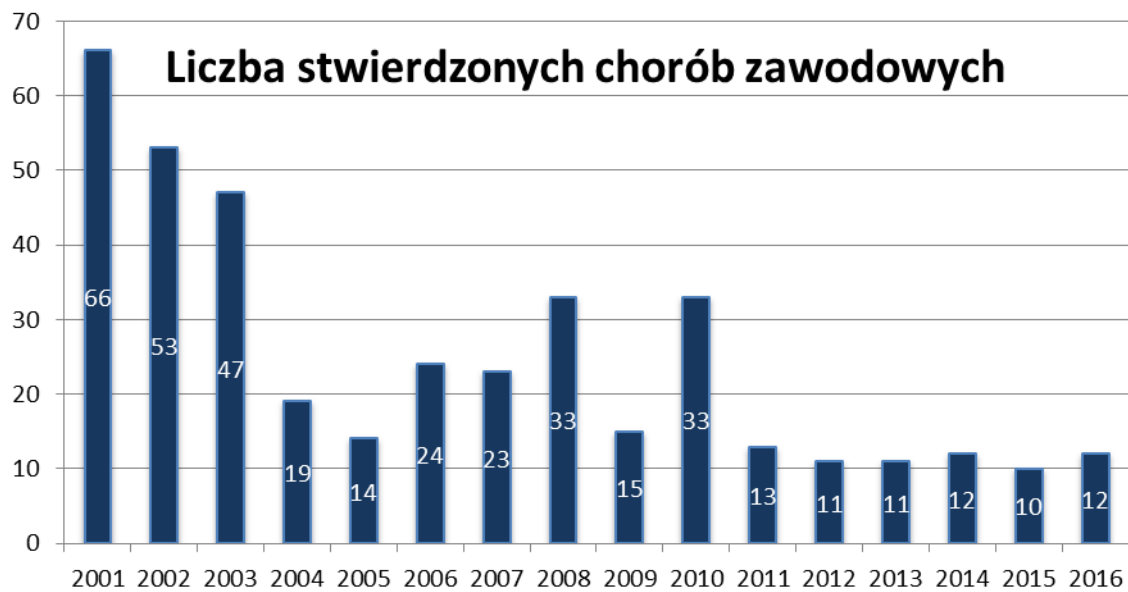
Wśród stwierdzanych jednostek chorobowych dominują choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy. Odnotowano także 2 przypadki choroby zawodowej u rolników, związanej z pracą w gospodarstwie rolnym - tj. boreliozę oraz zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych. W grupie pylic stwierdzono 1 przypadek pylicy krzemowej, natomiast w grupie schorzeń azbestozależnych 1 przypadek choroby opłucnej pod postacią rozległych blaszek opłucnej. Rozpoznano także 1 przypadek choroby zawodowej narządu głosu u nauczyciela oraz 1 schorzenie układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy.

**Rysunek. Stwierdzone choroby zawodowe w powiecie zawierciańskim
w roku 2016**

Od 2011 r. obserwujemy, że ilość stwierdzanych chorób utrzymuje się na podobnym poziomie t.j. 10-13 przypadków/rok.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

VII. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia

W zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia kierunki działań wynikały z wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, z potrzeb zdrowotnych społeczeństwa oraz sytuacji epidemiologicznej. Podejmowane przedsięwzięcia miały na celu zapobieganie chorobom zakaźnym oraz kształtowanie właściwych postaw i zachowań prozdrowotnych wśród społeczeństwa. Pracownicy oświaty zdrowotnej inicjowali, organizowali, koordynowali następujące programy edukacyjno-zdrowotne oraz akcje prozdrowotne:

- **Program „Trzymaj Formę!”** – współorganizowany przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności” w ramach realizacji strategii WHO dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia. Patronat honorowy nad programem objął Starosta Zawierciański. Program adresowany jest do uczniów klas V-VI szkół podstawowych oraz klas I-III szkół gimnazjalnych. Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Realizacja programu oparta jest na metodzie projektu, dzięki której uczniowie wspólnie z nauczycielami, rodzicami i środowiskiem lokalnym, opracowują najlepsze i najciekawsze metody propagowania zasad zdrowego stylu życia zarówno w szkole jak i w rodzinie. W roku szkolnym 2015/2016 program realizowało 5500 uczniów w 60 szkołach w powiecie zawierciańskim.

W ramach programu odbywały się szkolenia, wykłady, narady, prelekcje, pogadanki, instruktaże, pokazy, konkursy, debaty, warsztaty dydaktyczne, ćwiczenia, emisje filmów, gry i zabawy, zawody sportowe, wyjazdy na basen, wycieczki, biesiady rodzinne, prezentacje, degustacje dietetycznych potraw. W placówkach wyeksponowano materiały informacyjno – edukacyjne i prace plastyczne uczniów, przygotowano tematyczne gazetki ściennie. Uczniowie i rodzice brali udział w prezentacjach dotyczących zdrowego odżywiania, imprezach, zawodach sportowych, zajęciach pozalekcyjnych, rajdach, wycieczkach pieszych i rowerowych.

W ramach programu odbywały się szkolenia, wykłady, narady, prelekcje, pogadanki, instruktaże, pokazy, konkursy, debaty, warsztaty dydaktyczne, ćwiczenia, emisje filmów, gry i zabawy, zawody sportowe, wyjazdy na basen, wycieczki, biesiady rodzinne, prezentacje, degustacje dietetycznych potraw. W placówkach wyeksponowano materiały informacyjno – edukacyjne i prace plastyczne uczniów, przygotowano tematyczne gazetki ściennie. Uczniowie i rodzice brali udział w prezentacjach dotyczących zdrowego odżywiania, imprezach, zawodach sportowych, zajęciach pozalekcyjnych, rajdach, wycieczkach pieszych i rowerowych.

W dniu 19.11.2016 r. w Szkole Podstawowej nr 11 odbył się „Dzień Drugiego Śniadania”, obchodzono również „Dzień Jabłka”. W każdej klasie odbył się konkurs plastyczny, prowadzono

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

pogadanki na temat
 zdrowego odżywiania,
 właściwości zdrowotnych
 owoców i warzyw.
 Uczniowie przygotowali
 kanapki, nauczyciele tablicę

informacyjną. Było bardzo smacznie i zdrowo!

W dniu 23.05.2016 r. w Przedszkolu Nr 8 w Zawierciu odbyła się impreza prozdrowotna pod hasłem „**Kto o zdrowie swoje dba, ten szczęśliwe życie ma**”. Tematyka spotkania dotyczyła racjonalnego odżywiania, aktywności fizycznej, zachowań prozdrowotnych, ekologii. Dzieci przedszkolne, nauczyciele, rodzice i opiekunowie dzieci, zaproszeni goście brali udział w konkursach, zabawach ruchowych.

- **„Żywnie na wagę zdrowia”** – celem głównym programu jest wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży poprzez racjonalne odżywianie i propagowanie aktywności fizycznej. Cele szczegółowe to poprawa jakości żywienia dzieci i młodzieży w żłobkach, przedszkolach i szkołach, podniesienie świadomości rodziców w kwestii odżywiania dzieci i ich aktywności fizycznej. Program jest skierowany do dyrektorów żłobków, przedszkoli, szkół, osób odpowiedzialnych za żywienie dzieci i młodzieży w zakładach nauczania i wychowania, organów założycielskich placówek nauczania i wychowania, a także dzieci przedszkolnych, uczniów w placówkach nauczania i wychowania, rodziców i ma na celu pomoc merytoryczną osobom odpowiedzialnym za żywienie dzieci i młodzieży. W roku szkolnym 2015-2016 realizacja programu została wzbogacona o działania edukacyjne dla przedszkolaków pod tytułem **„Klub zdrowego przedszkolaka”**, które mają na celu uświadomienie najmłodszemu pokoleniu jak ważne jest zdrowie oraz przyczynienie się do ukształtowania w nim nawyków zdrowego stylu życia. W roku szkolnym 2015/2016 do realizacji programu przystąpiło 27 zakładów nauczania i wychowania (żłobki, przedszkola, szkoły). Ogółem zadania realizowało 11578 osób.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

W placówkach zorganizowano szkolenia, konkursy, prowadzono narady, prelekcje, pogadanki i dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych.

W dniu 27.04.2016 r. w Szkole Podstawowej nr 6 im. J. Korczaka w Zawierciu odbyła się VI Edycja Konkursu „Najzdrowsza Świetlica 2016 roku”. Konkurs na stałe wpisał się w kalendarz szkolnych imprez i stał się tradycją szkół podstawowych z Zawiercia, przyczyniając się do podniesienia wiedzy dotyczącej prawidłowych zasad zdrowego odżywiania i zagrożeń wynikających z nieodpowiednich nawyków żywieniowych.

- **„Czyste Powietrze Wokół Nas”** – program przedszkolnej edukacji antytytoniowej. W wychowaniu zdrowotnym dziecka program ten stanowi pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu tytoniowego.

Ma charakter profilaktyczny i dostosowany jest do możliwości psychofizycznych dzieci 5 i 6 letnich. Patronat honorowy nad programem objął Prezydenta Miasta Zawiercia. W roku szkolnym 2015/16 w powiecie zawierciańskim program realizowany był przez 2128 dzieci i 1580 rodziców w 86 zakładach nauczania i wychowania.

Dzieci brały czynny udział w różnych formach zajęć oraz wspólnie z rodzicami uczestniczyły w organizowanych imprezach prozdrowotnych:

- W dniu 11 marca 2016 r. w Przedszkolu Nr 2 im. Misia Uszatka w Zawierciu odbyła się XI edycja Konkursu Ekologicznego pod hasłem „Ekologicznie, czyli zdrowo”. Głównym celem spotkania było promowanie zdrowego stylu życia, ochrony środowiska. W konkursie wzięły udział przedszkolaki z 9 zawierciańskich przedszkoli oraz oddziału przedszkolnego Szkoły Podstawowej nr 14 w Bzowie.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

- **„Bieg po zdrowie”** - programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej. Został opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami, psychologami z Uniwersytetu Warszawskiego. Patronat honorowy objęli Rzecznik Praw Dziecka, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Zdrowia. Głównym celem działań edukacyjnych jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego, zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. Program jest skierowany do uczniów klas IV szkoły podstawowej (grupa wiekowa 9 – 10 lat). Przygotowano atrakcyjne, bogato ilustrowane materiały dydaktyczne: podręcznik dla nauczyciela, zeszyt ćwiczeń dla ucznia, plakaty, ulotkę informacyjną dla rodziców, filmy edukacyjne dla rodziców i nauczycieli. Do programu przystąpiło 8 szkół podstawowych (100% z wytypowanych).

- **„Smak życia, czyli debata o dopalaczach”** – program profilaktyki uniwersalnej skierowany do dyrektorów szkół gimnazjalnych, nauczycieli, uczniów szkół gimnazjalnych oraz ich rodziców i opiekunów. Cel interwencji to profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku dzieci i młodzieży; dostarczenie młodym ludziom w wieku 13-15 lat podstawowych informacji o kontekście używania tzw. dopalaczy i o samych „dopalaczach” w celu zwiększenia ostrożności uczestników i zmniejszania ich wartości na kontakty z tymi produktami; zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy. W roku szkolnym 2015/2016 program realizowało 3080 uczniów w 120 klasach 20 gimnazjów powiatu zawierciańskiego, tj. 100% tego typu szkół.

- W dniu 18.10.2016 r. w PSSE w Zawierciu odbyło się szkolenie dla szkolnych koordynatorów. Posumowano realizację programu w roku szkolnym 2015/2016, przedstawiono cele i założenia programowe na rok szkolny 2016/2017. Podczas spotkania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zawierciu wręczyła Certyfikaty potwierdzające udział w ogólnopolskim konkursie na plakat p.t. **„Stop dopalaczom”**, zorganizowanym przez Głównego Inspektora Sanitarnego (do PSSE w Zawierciu wpłynęło 38 prac konkursowych).

Programy skierowane do uczniów szkół ponadgimnazjalnych:

- program profilaktyki zakażeń HBV i HCV **„Podstępne WZW”** – celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C, uświadomienie zagrożeń wynikających z zakażenia i zasad profilaktyki w tym zakresie. W roku szkolnym 2015/2016 w powiecie zawierciańskim program realizowało 18 szkół ponadgimnazjalnych. Ogółem edukacją objęto 1100 uczniów. Zadania programowe zostały przeprowadzone w oparciu o scenariusze zajęć zaproponowane w podręczniku dla koordynatora i zaplanowane harmonogramy.

Uczniowie Zespołu Szkół im. St. Staszica w Zawierciu pracą konkursową (banner edukacyjny w postaci slajdu) pod nazwą „Zapobiegaj zamiast leczyć” zakwalifikowali się do II etapu V edycji Olimpiady pod hasłem „Podstępne WZW”, która odbyła się 21 kwietnia 2016 r. w Sali Marmurowej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach,

- program profilaktyki raka szyjki macicy **„Wybierz życie – pierwszy krok”** – celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy wśród młodzieży ich rodziców i opiekunów. Kształtowanie świadomości zdrowotnej młodzieży w zakresie roli profilaktyki wtórnej i pierwotnej raka szyjki macicy. W roku szkolnym 2015/2016 w programie brało udział 15 szkół ponadgimnazjalnych. Liczba odbiorców – 1495 (uczniowie, rodzice, nauczyciele, pielęgniarki środowiska szkolnego),
- program **„Ars, czyli jak dbać o miłość?”** realizowany w ramach projektu KIK/68 – celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadgimnazjalnych i ograniczenie skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu i narkotyków). Program został objęty honorowym patronatem Ministra Edukacji Narodowej.

W województwie śląskim realizatorem działań jest Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Patronat honorowy nad Projektem objęli Wojewoda Śląski i Marszałek Województwa Śląskiego. W roku szkolnym 2015/2016 realizacja programu przebiegała w 19 szkołach ponadgimnazjalnych. Liczba uczniów biorących udział w programie – 820, liczba rodziców biorących udział w programie – 442,

W dniu 03.11.2016 r. w Zespole Szkół w Szczekocinach prowadzono edukację prozdrowotną. Przeprowadzono prelekcje, odbył się pokaz prezentacji multimedialnych,

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

zorganizowano punkt informacyjno – edukacyjny, udzielano porad, prowadzono kolportaż ulotek, wykorzystano alko i narkogogle. Działaniami objęto uczniów i wychowawców klas drugich Zasadniczej Szkoły Zawodowej i Liceum Ogólnokształcącego Zespołu Szkół w Szczekocinach.

- program i kampania w zakresie profilaktyki wczesnego wykrywania zachorowań na czerniaka „Znamie! Znam je?” – celem programu jest budowanie wśród młodzieży świadomości w zakresie profilaktyki czerniaka oraz odpowiedzialnych zachowań i prozdrowotnych postaw, upowszechnienie wiedzy o czerniaku – nowotworze złośliwym skóry. W roku szkolnym 2015/2016 w powiecie zawierciańskim zadania programu realizowało 1200 uczniów w 18 szkołach ponadgimnazjalnych,

Projekt „HIV/AIDS – jestem świadomy, nie ryzykuję!” – w roku szkolnym 2016/2017 Państwowa Inspekcja Sanitarna województwa śląskiego rozpoczęła realizację projektu skierowanego do nauczycieli oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych woj. śląskiego, którego celem jest podniesienie poziomu wiedzy młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS, w tym dróg zakażenia. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i życie, kształtowanie postawy tolerancji wobec osób zakażonych wirusem HIV i chorych na AIDS. Do programu akces zgłosiło 19 szkół ponadgimnazjalnych w powiecie zawierciańskim. Uczniowie 3 szkół wzięli udział w organizowanym w ramach Projektu konkursie na plakat pod hasłem „HIV/AIDS – jestem świadomy, nie ryzykuję!”.

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu, w tym obchody:

- **Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia Tytoniu**, które w 2016 r. realizowało 120 podmiotów: samorzady lokalne, zakłady nauczania i wychowania, zakłady opieki zdrowotnej, apteki, biblioteki, domy kultury. W placówkach szkolnych zorganizowano imprezy zdrowotne, konkursy plastyczne, wiedzy, pokazy multimedialne, warsztaty, audycje w szkolnych radiowęzłach, prowadzono indywidualne rozmowy z palącymi uczniami oraz ich rodzicami. W zorganizowanych punktach informacyjno – edukacyjnych młodzież, pracownicy szkoły, rodzice i opiekunowie uczniów mogli się zaopatrzyć w materiały informacyjno – edukacyjne dotyczące szkodliwości palenia

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

tytoniu. W zakładach opieki zdrowotnej zorganizowano akcje prozdrowotne, prowadzono działania edukacyjne - pogadanki, odczyty, rozmowy indywidualne z pacjentami, zachęcano do rzucania palenia tytoniu, zachowań prozdrowotnych, rozdawano ulotki, broszury, eksponowano materiały informacyjno – edukacyjne, wykonywano badania zawartości tlenku węgla w wydychanym powietrzu. Ogółem edukacją objęto 9492 mieszkańców powiatu.

W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia w dniu 17.11.2016 r. pracownicy Oświaty Zdrowotnej PSSE w Zawierciu wspólnie z Regionalnym Centrum Kształcenia Ustawicznego w Sosnowcu Oddział w Zawierciu przeprowadzili w Przychodni Specjalistycznej ZLA w Zawierciu akcję profilaktyczną. Podczas akcji wykonano pacjentom przychodni badania zawartości tlenku węgla w wydychanym powietrzu, pomiar ciśnienia krwi, masaż ciała, rozdawano materiały informacyjno – edukacyjne, przekazywano informacje dotyczące szkodliwości palenia tytoniu. Słuchacze RCKU demonstrowali prawidłowe wykonanie resuscytacji krążeniowo-oddechowej, a także nadzorowali wykonywanie resuscytacji przez pacjentów.

W dniu 07.06.2016 r. na terenie Miejskiego Ośrodka Kultury „Centrum” im. A. Mickiewicza w Zawierciu odbyła się plenerowa impreza prozdrowotna pod hasłem „Dzień Zdrowia”. Pracownicy PSSE w Zawierciu promowali zachowania prozdrowotne. Udzielano porad dotyczących stylu życia opartego na racjonalnej diecie, aktywności fizycznej, wolnego od używek i uzależnień. Wyeksponowano plakaty, ulotki. Przygotowano i przeprowadzono konkurs wiedzy dla dzieci i dla osób dorosłych dotyczące między innymi profilaktyki palenia

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

tytoniu. Przeprowadzono 100 badań zawartości tlenu węgla w wydychanym powietrzu. W dniu 01.06.2016 r. w Gimnazjum nr 1 im. T. Kościuszki w Zawierciu odbyła się akcja profilaktyczna z udziałem przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji, Pełnomocnika Prezydenta Miasta Zawiercia ds. rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, władz lokalnych. Uczniowie brali udział w konkursach plastycznych promujących postawy prozdrowotne, zajęciach sportowych, tanecznych, quizie o szkole, zabawach z alko-goglami. Pracownicy PSSE w Zawierciu prowadzili edukację dotyczącą profilaktyki palenia tytoniu. Wyeksponowano materiały informacyjno – edukacyjne (ulotki, plakaty), prowadzono kolportaż ulotek.

W dniu 17.05.2016 r. w Zespole Szkół i Placówek im. H. Kołłątaja w Zawierciu odbyła się akcja profilaktyczna pod hasłem „Dzień Zdrowia i Urody”. Podopieczne Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Zawierciu przedstawiły spektakl profilaktyczny dotyczący uzależnienia od tytoniu, alkoholu i środków psychoaktywnych. Spektakl w przystępnej, lekkiej formie poruszał poważne problemy zdrowotne i społeczne wynikające z uzależnień. Odbyły się badania poziomu wilgotności skóry, badania procentowej zawartości masy mięśniowej, tłuszczu i wody w organizmie, pokazy makijażu, układania fryzur, masażu. Pracownicy PSSE w Zawierciu prowadzili kolportaż ulotek, udzielali indywidualnych porad związanych z profilaktyką antytytoniową.

„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” KIK/68 – Projekt

realizowany w ramach upowszechniania wiedzy na temat profilaktyki w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom z obszaru tematycznego rozwój społeczny i zasobów ludzkich – ochrona zdrowia, współfinansowany w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW). Jego celem jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym (15 - 49 lat). Patronat honorowy nad programem objął Starosta Zawierciański.

W ramach projektu prowadzone były działania informacyjno-edukacyjne wśród młodzieży, rodziców, nauczycieli oraz ogółu społeczeństwa. W zrealizowanych w 2016 roku na terenie powiatu zawierciańskiego przedsięwzięciach w ramach kampanii społecznej tj. prelekcjach, wykładach, pogadankach, pokazach prezentacji multimedialnych, akcjach profilaktycznych oraz licznych imprezach promujących zdrowie, uczestniczyło 3650 osób.

W dniu 21.01.2016 r. w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Zawierciu oraz w dniu 22.02.2016 r. w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach Filii w Zawierciu przeprowadzono akcje prozdrowotne. Edukacja zdrowotna skierowana do czytelników, pracowników biblioteki, obejmowała: wykład na temat uzależnień, prezentację multimedialną, rozmowy indywidualne, udzielanie porad. Uczestnicy akcji chętnie korzystali z możliwości przekonania się jak postrzega otoczenie osoba nietrzeźwa lub będąca pod wpływem narkotyków, poprzez założenie narko i alkohogli. Zorganizowano punkt informacyjno - edukacyjny.

W dniu 05.02.2016 r. w Hucisku w Hotelu „Orle gniazdo” przeprowadzono akcję profilaktyczną skierowaną do uczestników, kadry opiekunów Obozu Taneczno - Rekreacyjnego z Warszawy.

W dniu 26.04.2016 r. w Zakładzie Poprawczym i Schronisku dla Nieletnich w Zawierciu przeprowadzono akcję prozdrowotną pod hasłem „Młodzież, a uzależnienia”. Przeprowadzono prelekcje, odbył się pokaz prezentacji multimedialnych oraz spotów zachęcających do prowadzenia zdrowego stylu życia: „Rollkarka”, „Rodzina”, Stop narkotykom”.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Przeprowadzono akcje profilaktyczne w zakładach opieki zdrowotnej: w dniu 12.07.2016 r. w NZOZ Centrum Usług Medycznych „ALFA” w Szczekocinach,

w dniu 10.08.2016 r. w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Żarnowcu,

w dniu 12.10.2016 r. w Poradni Ginekologiczno – Położniczej Zakładu Lecznictwa Ambulatoryjnego w Zawierciu.

- **Dopalacze – Wypalacze „groźne narkotyki”** - akcja dotyczy profilaktyki uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy. W 2016 r. PSSE w Zawierciu przeprowadziła 14 akcji profilaktycznych dla 8500 osób (mieszkańcy powiatu zawierciańskiego, uczestnicy, organizatorzy i opiekunowie wycieczki zimowej i letniej młodzieży). Podczas akcji emitowano spoty dotyczące profilaktyki używania dopalaczy. Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych (2090 ulotek, 130 plakatów) do urzędów miast i gmin, instytucji lokalnych, zakładów opieki zdrowotnej, szkół ponadgimnazjalnych, obiektów wycieczki młodzieży, aptek, zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, solariów, gabinetów rehabilitacji. W lipcu i sierpniu 2016 roku pracownicy PSSE w Zawierciu prowadzili edukację skierowaną do uczestników i kadry opiekunów wycieczki, np.:

Akcja profilaktyczna w Centurii w dniu 15.07.2016 r.

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016**

Akcja profilaktyczna w stałej Bazie Obozowej AMONIT w Przyłubsku w dniu 05.08.2016 r.

Akcja profilaktyczna w Bazie Obozowej Hufca Ziemi Zawierciańskiej ZHP w Kostkowicach w dniu 19.08.2016 r.

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV. Zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. W ramach programu kontynuowano realizację kampanii społecznej „Coś was łączy? Zrób test na HIV”. Pracownicy Oświaty Zdrowotnej prowadzi działania edukacyjne wśród mieszkańców powiatu, uczniów i pedagogów szkół, kadry opiekunów i uczestników wypoczynku. Prowadzono działania w zakresie anonimowego testowania, przesłano pisma do samorządów lokalnych, mediów lokalnych, zakładów nauczania i wychowania, opieki zdrowotnej. Działania realizowano wśród 115 podmiotów: samorządy i instytucje lokalne, zakłady nauczania, opieki zdrowotnej, obiekty wypoczynku młodzieży, apteki, biblioteki, biura podróży, ośrodki pomocy społecznej, solaria, salony fryzjerskie, kosmetyczne, siłownie. Edukacją objęto 22500 osób. Organizowano imprezy profilaktyczne, odbywały się wykłady, pogadanki, pokazy prezentacji multimedialnych, warsztaty dydaktyczne, konkursy wiedzy, plastyczne, prowadzono kolportaż ulotek, broszur, zorganizowano ekspozycje wizualne. Na stronie internetowej zamieszczano informacje o kampanii.

W dniu 27.01.2016 r. w Zespole Szkół w Pilicy Szkoła Podstawowa Nr 1 i Gimnazjum Nr 1 odbył się Gimnazjalny Konkurs Wiedzy o HIV/AIDS.

W dniu 1 grudnia 2016 r. w Zespole Szkół im. prof. Romana Gostkowskiego w Łazach pracownicy Oświaty

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Zdrowotnej przeprowadzili wykład oraz nadzorowali przebieg konkursu wiedzy na temat HIV i AIDS.

W dniu 30.11.2016 r. w Miejskim Ośrodku Kultury „Centrum” im. A. Mickiewicza w Zawierciu odbyła się VII „Familiada”, konkurs dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z Zawiercia organizowany co roku z okazji Światowego Dnia AIDS przez Pełnomocnika Prezydenta Miasta Zawiercie ds. rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii. W tym roku motywem przewodnim spotkania była "Sportowa rodzina". W konkursie wzięły udział drużyny z 14 szkół. Uczniowie rywalizowali ze sobą w trzech etapach. Oprócz konkurencji sportowych, uczestnicy wykazali się dużą wiedzą dotyczącą problematyki HIV/AIDS i koligacji rodzinnych.

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony 7 kwietnia, realizowany jest każdego roku w kontekście jednego kluczowego problemu z zakresu zdrowia publicznego, który w danym okresie wymaga szczególnej uwagi. W 2016 roku działania edukacyjne miały na celu promocję wiedzy o cukrzycy: minimalizowanie ryzyka wystąpienia choroby, a także sposoby jej wykrywania i leczenia pod hasłem „Pokonaj cukrzycę”. Na stronie internetowej PSSE w Zawierciu zamieszczano materiały informacyjno – edukacyjne dotyczące tematyki obchodów Światowego Dnia Zdrowia 2016 r., zachęcano do wzięcia udziału w quizie dotyczącym cukrzycy. Inicjowano działania edukacyjne w zakładach nauczania i wychowania, opieki zdrowotnej. Organizowano akcje prozdrowotne, punkty informacyjno - edukacyjne. Prowadzono wykłady, prelekcje, pogadanki, narady, udzielano porad, dystrybucję materiałów edukacyjnych. Akcje profilaktyczne organizowane w ramach ŚDZ prowadzono w 116 podmiotach: samorządach lokalnych, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach nauczania i wychowania. Działaniami objęto 7500 osób.

- w dniach od 04.04 do 08.04.2016 r. w Gimnazjum nr 1 im. T. Kościuszki w Zawierciu odbywał się „MARATON PROFILAKTYCZNY”. Uczniowie brali udział w konkursach wiedzy, plastycznych, rozgrywkach

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

sportowych, tanecznych. Przygotowali i degustowali „zdrowe” kanapki, sałatki. Wykłady, prelekcje, pogadanki dotyczące stylu życia bez uzależnień, roli aktywności fizycznej i racjonalnego odżywiania w prawidłowym rozwoju młodego organizmu przeprowadzili przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, lekarz kardiolog, a także pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zawierciu. Promowano wiedzę o cukrzycy: minimalizowanie ryzyka wystąpienia choroby, sposoby jej wykrywania i leczenia, wyeksponowano i przekazano plakaty oraz ulotki.

W dniach od 04.04. do 08.04.2016 r. w Zespole Szkół w Porębie uczniowie Liceum Ogólnokształcącego i Technikum wzięli udział w lekcjach edukacyjnych, pogadankach, przygotowali prezentacje multimedialne, oraz gablotę informacyjną na temat Światowego Dnia Zdrowia,

- w dniu 08.04.2016 r. w Zespole Szkół w Szczekocinach zorganizowano akcję pod hasłem „Zdrowy styl życia – pokonaj cukrzycę”. Odbył się pokaz prezentacji dotyczącej racjonalnego odżywiania przygotowanej przez uczennicę szkoły, zaproszony dietetyk omówił zasady profilaktyki zachorowania na cukrzycę, odpowiadał na pytania zadawane przez młodzież,

- w dniu 07.04.2016 r. w Poradni Lekarza POZ „Medyk Daniel, Ciepka” we Włodowicach przeprowadzono prelekcje p.t. „Ogólne zasady postępowania w profilaktyce cukrzycy”, „Ruch to zdrowie”, wyeksponowano materiały informacyjno – edukacyjne. Wykonano 56 badań poziomu cukru, obliczano BMI pacjentom poradni,

- w dniu 15.04.2016 r. prowadzono edukację zdrowotną, podnoszono wiedzę dotyczącą zachorowań na cukrzycę w Poradni Ogólnej SPZOZ „SKALMED” w Kroczycach.

Kampania społeczna „Mam świadomość jak być zdrowym” skierowana do właścicieli i pracowników gabinetów pielęgnacji urody w województwie śląskim. Celem kampanii jest zwiększenie bezpieczeństwa epidemicznego mieszkańców naszego regionu poprzez podniesienie wiedzy na temat zakażeń krwiopochodnych. Poprawa warunków higienicznych, uświadomienie znaczenia i konieczności stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi przy wykonywaniu usług. Brak przestrzegania zasad higieny, czy też nieodpowiednia dekontaminacja narzędzi i sprzętów może doprowadzić

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

do przenoszenia się zakażeń. Dlatego istnieje potrzeba edukacji z zakresu profilaktyki zakażeń podczas wykonywania usług w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich, tatuażu i odnowy biologicznej.

W II etapie kampanii w powiecie zawierciańskim przeszkolono 32 osoby (właściciele i pracowników zakładów) z 28 zakładów.

W dniu 06 kwietnia 2016 r. w Starostwie Powiatowym w Zawierciu odbyło się szkolenie skierowane do właścicieli i pracowników wybranych gabinetów pielęgnacji urody działających na terenie powiatu.

W dniu 14.12.2016 r. uroczyście wręczono zaświadczenia za pozytywne zrealizowanie II Etapu Kampanii 10 właścicielom zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu i odnowy biologicznej.

- **Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży podczas wypoczynku**, akcja letnia i zimowa. Edukacja prozdrowotna ma zapobiegać chorobom zakaźnym, zakażeniom pokarmowym i zatruciom grzybami oraz propagować zdrowy styl życia. Grupą docelową są organizatorzy i uczestnicy wypoczynku. Inicjowano działania edukacyjne oraz udzielano porad metodycznych kierownikom obozów, kolonii wypoczynkowych, zimowisk, wypoczynku w miejscu zamieszkania. Odbyły się akcje prozdrowotne, podczas których przeprowadzono prelekcje, pogadanki, rozmowy kierowane, warsztaty dydaktyczne, konkursy, zajęcia sportowe, pokazy filmu „Kleszcze”, gry, zabawy. Prowadzono edukację w zakresie promocji zdrowego stylu życia, racjonalnego odżywiania w okresie wzmożonej aktywności fizycznej, profilaktyki: HIV/AIDS, chorób układu pokarmowego, w tym zatruc pokarmowych, chorób zakaźnych, w tym grypy, zakażeń meningokokowych i pneumokokowych, chorób przenoszonych przez kleszcze, nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV, uzależnienia od tytoniu i alkoholu, środków zastępczych, racjonalnego stosowania antybiotyków, promocji szczepień ochronnych. Uczestnikom akcji prozdrowotnych przekazano materiały informacyjno - edukacyjne (ulotki, plakaty, broszury, zakładki, znaki zakazu palenia tytoniu).

W okresie ferii zimowych i wakacji w 2016 r. działaniami edukacyjnymi objęto 1389 osób:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

- w dniu 05.02.2015 r. w Hotelu „Orle Gniazdo” w Hucisku do uczestników Obozu Taneczno - Rekreacyjnego z Warszawy.

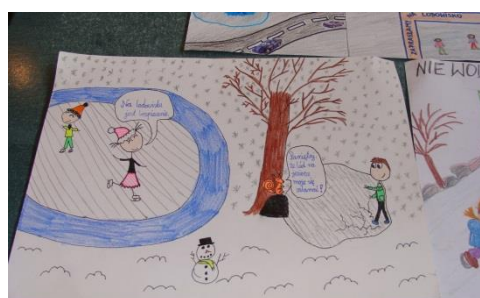
- w dniu 23.02.2016 r. w MOPS Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny Świetlicy Środowiskowej w Zawierciu, w dniu 26.02.2016 r. w Szkole Podstawowej nr 5 w Zawierciu do uczestników wypoczynku w miejscu zamieszkania i kadry opiekunów.

- w dniu 12.02 2016 r. w Szkole Podstawowej nr 5 w Zawierciu odbyła się akcja prozdrowotna „Bezpieczne i zdrowe ferie”. Uczniowie brali udział w konkursie plastycznym na plakat dotyczący bezpieczeństwa podczas ferii zimowych i konkursie na zaprezentowanie ubierania odpowiedniego do pory roku, deklamowali wiersze. Wolontariuszki

Zawierciańskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku wykonywały pomiary ciśnienia krwi rodzicom i opiekunom uczniów. Ratownik WOPR Oddział w Zawierciu przeprowadził pogadankę i pokaz z zakresu ratownictwa z elementami resuscytacji krążeniowo – oddechowej dla uczniów klas I-III. Relację z akcji przeprowadziło Polskie Radio Katowice.

Akcja letnia

wypoczynek w stałej bazie obozowej AMONIT w Przyłubsku w dniu 30.06.2016 r.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

- wypoczynek w Centurii w dniu 15.07.2016 r.:

- wypoczynek w Podlesicach i Hucisku w dniu 25.07.2016 r.

- wypoczynek w Świetlicy Środowiskowej w Zawierciu w dniu 27.07.2016 r.

• **„Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, Kampania „Pneumokokom mówimy: Szczepimy!!!”** Kampania Społeczna promująca wykonywanie szczepień ochronnych skierowana do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem: rodziców dzieci w wieku 0-3 oraz dzieci przedszkolnych, studentów uczelni wyższych, osób starszych, osób podróżujących. W 2016 r. PSSE w Zawierciu prowadziła działania edukacyjne w urzędach miast i gmin, zakładach opieki zdrowotnej, nauczania i wychowania, żłobku, zakładach opieki zdrowotnej, bibliotekach, obiektach wypoczynku, aptekach, zakłady fryzjerskich, kosmetycznych, gabinetach rehabilitacji, bibliotekach, biurach podróży, siłowniach, solariach. Zorganizowano 30 akcji profilaktycznych: prowadzono narady, pogadanki, prelekcje, rozmowy indywidualne, punkty informacyjno - edukacyjne, wystawy i ekspozycje materiałów oświatowych, dystrybucję materiałów. Informacje o kampaniach zamieszczano na stronie internetowej. Edukacją objęto 9700 osób w 90 placówkach.

W dniu 21.01.2016 r. w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Zawierciu przeprowadzono

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

akcję prozdrowotną, podczas której promowano wykonywanie szczepień ochronnych.

W dniu 07.09.2016 r. odbyła się akcja prozdrowotna w Przychodni Medycyny Rodzinnej AURA w Poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Łazach.

Ponadto w ramach interwencji nieprogramowych pracownicy oświaty zdrowotnej prowadzili w zakładach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, obiektach wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży, urzędach miast i gmin, lokalnych instytucjach, bibliotekach, solariach, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych następujące działania:

- **profilaktyka chorób odkleszczowych.** Cel akcji to edukacja w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze (borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu), zapoznanie z problemem chorób przenoszonych przez kleszcze, dostarczenie wiedzy na temat boreliozy oraz kleszczowego zapalenia mózgu.

- w dniu 18.06.2016 r. pracownicy Oświaty Zdrowotnej i Epidemiologii PSSE w Zawierciu prowadzili działania edukacyjne związane z zagrożeniami wywołanymi przez kleszcze oraz profilaktyką chorób odkleszczowych. Przekazywano informacje dotyczące boreliozy, kleszczowego zapalenia mózgu, co zrobić, aby uniknąć ukąszenia kleszcza i zminimalizować skutki ukąszenia. Przedstawiono możliwości wykonania badań diagnostycznych oraz urządzenia ułatwiające bezpieczne usunięcie kleszcza. Promowano szczepienia ochronne, jako profilaktykę chorób zakaźnych i kleszczowego zapalenia mózgu. Uczestnicy akcji mogli wziąć udział w konkursie i odpowiedzieć na pytania dotyczące zachowań prozdrowotnych. Materiały informacyjno – edukacyjne (ulotki, broszury, kleszczołapki) cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców Zawiercia. Dzieci i młodzież bardzo chętnie przyjmowały zarówno przekazywane informacje, jak i kolorowe balony z nadrukiem kleszcza. Wszyscy z zaciekawieniem oglądali zasuszone kleszcze umieszczone w szalce Petriego.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

- profilaktyka nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV „**Brązowo, ale czy zdrowo?**”. Celem interwencji jest kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego w solariach, jako kluczowego zagrożenia dla zdrowia dzieci i młodzieży. Prowadzono dystrybucję materiałów oświatowych, eksponowano plakaty, ulotki. Odbłyły się pogadanki, prelekcje, narady, zorganizowano punkty informacyjno – edukacyjne. Edukację prowadzono w 50 placówkach wobec 6200 osób,

- **Konkurs „Oddal to”** – konkurs Głównego Inspektora Sanitarnego i Polskiego Towarzystwa Higienicznego na najlepsze zdjęcie poruszające tematykę profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia, wolnego od używek. Konkurs stanowi wstęp do szerszych działań skierowanych szczególnie do młodych osób, w kontekście profilaktyki uzależnień oraz promocji zdrowego stylu życia. Na stronie internetowej PSSE w Zawierciu zamieszczano materiały informacyjne dotyczące konkursu, przesłano pisma do samorządów lokalnych, mediów lokalnych, zakładów nauczania i wychowania,

- **Narodowy Program Ochrony Antybiotyków - Obchody Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach** w ramach programu zdrowotnego Ministra Zdrowia pod nazwą „Narodowy Program Ochrony Antybiotyków” mają na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na problemy antybiotykoodporności oraz nadużywania i niewłaściwego stosowania antybiotyków. Promowanie wiedzy w zakresie racjonalnego stosowania antybiotyków.

Działaniami edukacyjnymi (wykłady, prelekcje, ekspozycje wizualne, pogadanki, punkty informacyjno - edukacyjne, prezentacje podczas akcji prozdrowotnych, narady z partnerami) objęto 4800 osób: mieszkańcy powiatu zawierciańskiego, organizatorzy, kadra opiekunów i uczestnicy wycieczki dzieci i młodzieży. Akcje prowadzono w 38 podmiotach: samorządy lokalne, zakłady opieki zdrowotnej, nauczania i wychowania, obiekty wycieczki zimowego i letniego dzieci i młodzieży, domy kultury, zakłady kosmetyczne, fryzjerskie, apteki, biura podróży, biblioteki.

Pracownicy Oświaty Zdrowotnej prowadzili edukację w zakresie:

- profilaktyki zakażeń meningokokowych - podczas organizowanych akcji profilaktycznych przekazywano wiedzę dotyczącą profilaktyki chrób meningokokowych: odbyły się

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

pogadanki, udzielano porad, eksponowano plakaty, przekazano materiały informacyjno – edukacyjne w 40 podmiotach, zadaniem objęto 17300 osób,

- profilaktyka grypy - podczas akcji profilaktycznych przekazywano wiedzę dotyczącą profilaktyki zachorowań na grypę: odbyły się pogadanki, udzielano porad, przekazano materiały informacyjno - edukacyjne, wyeksponowano plakaty, ulotki, lekarzom pierwszego kontaktu przekazano broszurę wydaną w ramach realizacji Ogólnopolskiego Programu Zwalczenia Grypy w 69 podmiotach, zadaniem objęto 10000 osób,

- w ramach profilaktyka nadwagi i otyłości - promocja zdrowego stylu życia, w tym promocja prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej w 37 podmiotach, zadaniem objęto 4400 osób,

- profilaktyka zakażeń drogą pokarmową – prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno - edukacyjnych - ulotki "Uwaga Salmonella" i "Państwowa Inspekcja Sanitarna ostrzega! Uwaga na zakażenia pokarmowe!". Podczas akcji profilaktycznych przekazywano wiedzę dotyczącą profilaktyki zatruc pokarmowych, chorób układu pokarmowego: odbyły się pogadanki, udzielano porad w zakresie higieny sporządzania posiłków w 37 podmiotach, zadaniem objęto 4400 osób,

- profilaktyka chorób nowotworowych- prowadzono dystrybucję materiałów oświatowych. W zakładach opieki zdrowotnej, nauczania i wychowania eksponowano plakaty dotyczące profilaktyki raka szyjki macicy, raka sutka. Informowano o możliwości wykonania badań mammograficznych i cytologicznych. Podczas akcji profilaktycznych organizowano punkty informacyjno - edukacyjne, odbyły się prelekcje, pogadanki, udzielano porad w 90 podmiotach zadaniem objęto 11500 osób,

- świerzb - profilaktyka zakażenia - podczas organizowanych akcji profilaktycznych przekazywano wiedzę dotyczącą profilaktyki zakażeń świerzbowcem: odbyły się pogadanki, udzielano porad, prowadzono dystrybucję ulotki "Jak zapobiegać i walczyć ze świerzbem", prowadzono narady z partnerami w 25 podmiotach zadaniem objęto 5000 osób,

- Pedikuloza - profilaktyka wszawicy - prowadzono dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych. Do zakładów nauczania i wychowania przekazano broszurę "Pedikuloza, czyli co Twoje dziecko może mieć na głowie". Podczas akcji profilaktycznych odbyły się prelekcje, pogadanki, udzielano porad, prowadzono narady z partnerami w 37 podmiotach, zadaniem objęto 7500 osób,

- Alweokokoza - profilaktyka bąblowicy - prowadzono edukację zdrowotną informującą o zagrożeniu zachorowania na alweokokozę skierowaną do uczestników i kadry opiekunów wypoczynku letniego, przekazano materiały informacyjno - edukacyjne do urzędów, instytucji

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

lokalnych, zakładów pracy. Podczas akcji profilaktycznych prowadzono dystrybucję ulotki, odbyły się pogadanki, rozmowy indywidualne, prowadzono narady z partnerami w 48 podmiotach, zadaniem objęto 5800 osób,

- profilaktyka chorób zakaźnych, w tym odzwierzęcych - prowadzono dystrybucję ulotki dotyczącej profilaktyki choroby odzwierzęcej Toksokarozy. Odbyły się pogadanki, rozmowy indywidualne, udzielano porad, prowadzono narady z partnerami w 32 podmiotach, zadaniem objęto 3100 osób,

- akcja „Barszcz Sosnowskiego – jak się ustrzec przed poparzeniem”- na stronie internetowej PSSE w Zawierciu zamieszczano informację na temat barszczu Sosnowskiego, jak ustrzec się przed poparzeniem, prowadzono dystrybucję broszury, odbyły się pogadanki, udzielano porad, prowadzono narady z partnerami w 48 podmiotach, zadaniem objęto 5800 osób,

- akcja „Zasady postępowania podczas zadławień”- na stronie internetowej PSSE w Zawierciu zamieszczano ulotkę "Zasady postępowania podczas zadławień", podczas akcji profilaktycznych prowadzono dystrybucję ulotki, odbyły się pogadanki, rozmowy indywidualne, prowadzono narady z partnerami w 29 podmiotach, zadaniem objęto 2800 osób,

- akcja Lekki Tornister, w ramach profilaktyki układu ruchu - przesłano pisma do samorządów lokalnych informujące o wdrożeniu programu edukacyjnego z zakresu profilaktyki pierwszorzędowych wad postawy, jak również zwrócenie uwagi dzieciom, ich rodzicom, opiekunom i nauczycielom na problem przeciążonych plecaków, będących przyczyną wad postawy, zachęcające do włączenia się w realizację działań projektu, prowadzono narady z dyrektorami szkół podstawowych w 52 podmiotach, zadaniem objęto 8000 osób,

- projekt „Szkoła promująca zalecenia Europejskiego Kodeksu walki z rakiem” - projekt ma na celu budowanie świadomości onkologicznej i poprawę jakości życia dzieci i młodzieży przez propagowanie wśród nich zdrowego trybu życia związanego z zapobieganiem nowotworom, prowadzono rozmowy z partnerami zapraszając do udziału w projekcie, przekazano podręcznik metodyczny dla nauczycieli, zadaniem objęto 6000 osób w 80 podmiotach,

- kampania „Krew łączy nas wszystkich” - na stronie internetowej PSSE w Zawierciu zamieszczano informację przygotowaną przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) na temat planowanych założeń światowej kampanii, prowadzono dystrybucję ulotki odbyły się pogadanki, udzielano porad, prowadzono narady z partnerami dotyczące podniesienia

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

świadomości na temat potrzeby regularnego oddawania krwi oraz produktów krwiopochodnych w 17 podmiotach, zadaniem objęto 3000 osób,

- Dni Spirometrii, w ramach profilaktyki chorób układu oddechowego - na stronie internetowej PSSE w Zawierciu zamieszczano informację o możliwości wykonania bezpłatnych badań spirometrycznych, zadaniem objęto 1000 osób.

W 2016 roku w zakresie działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia realizowano interwencje programowe i nieprogramowe zgodnie z planem pracy i procedurami systemu jakości. Realizowane przedsięwzięcia uwzględniały aktualne potrzeby społeczności lokalnej. Realizowano 11 interwencji programowych (liczba odbiorców – 54148 osób) i 27 interwencji nieprogramowych (liczba odbiorców - 267090 osób). Ogólna liczba odbiorców interwencji wynosiła 321238 osób.

Programy edukacyjne koordynowane w roku szkolnym 2015/2016 przez PSSE w Zawierciu realizowane były przez uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i dzieci przedszkolne. W nadzorowanych jednostkach przeprowadzono 67 wizytacji. W zadaniach programowych uczestniczyli rodzice i opiekunowie.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zawierciu sprawował zapobiegawczy nadzór sanitarny polegający w szczególności na:

- uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin;
- opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miast i gmin oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- uzgadnianiu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu planowanych przedsięwzięć pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- wydawaniu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – również co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko;
- opiniowaniu w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- uzgadnianiu pod względem wymogów higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowej dotyczącej budowy lub rozbiórki obiektu budowlanego, a także zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części.

Ponadto dokonywano odbiorów przekazywanych do użytkowania obiektów budowlanych i wydawano opinie sanitarne dotyczące zgodności wykonania obiektów i przedsięwzięć z projektem budowlanym.

W wyżej wymienionym zakresie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Zawierciu w 2016 roku wydano 119 uzgodnień i opinii sanitarnych.

Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego miała na celu zapewnienie właściwego stanu higienicznego i zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach takich jak:

- obiekty służby zdrowia i obiekty obrotu środkami farmaceutycznymi,

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

- obiekty handlowo-usługowe,
- obiekty żywnościowe,
- zakłady pracy (obiekty produkcyjne i usługowe)
- obiekty użyteczności publicznej,
- obiekty infrastruktury technicznej,

a także ochronę zdrowia ludzi, miejsc ich zamieszkania i przebywania przed niekorzystnym oddziaływaniem uciążliwych obiektów przemysłowych i komunalnych oraz dróg.

Począwszy od etapu opiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miast i gmin, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko a także w postępowaniu dotyczącym przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – w wydawanych opiniach i rozstrzygnięciach zawierano i określano warunki dotyczące ochrony powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony powietrza atmosferycznego, zapewnienia ochrony akustycznej i innych mających na celu wyeliminowanie negatywnych oddziaływań i ewentualnych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi oraz warunków ich zamieszkania.

Przy opiniowaniu przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko zwracano uwagę na zasięg potencjalnego oddziaływania przedsięwzięcia w celu wyeliminowanie przekroczeń standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący inwestycję ma tytuł prawny.

Jednym z ważniejszych elementów w działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jest opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko pod kątem wpływu projektowanego sposobu zagospodarowania terenu na takie elementy jak: powietrze, wodę, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, krajobraz, rośliny, zwierzęta oraz ludzi we wzajemnym ich powiązaniu. Podstawą ich uzgodnień są opracowania zawierające analizy i oceny oddziaływania na środowisko tzw. prognozy oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi.

Mając na uwadze szeroko rozumianą ochronę zdrowia publicznego w przeprowadzanej strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zwracano szczególną uwagę na:

- właściwą gospodarkę wodno-ściekową, w tym zaopatrzenie ludności w wodę do picia o odpowiedniej jakości i ilości,
- prawidłowe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów,
- ochronę ludności przed nadmiernym hałasem oraz zanieczyszczeniem powietrza,

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

- prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych oddziaływań skumulowanych,
- wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia środowiska przy realizacji postanowień opracowywanego planu.

Ponadto w celu ograniczenia niekorzystnego oddziaływania zabudowy przemysłowej na otoczenie zwracano uwagę na oddzielenie obszarów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe od obszarów przemysłowych, szczególnie intensywnie wykorzystywanych. W 2016 roku w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dokonano uzgodnień 14 dokumentacji planistycznych (miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego) dotyczących: gminy Kroczyce, gminy Łazy, gminy Ogrodzieniec, gminy Włodowice oraz miasta Zawiercia. W dwóch przypadkach odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (gmina Ogrodzieniec i miasto Zawiercie).

Przedłożony do zaopiniowania przez Wójta Gminy Kroczyce projekt Studium obejmował obszar w granicach administracyjnych gminy Kroczyce. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kroczyce podjęte zostało na podstawie Uchwały Nr 24/IV/2015 Rady Gminy Kroczyce z dnia 9 lutego 2015 r. Realizacja projektu studium wpłynie na proces uzupełnienia i modernizacji istniejącej zabudowy i zagospodarowania, uwzględniający istniejące lokalne uwarunkowania kulturowe oraz środowiskowe. Projekt studium adaptował i wyznaczał nowe tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, techniczno-produkcyjnej i komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej. Wprowadzał też rozwiązania, których celem jest ochrona przed przekształceniem obszarów najcenniejszych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym.

Prezydent Miasta Zawiercia zwrócił się do PPIS w Zawierciu o ponowne zaopiniowanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zawiercie dla terenów: Borowe Pole, Stawki, Blanowice, Kromołów, Zuzanka, Warty, Wydra Zielona, Łońnice, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wprowadzone zmiany dotyczyły następujących terenów:

- na terenach 1P (huta), 1PU1 (ul. Armii Krajowej) i 3 PU1 (ul. Okólna) dopuszczono recykling pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- na terenie 2PU1 (ul. Miejska) – dopuszczono zbieranie, magazynowanie, przetwarzanie i odzysk odpadów, powstałych w gminie Zawiercie oraz zbieranie i magazynowanie odpadów niebezpiecznych i promieniotwórczych (w związku z realizacją punktu selektywnej zbiórki odpadów),
- wydzielenie z terenu zabudowy usługowej 10U1 (ul. Przejściowa) nowego terenu

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

oznaczonego symbolem 14PU2 (teren obiektów produkcyjnych, składów i magazynów).

Przedłożona do zaopiniowania zmiana Studium gminy Łazy sporządzana została na podstawie Uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium nr XLII/310/14 Rady Miejskiej w Łazach z dnia 25 września 2014 r.

Opracowaniem objęto cały obszar miasta i gminy Łazy o łącznej powierzchni 133 km², w tym miasto o powierzchni 9 km². Obszar opracowania zmiany Studium w Sołectwie Ciągowice obejmował obszar o powierzchni około 32 ha.

Celem sporządzenia w/w zmiany Studium było w szczególności:

- zmiana przeznaczenia fragmentu sołectwa Ciągowice z terenów przeznaczonych pod strefę przemysłową na tereny rolne i umożliwienie prowadzenia działalności rolniczej na w/w działkach objętych zmianą Studium,
- wprowadzenia zaktualizowanych granic złóż kopalin,
- usunięcie zapisów w ustaleniach Studium, jakie były przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu.

Przedłożony do ponownego zaopiniowania przez Wójta Gminy Włodowice projekt Studium obejmował obszar w granicach administracyjnych gminy Włodowice. Podstawę formalną opracowania stanowiła uchwała Nr 40/VI/2015 Rady Gminy Włodowice z dnia 28 maja 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Włodowice, obejmującego obszar w granicach administracyjnych gminy Włodowice. Projekt studium adaptował i wyznaczał nowe tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, techniczno-produkcyjnej i komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej. Wprowadzał też rozwiązania, których celem jest ochrona przed przekształceniem obszarów najcenniejszych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Ponadto wydano 3 opinie uzgadniające zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Uzgodnienia dotyczyły gminy Włodowice, miasta Zawiercie oraz gminy Irządze.

Główne kierunki rozwoju i dyspozycji funkcjonalno-przestrzennej terenów objętych pracami planistycznymi w 2016 roku to:

- uporządkowanie istniejącej zabudowy,
- wyznaczenie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz mieszkaniowo-usługową zgodnie z oczekiwaniami właścicieli terenów (zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, jednorodzinna, zagrodowa, zabudowa usługowa),
- rozwiązania układów komunikacyjnych w oparciu o istniejące i projektowane drogi publiczne,
- wyznaczenie terenów rekreacyjno-sportowych i turystycznych,

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

- tereny zieleni parkowej, zieleni nieurządzonej, pasów zieleni izolacyjnej (naturalne bariery - wizualne i akustyczne)
- uporządkowanie istniejącej sieci ulic poprzez nadanie im właściwych parametrów wynikających z ustawy o drogach publicznych.

Ponadto wydano 9 opinii o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla przedsięwzięć zlokalizowanych na terenach, dla których brak jest planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego. Opinie dotyczyły: budynków myjni samochodowych, budynku usługowo-handlowego, rozbudowy Przedszkola Publicznego, stawów rybnych, budowli rolniczych, budowy sieci wodociągowych.

W 2016 roku na podstawie ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko dokonano 2 uzgodnień przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uzgardniane przedsięwzięcia to między innymi:

- rozbudowa stacji paliw płynnych i LPG w Pilicy,
- przebudowa drogi wojewódzkiej nr 791 (Zawiercie –Kolonia Poczesna).

Rozpatrzono wniosek dotyczący rozbudowy istniejącej fermy trzody chlewnej w Gminie Włodowice; prowadzono korespondencje z organem w sprawie stanowiska Wójta Gminy Włodowice odnośnie zgodności planowanej inwestycji z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Powyższe wynikało z ustaleń uchwalonego planu i dotyczyło zakazu lokalizacji na wyżej wymienionym terenie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu jest wymagane bezpośrednio z mocy prawa. W rezultacie prowadzonego postępowania wyjaśniającego Wójt Gminy wycofał wniosek.

W ramach prowadzonego postępowania na podstawie ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko dotyczącego opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano 22 opinie sanitarne. Żadna z opinii nie nakładała obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Na ww. etapach postępowania, w ramach prowadzonej oceny, zwracano szczególną uwagę na zapewnienie odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych w miejscu zamieszkania i przebywania ludzi na terenach bezpośrednio sąsiadujących lub będących w strefie oddziaływania przedsięwzięć, w zakresie:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

- wyboru optymalnego wariantu realizacji inwestycji i określenia warunków realizacyjnych przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- stosowania stref buforowych – pasów zieleni izolującej, oddzielających tereny przemysłowe od terenów chronionych,
- zabezpieczenia ludności przed ewentualnymi uciążliwościami związanymi z emisją hałasu (zakłady przemysłowe i usługowe itp.),
- zabezpieczenia ludności przed wpływem i oddziaływaniem emisji zanieczyszczeń do powietrza przez uciążliwe zakłady poprzez zastosowanie odpowiednich emitorów i urządzeń pochłaniających substancje szkodliwe dla zdrowia (redukcja emisji),
- zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych przebywania ludzi w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi poprzez zastosowanie odpowiednich materiałów i wyrobów budowlanych, a także zapewnienia prawidłowej funkcji oraz odpowiedniego programu pomieszczeń.

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 46 kontroli sanitarnych. Kontrole obiektów były przeprowadzane, ze szczególnym zwróceniem uwagi na zgodność wykonania inwestycji z zatwierdzonym projektem budowlanym oraz pod kątem stosowania materiałów i wyrobów, posiadających stosowne atesty i certyfikaty higieniczne.

Uczestniczono w dopuszczeniu do użytkowania 45 obiektów budowlanych lub pomieszczeń w obiektach budowlanych.

Kontrole dotyczyły między innymi:

- obiektów żywnościowo-żywieniowych takich jak sklepy, piekarnie i lokale gastronomiczne,
- stacji paliw płynnych oraz myjni samochodowej,
- budynków administracyjno-biurowo-socjalnych,
- budynków z lokalami usługowo-handlowymi,
- hali produkcyjnych i magazynowych,
- aptek ogólnodostępnych,
- budynku biblioteki,
- zakładów fryzjerskich,
- bawialni dla dzieci,
- pomieszczeń pracowni RTG,
- stacji diagnostycznej,
- kompleksu boisk sportowych,
- sklepu zielarsko-medycznego,
- gabinetów lekarsko-fizjoterapeutycznych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016

Na etapie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych prowadzona jest współpraca z Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w przypadku obiektów wytwarzających środki spożywcze pochodzenia zwierzęcego.

Kontrole obiektów przeprowadzane były wspólnie z pracownikami poszczególnych sekcji nadzoru sanitarnego PSSE w Zawierciu. Kopie wydawanych opinii sanitarnych przekazywane były do odpowiedniej sekcji nadzoru, uczestniczącego w odbiorze.

Za wykonanie czynności w związku ze sprawowaniem zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w 2016 roku zostało wydanych 49 decyzji płatniczych.

W ramach pracy zapobiegawczego nadzoru sanitarnego prowadzona jest stała współpraca z regionalną dyrekcją ochrony środowiska, organami inspekcji weterynaryjnej, nadzoru budowlanego, organami samorządu terytorialnego. Szczególnie dotyczy to rozpatrywania spraw na etapie sporządzania i uzgadniania dokumentów planistycznych związanych z zagospodarowaniem przestrzennym miast i gmin, uzgadniania uwarunkowań środowiskowych planowanych przedsięwzięć oraz uzgadniania dokumentacji projektowej, zwłaszcza obiektów użyteczności publicznej i infrastrukturalnych, realizowanych przez gminy ze środków pomocowych UE. Współpraca ta jest prawidłowa.

W trakcie rozpatrywania spraw zwracano szczególną uwagę na przystosowanie obiektów budowlanych i pomieszczeń w zakresie dostępności (pochylnie, windy) i możliwości korzystania (odpowiedniej szerokości drzwi, toalety wyposażone w uchwyty i pochwyt przy przyborach sanitarnych) przez osoby niepełnosprawne.

**Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zawierciu
Ocena stanu sanitarnego powiatu zawierciańskiego za rok 2016**

Osoby odpowiedzialne za opracowanie:

Epidemiologia	Beata Lipa
Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku	Dorota Pala
Higiena Komunalna i Środowiska	Małgorzata Machura
Higiena Dzieci i Młodzieży	Małgorzata Superson
Higiena Pracy	Witold Walczak
Oświata Zdrowotna	Maria Nocek
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	Anna Karp
Koordinacja całości, sprawdzenie i akceptacja	Wiesława Hamerlik